

สสค.สาร

ปีที่ ๒๔ ฉบับที่ ๓ เดือนกันยายน-ธันวาคม ๒๕๕๔

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
ISSN 1513-3591

สารบัญ

๓ ___สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๑๐

๑๕ ___การเตรียมการระหว่างพระราชพิธีทรงบำเพ็ญ
พระราชกุศลถวายพระบรมศพ
พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช

๒๒ ___ปรากฏการณ์จิตอาสา ทำความดีเพื่อพ่อ

๓๐ ___การเขียนร่ำรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
พุทธศักราช ๒๕๕๙ ฉบับสมบูรณ์

๓๓ ___มติคณะรัฐมนตรีที่สำคัญ

๓๖ ___เรื่องสำคัญที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

๔๐ ___ท่อนักควรรู้ : การยกเลิกหรือเพิกถอน
ประกาศยุบเลิกวัด

๔๓ ___บทความพิเศษ : การบังคับใช้กฎหมายความมั่นคง

๕๑ ___บทความพิเศษ : การลดเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรี

๕๖ ___แสลงปัญญา

ขอบคุณด้วย

เมื่อวันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๕๙ ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์
ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ นายกรัฐมนตรี และประธานศาลฎีกา ได้เข้าเฝ้าฯ
สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร ในโอกาสที่ประธานสภานิติบัญญัติ
แห่งชาติทำหน้าที่ประธานรัฐสภา กราบบังคมทูลอัญเชิญองค์พระรัชทายาท
ขึ้นทรงราชย์เป็นพระมหากษัตริย์ รัชกาลที่ ๑๐ และได้มีพระราชโองการ
โปรดเกล้าฯ ให้เฉลิมพระปรมาภิไธยว่า “สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ
บดินทรเทพยวรางกูร”

สลค.สาร จึงขอนำเสนอบทความเกี่ยวกับพระราชประวัติของสมเด็จพระ
เจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๑๐ เผยแพร่ให้ผู้อ่านได้รับทราบถึงพระราชกรณียกิจ
ที่ทรงปฏิบัติเพื่อบำบัดทุกข์บำรุงสุขให้แก่พสกนิกรได้มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น
บทความการเตรียมการระหว่างพระราชพิธีบำเพ็ญพระราชกุศลถวายพระบรมศพ
พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช เหตุการณ์ที่น่ามาซึ่งความสูญเสีย
และวิโยคที่สุดในชีวิตของปวงชนชาวไทย แต่ท่ามกลางความเศร้าโศกนั้น
ก็มีเรื่องราวดี ๆ เกิดขึ้นเป็น “ปรากฏการณ์จิตอาสา ทำความดีเพื่อพ่อ”
ให้เห็นกัน นอกจากนี้ ยังมีเรื่องที่น่าสนใจในคอลัมน์ต่าง ๆ ซึ่งผู้อ่านสามารถ
ติดตามได้ใน สลค.สาร ฉบับนี้

บทความ/ข้อความ หรือความเห็นใด ๆ ที่ปรากฏใน “สลค.สาร” เป็นความคิดเห็นส่วนตัวของผู้เขียน ซึ่งสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีและกองบรรณาธิการไม่จำเป็นต้องเห็นพ้องด้วย

กองบรรณาธิการ

ที่ปรึกษา	ธีระพงษ์ วงศ์ศิวิลาส รองเลขาธิการคณะรัฐมนตรี, สมโภชน์ ราชแพทยาคม รองเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
บรรณาธิการ	อ่อนฟ้า เวชชาชีวะ ที่ปรึกษาประจำสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
ผู้ช่วยบรรณาธิการ	จิตตา กิตติเสถียรนนท์, ชนิตา อังผาสุข, ทวีวัฒน์ อัครพลวงศ์, ประธาน ผุดผ่อง, ปราณี สาสนธรรมบท, ปัญญาพล ศรีแสงแก้ว, สมชาย พิณนุวัตร, สมศรี นาคจำรัสศรี
ฝ่ายประสานงาน	กานต์พิชชา ปิ่นแก้ว
ฝ่ายพิสูจน์อักษร	จิตตา กิตติเสถียรนนท์, ดารารัตน์ อินทรโสภะ, ปริญญะคราญ จงธรรมคุณ, สมศรี นาคจำรัสศรี
ฝ่ายจัดงานศิลป์	เขมจิรา ชันแก้ว, ธัญมน สีนสาอาง
ฝ่ายประชาสัมพันธ์	วัลภา สุขผล
ฝ่ายจัดการทั่วไป	เขมจิรา ชันแก้ว, ดวงกมล แสงสุวรรณ, ธัญมน สีนสาอาง, รัชฎาญจน์ วงศ์แวว, สมภาพ กลิ่นหอม
พิมพ์ที่	สำนักพิมพ์คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา ถนนสามเสน กรุงเทพฯ ๑๐๓๐๐ โทร. ๐-๒๒๔๓-๐๖๑๑-๓

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๑๐

เมื่อวันพฤหัสบดีที่ ๑ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๕๙ เวลา ๑๙.๑๖ นาฬิกา สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร เสด็จออก ณ พระที่นั่งอัมพรสถาน พระราชวังดุสิต พระราชทานพระราชวโรกาสให้ พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ นายพรเพชร วิชิตชลชัย ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี และนายวีระพล ตั้งสุวรรณ ประธานศาลฎีกา เฝ้าทูลละอองพระบาท ในโอกาสที่ นายพรเพชร วิชิตชลชัย ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ทำหน้าที่ประธานรัฐสภา กราบบังคมทูลอัญเชิญองค์พระรัชทายาทขึ้นทรงราชย์เป็นพระมหากษัตริย์สืบราชสันตติวงศ์ ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ มาตรา ๒ วรรคสอง ประกอบกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๓ วรรคหนึ่ง ในวันเดียวกันนี้ มีพระราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้เฉลิมพระปรมาภิไธยว่า สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร

พระราชสมภพ

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูรเสด็จพระราชสมภพเมื่อวันที่ ๒๘ กรกฎาคม ๒๔๙๕ ณ พระที่นั่งอัมพรสถาน พระราชวังดุสิต มีพระนามเมื่อแรกประสูติว่า สมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอ เจ้าฟ้าวชิราลงกรณ บรมจักรยาดิศรสันตติวงศ เทเวศรธำรงสุบริบาล อภิคุณูปการมหิตลาดุลเดช ภูมิพลนเรศวรางกูร กิตติสิริสมบูรณสวางควัฒน์ บรมขัตติยราชกุมาร เป็นพระราชโอรสพระองค์ที่ ๒ ในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชและสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระเชษฐภคินี คือ ทูลกระหม่อมหญิงอุบลรัตนราชกัญญา สิริวัฒนาพรรณวดี และพระขนิษฐภคินี ๒ พระองค์ คือ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี

การศึกษา

ในปี ๒๔๙๙ ทรงเข้ารับการศึกษาในระดับอนุบาลและประถมศึกษาที่โรงเรียนจิตรลดา ต่อมาในปี ๒๕๐๙ ได้เสด็จพระราชดำเนินไปทรงเข้ารับการศึกษาที่โรงเรียนคิงส์เมด (King's Mead) เมืองซีฟอร์ด (Seaford) แคว้นซัสเซ็กซ์ (Sussex) สหราชอาณาจักร จากนั้นเสด็จพระราชดำเนินไปทรงศึกษาในระดับมัธยมศึกษาที่โรงเรียนมิลล์ฟีลด์ (Millfield) แคว้นซอมเมอร์เซต (Somerset) สหราชอาณาจักร ในปี ๒๕๑๓ ได้เสด็จพระราชดำเนินไปทรงศึกษาในระดับเตรียมทหาร ณ เครือรัฐออสเตรเลีย ที่โรงเรียนคิงส์สกูล (King's School) นครซิดนีย์ และในปี ๒๕๑๕ ทรงเข้าศึกษาในวิทยาลัยการทหาร ดันทรูน (Royal Military College, Duntroon) กรุงแคนเบอร์รา พร้อมกันนี้ได้ทรงศึกษาภาควิชาการศึกษาสามัญ หลักสูตรปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยนิวเซาท์เวลส์ ทรงเลือกศึกษาในสาขาวิชาอักษรศาสตร์และสนพระราชนิพนธ์ในวิชาประวัติศาสตร์ และเศรษฐศาสตร์เป็นอย่างมากด้วย

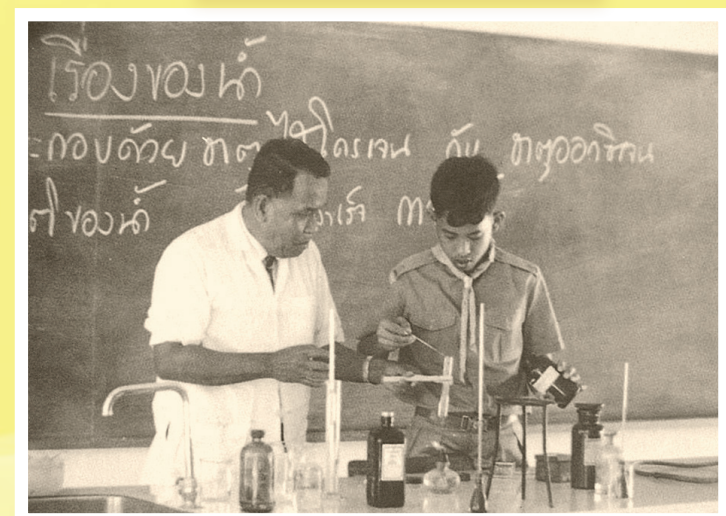
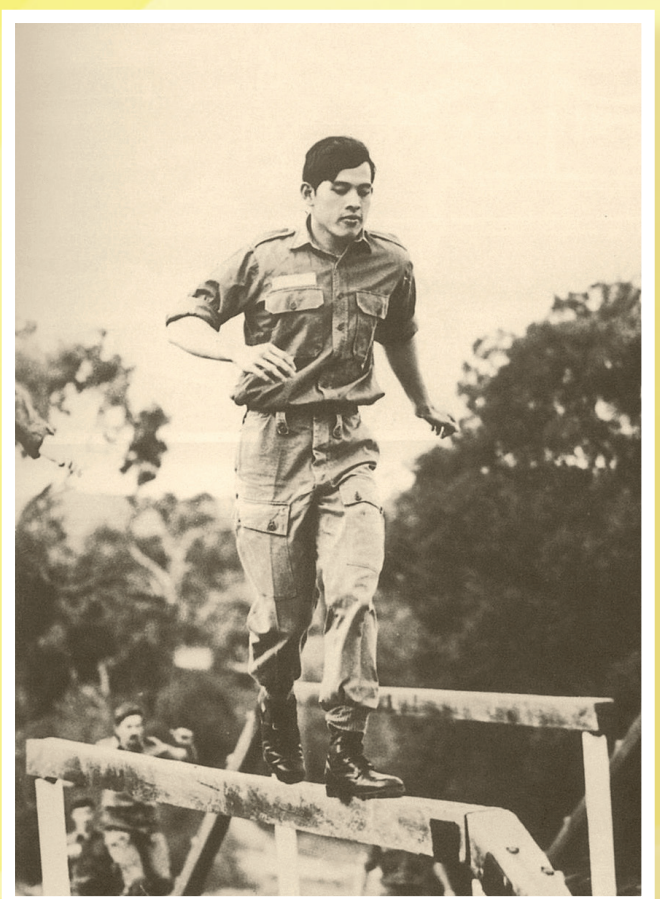
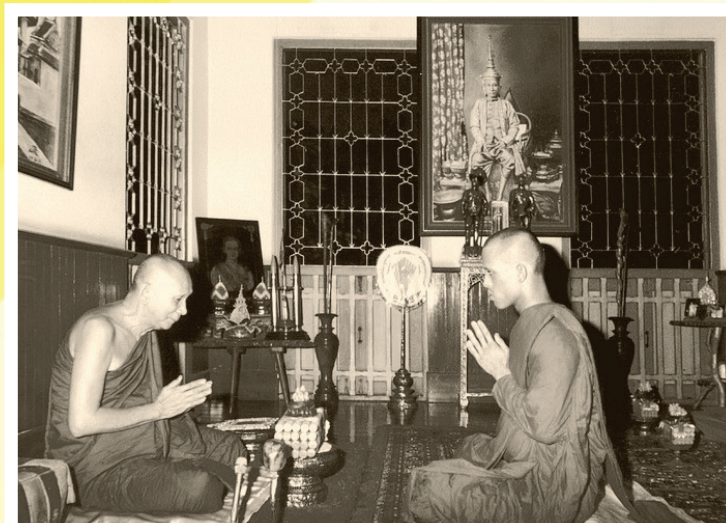
ปี ๒๕๑๙ ทรงสำเร็จหลักสูตรการศึกษาทางภาคทหาร ทรงได้รับยศร้อยโท และทรงได้รับปริญญากิตติมศักดิ์ (การศึกษาด้านการทหาร) จากคณะกรรมการการศึกษาด้านการทหาร มหาวิทยาลัยนิวเซาท์เวลส์ จากนั้นเสด็จนิวัติประเทศไทย ทรงเข้ารับราชการทหารและศึกษาต่อที่โรงเรียนเสนาธิการทหารบก รุ่นที่ ๕๖ ในปี ๒๕๒๐ ต่อมาได้ทรงศึกษาหลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิตที่มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช เมื่อปี ๒๕๒๗ และหลักสูตรวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักรจากสหราชอาณาจักร เมื่อปี ๒๕๓๓

เฉลิมพระนามาภิไธยเป็น สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร

เมื่อพระชนมายุ ๒๐ พรรษา พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้จัดการพระราชพิธีสถาปนาเฉลิมพระนามาภิไธย สมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอ เจ้าฟ้าวชิราลงกรณ ให้ดำรงพระราชอิสริยยศ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช เจ้าฟ้ามหาวชิราลงกรณ สยามมกุฎราชกุมาร เมื่อวันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๑๕ มีพระนามตามจารึกในพระสุพรรณบัฏว่า “สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช เจ้าฟ้ามหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร สิริกิตยสมบูรณสวางควัฒน์ วรขัตติยราชสันตติวงศ์ มหิตลพงศอดุลยเดช จักรีนเรศยุพราชวิสุทธิ สยามมกุฎราชกุมาร”

พระราชกรณียกิจด้านการศาสนา

เมื่อครั้งทรงดำรงพระราชอิสริยยศ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร ได้โดยเสด็จพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชไปทรงงานด้านการศาสนาของทุกศาสนาตั้งแต่ยังทรงพระเยาว์ และด้วยพระราชศรัทธาในพระบวรพุทธศาสนาอย่างแน่วแน่ ทรงพระผนวช ณ พัทธสีมา วัดพระศรีรัตนศาสดาราม เมื่อวันที่ ๖ พฤศจิกายน ๒๕๒๑ โดยมีสมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก (วาสน์ วาสโน) เป็นพระราชอุปัธยาจารย์ ได้รับถวายพระสมณนามว่า “วชิราลงกรโณ” ประทับ ณ วัดบวรนิเวศวิหาร ระหว่างทรงพระผนวชได้ทรงอยู่ในพระธรรมวินัยอย่างเคร่งครัด ทรงศีลสังวร และร่วมในสังฆกรรมและวัตรตามราชประเพณี ทรงลาสิกขา เมื่อวันที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๒๑ นอกจากนี้ ยังทรงปฏิบัติ

พระราชกิจในการสนับสนุนกิจกรรมศาสนาต่าง ๆ เป็นนิจ อาที เสด็จพระราชดำเนินแทนพระองค์ไปทรงเปลี่ยนเครื่องทรง พระพุทธรูปหามณีรัตน์ปฏิมากร (พระแก้วมรกต) ณ วัดพระศรีรัตนศาสดาราม ตามฤดูกาล ทรงเป็นผู้แทนพระองค์เปิดงาน เมาลิตกลางของศาสนาอิสลาม และทรงร่วมกิจกรรมส่งเสริมคริสต์ศาสนา ศาสนาพราหมณ์ฮินดู และศาสนาซิกข์

ในการก่อสร้างพระพุทธรูป “พระพุทธรูปหาวชิรอุตตโมภาสศาสดา” ณ หน้าผาเขาชีจรรย์ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี เพื่อเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช เนื่องในโอกาสมหามงคลทรงครองสิริราชสมบัติ ครบ ๕๐ ปี พุทธศักราช ๒๕๓๙ ได้ทรงเป็นประธานในการดำเนินงาน ทรงพระราชอุทิศสาธุเสด็จพระราชดำเนินไปทรงควบคุม การก่อสร้างตั้งแต่ต้นจนแล้วเสร็จเป็นพระพุทธรูปแกะสลักลายเส้นบนหน้าผาที่สง่างามดังปรากฏในปัจจุบัน

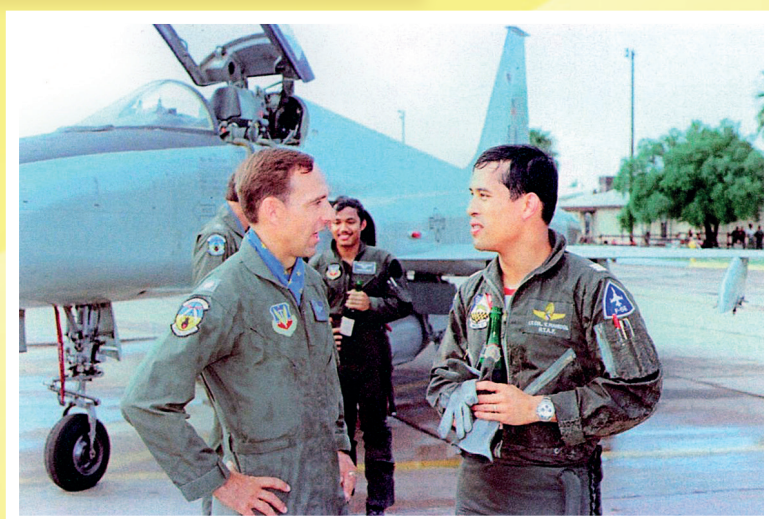
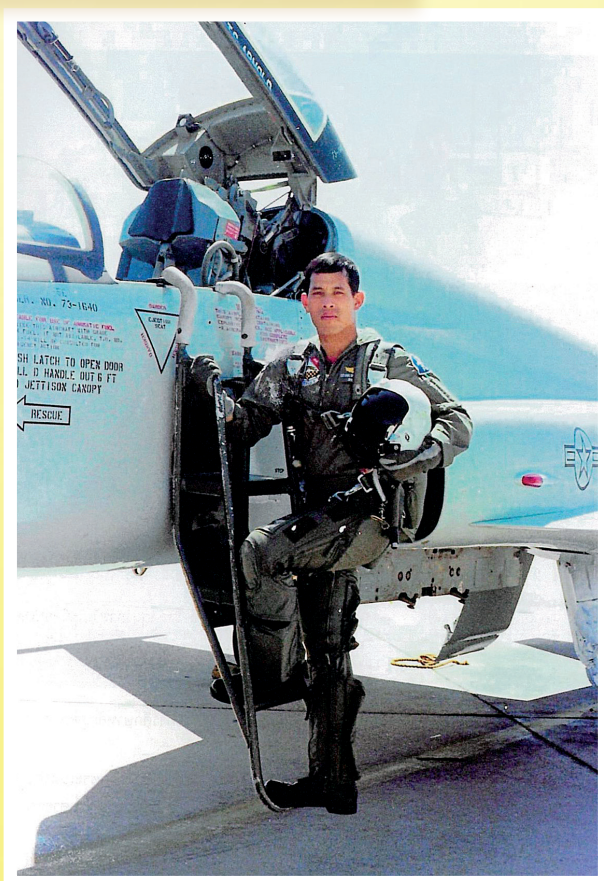
นอกจากนี้ ได้เสด็จพระราชดำเนินทั้งแทนพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชและด้วยพระองค์เอง ไปทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจทางศาสนาอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งทรงให้ความสำคัญแก่ทุกศาสนา และเมื่อวันที่ ๑๓ มิถุนายน ๒๕๔๕ ได้เสด็จพระราชดำเนินไปทรงเป็นประธานเปิดการประชุมสภาผู้นำศาสนาและจิตวิญญาณแห่งโลก ครั้งที่ ๑ ณ หอประชุม พุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม การประชุมในครั้งนี้ประกอบด้วยผู้นำศาสนาทุกศาสนาจากประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก รวมทั้งสิ้น ประมาณ ๑๒,๐๐๐ รูป/คน ในการนี้ ได้มีพระราชดำรัสความตอนหนึ่งว่า

“... ศาสนาในโลกนี้แม้จะมีมากมาย แต่ทุกศาสนาก็มีจุดมุ่งหมายและการกิจอันเป็นแก่นแท้เหมือนกัน คือ การขัดเกลา ความประพฤติและจิตใจของบุคคลให้ถึงพร้อมด้วยคุณธรรมและจริยธรรม นอกจากนี้ ยังต่างถือว่า การแผ่เมตตาสงเคราะห์กัน เป็นกรณียกิจสำคัญในการจรรโลงความสงบสุขของชาวโลก ดังนั้น การที่ผู้นำศาสนาและจิตวิญญาณทั่วโลกได้มาร่วมประชุมกัน เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันในเรื่องที่จะใช้หลักธรรมทางศาสนาช่วยเสริมสร้างสันติสุขให้แก่มนุษยชาติยิ่งขึ้นในโลก จึงเป็นกรณียกิจที่ทุกฝ่ายควรนิยมนิยมน้อมและร่วมมือโดยพร้อมเพรียง หวังว่าการประชุมครั้งนี้จะเป็นทางนำไปสู่การร่วมมือ ร่วมความเข้าใจ และร่วมความคิดกันของศาสนาทั้งปวง ซึ่งจะอำนวยผลให้มนุษย์ทุกเชื้อชาติ ทุกศาสนา ในทุกส่วน ทุกภูมิภาคของโลกได้อยู่ร่วมกันด้วยความผาสุกสงบตลอดไป ...”

พระราชกรณียกิจด้านการทหารและความมั่นคง

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร สนมพระราชหฤทัยและทรงพระปรีชาสามารถ ในด้านการทหาร นอกจากทรงรับการศึกษาทางด้านการทหารจากเครื่องรัฐอิสเตอร์เลียแล้ว ยังทรงพระวิริยอุตสาหะในการฝึก และเพิ่มพูนพระประสบการณ์อยู่ตลอดโดยเฉพาะวิทยาการการบิน โดยในปี ๒๕๑๙ และปี ๒๕๒๓ ทรงเข้ารับการฝึกและ ศึกษาทางทหารเพิ่มเติม ณ กองปฏิบัติการทางอากาศพิเศษ การทำลายและยุทธวิธีรบนอกแบบ เครื่องรัฐอิสเตอร์เลีย ในหลักสูตรการลาดตระเวนและต้นหนขั้นสูง หลักสูตรส่งทางอากาศ ตามลำดับ ทรงเข้ารับการศึกษหลักสูตรการบิน เฮลิคอปเตอร์ใช้งานทั่วไป แบบเอเอช-๑ คอบรา (AH-1 Cobra) ของบริษัทเบลล์ นอกจากนั้น ยังทรงเข้าศึกษาหลักสูตรต่าง ๆ ทางด้านการบิน เช่น การฝึกบินเฮลิคอปเตอร์แบบยูเอช-๑ เอช (UH-1H) และยูเอช-๑ เอ็น (UH-1N) หลักสูตรการบิน เครื่องบินขับไล่แบบ ๑๘ ข/ค (F-5E/F) ทรงสะสมชั่วโมงบินได้มากกว่า ๒,๐๐๐ ชั่วโมง พระองค์มีพระประสบการณ์และ ทรงเชี่ยวชาญการบินในระดับสูงมาก ทรงเป็น “พระอาจารย์” ของนักบินขับไล่แห่งกองทัพอากาศไทย พระราชทาน การฝึกสอน ถ่ายทอดวิชาความรู้และเทคนิคสมัยใหม่ให้แก่กัน

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร สนมพระราชหฤทัยในกิจการของกองทัพบก กองทัพเรือ และกองทัพอากาศ ตลอดจนกิจการของตำรวจตระเวนชายแดนอย่างต่อเนื่อง ทรงส่งเสริมให้กิจการทหารเจริญรุดหน้า ทรงเป็นมิ่งขวัญและกำลังใจแก่เหล่าทหารหาญมาโดยตลอด ในช่วงที่เกิดเหตุการณ์คุกคามความสงบของพสกนิกร ทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจด้านการทหารโดยทรงเข้าร่วมปฏิบัติการรบในการต่อต้านการก่อการร้ายในภาคเหนือและ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย รวมทั้งคุ้มกันพื้นที่ในบริเวณรอบค่ายผู้พลพกัมพูชาที่เขาล้าน จังหวัดตราด แม้เป็นพระราชภารกิจที่ต้องทรงเสี่ยงอันตราย แต่ด้วยความที่ทรงเป็นชายชาติทหาร และเพื่อความผาสุกของพสกนิกร

และเพื่อมนุษยธรรมแก่ผู้ประสบทุกข์ยาก จึงทรงปฏิบัติพระราชภารกิจดังกล่าวโดยเต็มพระกำลัง นอกจากนี้ ยังทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจในฐานะพระราชทายาทถวายความปลอดภัยแด่พระบรมราชชนกและพระบรมราชชนนี ตามเสด็จไปทรงเยี่ยมราษฎรทุกหนแห่ง ด้วยพระราชภารกิจด้านการทหารที่พระองค์มีพระปรีชาสามารถพิเศษนี้ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชจึงมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม แต่งตั้งพระยศทางทหารสูงสุด ๓ เหล่าทัพ คือ พลเอก พลเรือเอก และพลอากาศเอก แก่พระองค์

พระราชกรณียกิจด้านการต่างประเทศ

ด้วยทรงตระหนักว่าการสร้างสัมพันธ์ไมตรีอันดีกับมิตรประเทศต่าง ๆ เป็นรากฐานสำคัญของความสงบสุขและความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศ จึงได้เสด็จพระราชดำเนินในฐานะผู้แทนพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชไปทรงเยือนมิตรประเทศ เช่น นครรัฐวาติกัน สาธารณรัฐประชาชนจีน และญี่ปุ่น การเสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยือนต่างประเทศทุกครั้งจะทรงเตรียมพระองค์ด้วยการศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับประเทศที่จะเสด็จพระราชดำเนินเยือน และระหว่างประทับในประเทศนั้น ๆ นอกจากทรงมุ่งมั่นที่จะเจริญสัมพันธ์ไมตรีแล้ว ยังสนพระราชหฤทัยในการทอดพระเนตรและศึกษากิจการต่าง ๆ ที่จะทรงนำมาเป็นประโยชน์ในการพัฒนาบ้านเมืองด้วย เช่น ครั้นเสด็จพระราชดำเนินเยือนประเทศในทวีปอเมริกาใต้ ได้เสด็จพระราชดำเนินเยี่ยมชมกิจการทหาร การจราจรทางอากาศ เมื่อครั้งเสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยือนสาธารณรัฐสังคมนิยมประชาธิปไตยศรีลังกา ได้ทอดพระเนตรสถานที่สำคัญทางพระพุทธศาสนา ศิลปวัฒนธรรม กิจกรรมด้านอุตสาหกรรม และชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน และเมื่อครั้งเสด็จพระราชดำเนินเยือนสาธารณรัฐเกาหลี ได้ทอดพระเนตรการดำเนินงานด้านการป้องกันสาธารณภัย

พระราชกรณียกิจด้านการศึกษา

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร ทรงตระหนักว่า การศึกษาของเด็กและเยาวชนเป็นรากฐานและเป็นกำลังสำคัญในการช่วยพัฒนาประเทศชาติให้เจริญรุ่งเรืองอย่างมีคุณภาพ ดังนั้น เมื่อครั้งทรงเป็นสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร พระองค์สนพระราชหฤทัยในการจัดการศึกษาให้แก่เยาวชนในท้องถิ่น ทูลกันดารทวงไกลความเจริญเพื่อให้เยาวชนได้มีโอกาสรับการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างเท่าเทียม ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้จัดตั้งโรงเรียนอนุบาล ประถมศึกษา และมัธยมศึกษา พระราชทานพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์สมทบเป็นค่าก่อสร้างโรงเรียนดังกล่าว ได้เสด็จพระราชดำเนินไปทรงวางศิลาฤกษ์การก่อสร้างอาคารเรียนด้วยพระองค์เองแม้จะอยู่ในถิ่นทุรกันดาร รวมถึงทรงรับโรงเรียนบางแห่งเข้าอยู่ในพระราชูปถัมภ์ ได้แก่ โรงเรียนมัธยมพัชรกิติยาภาในจังหวัดนครพนม กำแพงเพชร และสุราษฎร์ธานี โรงเรียนมัธยมสิริวัณวรี ในจังหวัดอุดรธานี สงขลา และฉะเชิงเทรา โรงเรียนที่ป่งกววิทยพัฒน์ในพระราชูปถัมภ์ฯ ๖ แห่ง โรงเรียนอนุราชประสิทธิ์ จังหวัดนนทบุรี และโรงเรียนมกุฎเมืองราชวิทยาลัย จังหวัดระยอง นอกจากนี้ ยังพระราชทานความช่วยเหลือแก่ครูและนักเรียนในด้านอุปกรณ์การเรียน

ในปี ๒๕๕๒ ทรงพระราชดำริให้จัดทำ “โครงการทุนการศึกษาสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร” โดยพระราชทานพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์และเงินจากผู้บริจาคโดยเสด็จพระราชกุศลมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด เพื่อเป็นทุนการศึกษาแก่เยาวชนทั้งชายและหญิงที่เรียนดี มีความประพฤติดี แต่มีฐานะยากจน ยากลำบาก ได้มีโอกาสศึกษาอย่างเท่าเทียมกัน มั่นคง และต่อเนื่องตั้งแต่มัธยมศึกษาตอนปลายทั้งสายสามัญและสายอาชีพไปจนสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า ในสาขาวิชาที่สอดคล้องกับความรู้ ความสามารถ และความต้องการของผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยไม่มีภาระต้องกู้ยืมเงิน ต่อมาในปี ๒๕๕๓ ได้มีพระราชดำริให้จัดตั้ง “มูลนิธิทุนการศึกษาพระราชทาน สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร” ขึ้น ทรงให้นำโครงการทุนการศึกษาสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร มาอยู่ภายใต้การดำเนินงานของมูลนิธิฯ ด้วยพระราชปณิธานที่มุ่งสร้างโอกาสทางการศึกษาอย่างต่อเนื่องและมีความยั่งยืนสืบต่อไป โดยมูลนิธิฯ จะคัดเลือกนักเรียนที่มีคุณสมบัติดังกล่าว จากทุกจังหวัดทั่วประเทศ จังหวัดละ ๒ คน เพื่อเข้ารับพระราชทานทุนทุกปี โดยตั้งแต่ปี ๒๕๕๒-๒๕๕๙ มีนักเรียนได้รับพระราชทานทุนการศึกษาแล้ว ๘ รุ่น รวม ๑,๒๒๘ คน นอกจากนี้ ได้ทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจแทนพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตร

วุฒิบัตร ประกาศนียบัตร แก่ผู้ที่สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช มหาวิทยาลัยราชภัฏ ๔๐ แห่งทั่วประเทศ เป็นประจำทุกปีตลอดมา ด้วยทรงเห็นความสำคัญของการสำเร็จการศึกษาและมีพระเมตตาแก่บัณฑิตผู้สำเร็จการศึกษา รวมทั้งเสด็จพระราชดำเนินไปพระราชทานปริญญาบัตร วุฒิบัตร ประกาศนียบัตร และเข็มวิทยฐานะ แก่ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้สำเร็จการศึกษาจากวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร วิทยาลัยเสนาธิการทหาร วิทยาลัยการทัพบก วิทยาลัยการทัพเรือ วิทยาลัยการทัพอากาศ โรงเรียนเสนาธิการทหารบก โรงเรียนเสนาธิการทหารเรือ และโรงเรียนเสนาธิการทหารอากาศ

พระราชกรณียกิจด้านการเกษตรและสิ่งแวดล้อม

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร สนพระราชหฤทัยงานด้านการเกษตรและการพัฒนา มาตั้งแต่ทรงพระเยาว์ และได้ตามเสด็จพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชไปทอดพระเนตรการทำนา พร้อมกับทรงขับรถไถนาและทรงหว่านเมล็ดข้าว ณ โครงการส่วนพระองค์สวนจิตรลดา ครั้นเมื่อทรงเจริญพระชนมพรรษาแล้ว พระองค์ได้พระราชหฤทัยและทรงให้ความสำคัญแก่การพัฒนา โดยเฉพาะในเรื่องการเกษตรที่ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม การพัฒนา ประสิทธิภาพและเพิ่มผลผลิตการเกษตร รวมทั้งกิจกรรมด้านการเกษตรครบวงจร ดังเช่นในปี ๒๕๒๔ พระองค์ได้เสด็จพระราชดำเนินไปยังจังหวัดสุพรรณบุรีเพื่อทรงสาธิตการทำปุ๋ยหมักจากผักตบชวาและวัชพืชอื่น ๆ เป็นปุ๋ยมูลุฑ์พระราชทาน แก่เกษตรกร เพื่อใช้ในการเพิ่มผลผลิต ณ บ้านแหลมสะแก ตำบลเดิมบาง อำเภอดำเนินสะดวก เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกร ทำปุ๋ยหมักไว้ใช้ในไร่นาของตนเอง ซึ่งจะช่วยลดค่าใช้จ่ายและรักษาความอุดมสมบูรณ์ของดินและสิ่งแวดล้อม ในโอกาสนี้ ทรงเปิดพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติชวนาไทย เพื่อให้ประชาชนทั่วไปมีโอกาสรับชมการจัดการแสดงประวัติและวิวัฒนาการ การทำนาในประเทศไทย ตลอดจนสิ่งของเครื่องใช้ที่เกี่ยวข้องกับการทำนาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน หลังจากนั้น ได้เสด็จพระราชดำเนิน ไปทรงเป็นประธานในการทำนาสาธิตโดยใช้ปุ๋ยหมักหลายครั้ง เป็นการสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่ชาวนาไทยทั่วประเทศ

พระราชกรณียกิจที่สำคัญอีกประการหนึ่งซึ่งสะท้อนให้เห็นความใส่ใจพระราชหฤทัยแก่งานด้านการเกษตร โดยเฉพาะข้าว คือ การเสด็จพระราชดำเนินแทนพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ในการพระราชพิธีพิชมงคล ณ วัดพระศรีรัตนศาสดาราม และพระราชพิธีจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ ณ มณฑลพิธีสนามหลวง ซึ่งเป็นพระราชพิธี ที่ศักดิ์สิทธิ์ ยิ่งใหญ่ เพื่อสร้างขวัญกำลังใจ และเสวยความอุดมสมบูรณ์ของพืชพรรณธัญญาหารเป็นประจำทุกปี นอกจากนี้ พระองค์ได้พระราชหฤทัยกับงานวิชาการเกษตรด้านอื่น ๆ อีกเป็นอันมาก ไม่ว่าจะเป็นโครงการผักปลอดสารพิษ ไม้ดอกไม้ประดับ งานอารักขาพืช การควบคุมพืชโดยชีววิธี การลดสารเคมีตกค้างในผลผลิตการเกษตร อาหารสุขภาพและผลิตภัณฑ์แปรรูป รวมถึงการวิจัยและพัฒนาพืชพรรณไม้เขตร้อน

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร ทรงเป็นนักพัฒนา จึงทรงเห็นถึงความสำคัญของการพัฒนาด้านการเกษตรของไทยและคุณภาพชีวิตของเกษตรกร ชาวนา ชาวไร่ ผู้เปรียบเสมือนกระดูกสันหลังของชาติ พระองค์มีพระราชปณิธานให้เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น สามารถเพิ่มผลผลิตให้มากขึ้น และเป็นผลผลิตที่มีคุณภาพ ได้มาตรฐาน อันจะส่งผลให้เกิดแรงจูงใจในการกระตุ้นเศรษฐกิจภาคการเกษตร รวมถึงการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ให้เกษตรกร อย่างครบวงจร เมื่อครั้งทรงเป็น สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ รับ “โครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่” อันประกอบด้วย คลินิกด้านดินและสิ่งแวดล้อม คลินิกด้านประมง คลินิกด้านพืช และ คลินิกด้านสัตว์ ไว้ในพระราชานุเคราะห์ เพื่อสร้างความเชื่อมโยงระหว่างองค์กรวิจัยพัฒนาภาคการเกษตร ที่เป็นแหล่งความรู้ วิทยาการสมัยใหม่ และการบริการทางวิชาการ กระตุ้นเกษตรกรให้เกิดการตื่นตัวและยอมรับนวัตกรรมใหม่ ๆ โดยพระราชทาน คำแนะนำ ข้อคิดเห็นในการแก้ปัญหาด้านการเกษตร และทรงส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทางการเกษตรเพื่อเพิ่มผลผลิตและพัฒนาคุณภาพผลผลิตทางการเกษตรของเกษตรกร

นอกจากพระราชกรณียกิจข้างต้น สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร ทรงเจริญรอยตาม เบื้องพระยุคลบาทพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช โดยทรงดำเนินโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ในทุกภูมิภาคของประเทศ อาทิ

ภาคกลาง โครงการอ่างเก็บน้ำบ้านพุกรุด ตำบลยางหัก อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี ในปี ๒๕๓๔ ได้พระราชทานพระราชดำริให้กรมชลประทานพิจารณาว่าโครงการและก่อสร้างแหล่งน้ำช่วยเหลือการเพาะปลูกและการอุปโภคบริโภคตามที่ราษฎรในบริเวณพื้นที่ได้กราบบังคมทูลขอพระราชทาน กรมชลประทานได้ก่อสร้างอ่างเก็บน้ำขนาด ๕๘๕,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตร สามารถส่งน้ำสนับสนุนพื้นที่เพาะปลูกได้ ๑,๐๐๐ ไร่ พลิกฟื้นผืนดินให้มีความชุ่มชื้น ทำให้เกษตรกรในพื้นที่ที่มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

ภาคเหนือ โครงการเกษตรวิทยา จังหวัดเชียงใหม่ ในปี ๒๕๔๔ ทรงพระราชดำริให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสำรวจและวางแผนการใช้ที่ดิน การพัฒนาแหล่งน้ำ และพระราชทานที่ดินส่วนพระองค์ในพื้นที่บ้านกองแหะ ๔ ตำบลโป่งแยง อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ ครอบคลุมพื้นที่ ๑,๓๕๐ ไร่ ดำเนินการในลักษณะศูนย์เรียนรู้ด้านการเกษตร คลินิกเกษตร คหกรรมการเกษตร ศูนย์ฝึกอบรมการทำเกษตรบนพื้นที่สูงเพื่ออนุรักษ์ทรัพยากรดิน น้ำ เป็นแหล่งรวบรวมพัฒนาพืชสมุนไพร และเป็นแหล่งอาหารตามธรรมชาติให้ชุมชนมีส่วนร่วม รวมทั้งอนุรักษ์และพัฒนาพื้นที่ป่าในบริเวณโครงการฯ ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยววนเกษตร

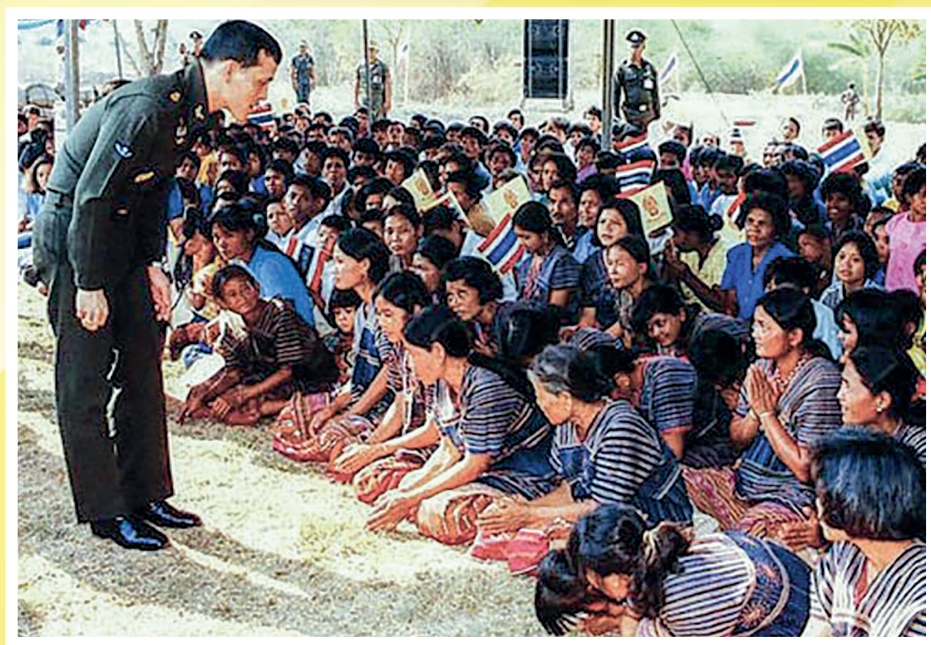
ภาคใต้ โครงการพัฒนาพื้นที่บ้านกูแบชีรา ตำบลกอลัง อำเภอยะรัง จังหวัดปัตตานี ซึ่งเริ่มดำเนินงานในปี ๒๕๔๔ เป็นโครงการพัฒนาพื้นที่แบบเบ็ดเสร็จเพื่อช่วยเหลือราษฎรด้านแหล่งน้ำอุปโภคและบริโภค น้ำเพื่อการเกษตรในฤดูแล้ง แก้ไขปัญหาน้ำท่วมขัง และช่วยเหลือด้านการประกอบอาชีพเกษตรกรรม ในพื้นที่บ้านกูแบชีรา บ้านปูลากาชิง และหมู่บ้านใกล้เคียง โครงการฝายทดน้ำ บ้านอัยจาตา ตำบลโคกสะตอ อำเภอรือเสาะ จังหวัดนราธิวาส สามารถจัดหาและส่งน้ำให้แก่บ้านเรือนราษฎรและพื้นที่การเกษตรในพื้นที่ จำนวน ๖๓ ครัวเรือน ราษฎร ๒๕๙ คน สู่เหράบ้านอัยจาตา โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน มีน้ำใช้สำหรับอุปโภคบริโภค และการเกษตรเพื่ออาหารกลางวันของโรงเรียนได้ตลอดทั้งปี

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โครงการพัฒนาพื้นที่บริเวณหนองอิงอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลค้อเหนือ อำเภอมือง จังหวัดยโสธร ในปี ๒๕๔๓ ทรงพระราชดำริให้พิจารณาดำเนินการปรับปรุงและพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติเพื่อช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ของราษฎรในพื้นที่ ด้วยการขุดลอกหนองอิงบนพื้นที่ ๔๕๐ ไร่ โดยเพิ่มความจุจากเดิม ๔๐๐,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตร เป็น ๖๔๐,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตร เพื่อให้เป็นแหล่งน้ำสำหรับการเกษตรและเป็นแหล่งขยายพันธุ์ปลา พัฒนาและปรับปรุงสภาพดินด้วยการปลูกต้นไม้และหญ้าแฝก เพื่อลดปัญหาดินชะล้าง พังทลาย ควบคู่กับการฟื้นฟูสภาพป่าดงมันบริเวณอำเภอนองอิง ๓,๐๐๐ ไร่ เพื่อให้เป็น “ธนาคารอาหารชุมชน” เป็นแหล่งศึกษาเรียนรู้เชิงนิเวศสำหรับผู้สนใจทั่วไป ขยายผลสู่การพัฒนาและส่งเสริมอาชีพให้แก่ราษฎรในพื้นที่ สร้างรายได้เสริมให้แก่เกษตรกรในพื้นที่ปีละกว่า ๑ ล้านบาท

ในโอกาสที่ทรงเจริญพระชนมายุ ๖๐ พรรษา ในพุทธศักราช ๒๕๕๕ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ขอพระราชทานพระราชนุญาตจัดทำโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่เพื่อน้อมเกล้าน้อมกระหม่อมถวาย ซึ่งทรงรับโครงการดังกล่าวไว้ในพระราชานุเคราะห์ และพระราชทานพระราชนุญาตเชิญอักษรพระนามาภิไธยไว้ในเครื่องหมายตราสัญลักษณ์โครงการโครงการดังกล่าวมีเป้าหมายให้บริการทางการเกษตรแก่เกษตรกรทั้งการให้คำปรึกษา ตรวจวิเคราะห์ วินิจฉัยและให้บริการเครื่องมือทางห้องปฏิบัติการคลินิกพืช คลินิกดิน คลินิกสัตว์ คลินิกประมง คลินิกบัญชี คลินิกชลประทาน คลินิกสหกรณ์ และคลินิกกฎหมาย โดยติดตามให้บริการต่อเนื่องแก่เกษตรกรทั้งแบบรายครัวเรือน และรายกลุ่มและพื้นที่

พระราชกรณียกิจด้านการแพทย์และสาธารณสุข

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร ทรงคำนึงถึงสุขภาพและชีวิตความเป็นอยู่ของพสกนิกรด้วยทรงตระหนักว่า สุขภาพพลานามัยที่ดีของประชาชนเป็นปัจจัยสำคัญของการมีชีวิตอย่างมีความสุข และเนื่องจากทรงห่วงใยปัญหาด้านสุขภาพพลานามัยของพสกนิกรที่อยู่ห่างไกล จึงเป็นที่มาของโครงการสร้างโรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชในพระราชูปถัมภ์ในพื้นที่ต่าง ๆ ของประเทศ เพื่อให้การรักษายาบาลราษฎรผู้เจ็บป่วยในถิ่นทุรกันดาร การสร้างโรงพยาบาลในครั้งนั้นได้อำนวยประโยชน์แก่มหาชนตามพระราชปณิธาน ได้เสด็จพระราชดำเนินไปทรงวางศิลาฤกษ์ ทรงเปิดโรงพยาบาล ทรงตรวจเยี่ยมการปฏิบัติงานของคณะแพทย์และเจ้าหน้าที่ พร้อมทั้งทรงเยี่ยมราษฎรที่เจ็บป่วยและเข้ารับการรักษาพยาบาล ได้พระราชทานพระราชทรัพย์สนับสนุนให้มีอุปกรณ์ทางการแพทย์ เครื่องมือเครื่องใช้ที่ทันสมัย เพื่อสามารถให้บริการที่ดีแก่ประชาชน ทรงพระกรุณาพระราชทานพระราชดำริสแกเจ้าหน้าที่โรงพยาบาล ความตอนหนึ่งว่า

“... ทุกคนที่ทำงานให้แก่โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชจะต้องไม่ลืมว่า โรงพยาบาลแห่งนี้กำเนิดขึ้นจากความมุ่งมั่นปรารถนาอันแรงกล้าของคนไทยทั่วราชอาณาจักรที่ต้องการจะเห็นผู้ที่อยู่ในท้องถิ่นทุรกันดารทุกหนแห่งได้รับความเอาใจใส่รักษาพยาบาลเป็นอย่างดี ให้ปลอดภัยจากความเจ็บไข้โดยทั่วถึงเสมอหน้ากัน ...”

นอกจากนี้ ทรงรับเป็นประธานกรรมการบริหารมูลนิธิมหาวชิราลงกรณ ตั้งแต่ปี ๒๕๒๕ จนถึงปัจจุบัน โดยมูลนิธิมีวัตถุประสงค์ในการสนับสนุนด้านการรักษาพยาบาล เครื่องมือเครื่องใช้ต่าง ๆ สำหรับการรักษาพยาบาลผู้ป่วยของกองออร์โธปิดิกส์ โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า รวมทั้งเพื่อส่งเสริมการศึกษาค้นคว้าวิจัยทางด้านออร์โธปิดิกส์ และกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพชีวิต ผู้พิการทางแขนขา ทั้งที่เข้ามาใช้บริการในโรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า และจากหน่วยเคลื่อนที่แขน-ขาเทียมที่ออกไปให้บริการตามพื้นที่ห่างไกลเป็นประจำติดต่อกันทุกปี ทรงห่วงใยผู้ป่วยโรคมะเร็งเป็นอย่างมาก ได้เสด็จพระราชดำเนินไปทรงเปิดศูนย์ป้องกันและควบคุมโรคมะเร็งส่วนภูมิภาคทั่วประเทศ จำนวน ๖ ศูนย์ ได้แก่ จังหวัดชลบุรี ลำปาง อุดรธานี อุบลราชธานี สุราษฎร์ธานี และลพบุรี ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานพระราชทรัพย์ในการก่อสร้างอาคารต่าง ๆ ของบ้านพักผู้ป่วยโรคมะเร็งธัญบุรี เป็นเงิน ๔๖๒ ล้านบาท เพื่อเป็นสถานที่ให้การบำบัดรักษาผู้ป่วยโรคมะเร็งแบบต่อเนื่องด้วยวิธีรังสีรักษาเคมีบำบัด และให้การดูแลผู้ป่วยระยะสุดท้ายแบบประคับประคอง โดยทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานนามว่า “ศูนย์มหาวชิราลงกรณ ธัญบุรี”

จากปัญหาการดูแลสุขภาพพระภิกษุสงฆ์ สามเณร ประชาชนในชนบทภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ๒๐ จังหวัด จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ รับโครงการก่อสร้างโรงพยาบาล ณ บ้านปลาตุ๊ก ตำบลไร่โน้ย อำเภอมืองอุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี เป็นโครงการเฉลิมพระเกียรติในโอกาสสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๕๐ พรรษา ในปี ๒๕๔๕ พร้อมพระราชทานนามโรงพยาบาลว่า “โรงพยาบาล ๕๐ พรรษา มหาวชิราลงกรณ” และยังมีหน่วยแพทย์เคลื่อนที่พระราชทานออกตรวจรักษาประชาชนในพื้นที่ต่าง ๆ ด้วย

พระราชกรณียกิจด้านสังคมสงเคราะห์

เมื่อครั้งทรงเป็นสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร ทรงแบ่งเบาพระราชภารกิจของพระบรมราชชนกและพระบรมราชชนนี ด้วยทรงถือว่าทุกข์สุขของประชาราษฎร์ไม่ต่างจากทุกข์สุขของพระองค์ ได้พระราชทานพระมหากรุณาธิคุณด้านสังคมสงเคราะห์แก่ราษฎรผู้ประสบภัยต่าง ๆ ทั่วประเทศ เช่น โครงการเพื่อชุมชนเข้มแข็งและร่มเย็นบ้านสันติ ๒ จังหวัดยะลา เพื่อช่วยเหลือราษฎรในพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ในช่วงปลายปี ๒๕๔๙ โดยสร้างบ้านพักอาศัย จำนวน ๔๐ หลัง จัดหาน้ำอุปโภคบริโภค ปรับปรุงขยายถนนภายในชุมชน พัฒนาสถานเอนกนันทนาการและให้บริการด้านสุขภาพ ติดตั้งระบบไฟฟ้าส่องสว่างและโทรศัพท์สาธารณะ ปรับปรุงมัสยิดสำนักสงฆ์ อาคารโรงเรียนบ้านเยาะ ตลอดจนส่งเสริมอาชีพและพัฒนาคุณภาพชีวิต

ในส่วนของการช่วยเหลือแก่ผู้ประสบภัยในต่างประเทศ ทรงเป็นนักบินที่ ๑ ทำการบินเครื่องบินพระที่นั่งในการเสด็จพระราชดำเนินแทนพระบรมราชชนกและพระบรมราชชนนี ไปพระราชทานสิ่งของบรรเทาทุกข์แก่ผู้ประสบภัยจากเหตุการณ์แผ่นดินไหวที่สาธารณรัฐอิสลามปากีสถานเมื่อปี ๒๕๔๙ พระราชทานสิ่งของบรรเทาทุกข์แก่ผู้ประสบภัยพายุไซโคลนนาร์กีสที่สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา โดยจัดส่งหน่วยแพทย์พระราชทาน เครื่องผ้าตัด ยา และเวชภัณฑ์ เพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติเมื่อเดือนพฤษภาคม ๒๕๕๑ เป็นต้น

พระมหากรุณาธิคุณที่มีต่อพสกนิกรชาวไทยนั้นมากมายเหลือคณานับ ทรงเพียบพร้อมด้วยพระวิริยะอุตสาหะ กอปรด้วยพระขันติธรรม และด้วยพระราชหฤทัยอันมั่นคงที่จะทรงอุทิศพระองค์แก่ประเทศชาติและประชาชน นับเป็นการเจริญตามรอยพระยุคลบาทของพระบรมราชชนกและพระบรมราชชนนี อย่างแท้จริง 🙏

ที่มา : กรมศิลปากร กระทรวงวัฒนธรรม, จดหมายเหตุเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช เจ้าฟ้ามหาวชิราลงกรณ สยามมกุฎราชกุมาร, ๒๕๕๘.

บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน), หนังสือเฉลิมพระเกียรติ ๖๐ พรรษา สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร “๖๐ พรรษา มหาวชิราลงกรณ”.

สำนักงาน กปร., วารสารอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ปีที่ ๑๐ ฉบับที่ ๑ มกราคม-มีนาคม ๒๕๕๕.

การเตรียมการระหว่างพระราชพิธีทรงบำเพ็ญ
พระราชกุศลถวายพระบรมศพ
พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช

การเตรียมการระหว่างพระราชพิธีทรงบำเพ็ญ พระราชกุศลถวายพระบรมศพ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช

เมื่อวันที่ ๑๓ ตุลาคม ๒๕๕๙ สำนักพระราชวังได้มีประกาศเรื่อง พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มหิตลาธิเบศรรามาธิบดี จักรีนฤพดินทร สยามินทราธิราช บรมนาถบพิตร สวรรคต ยิ่งความสูญเสียและความวิโยคที่สุดในชีวิตของพสกนิกรทั้งประเทศ รัฐบาลจึงได้เตรียมงานพระราชพิธีพระบรมศพพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ให้สมพระเกียรติตามโบราณขัตติยราชประเพณีและสมกับความจงรักภักดีของประชาชนชาวไทย รวมถึงการเตรียมการในเรื่องที่เกี่ยวข้องดังนี้

การประกาศลดธงครึ่งเสา กำหนดให้มีการไว้ทุกข์ และกำหนดให้วันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๕๙ เป็นวันหยุดราชการ

๑. ประกาศให้สถานทั้งราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานของรัฐและสถานศึกษาทุกแห่ง ลดธงครึ่งเสาเป็นเวลา ๓๐ วัน ตั้งแต่วันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๕๙ เป็นต้นไป และให้ข้าราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ และเจ้าหน้าที่ของรัฐไว้ทุกข์ มีกำหนด ๑ ปี ตั้งแต่วันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๕๙ เป็นต้นไป โดยในส่วนของประชาชนทั่วไป ให้พิจารณาดำเนินการตามความเหมาะสม

๒. กำหนดแนวทางการแต่งกายไว้ทุกข์ของข้าราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ และเจ้าหน้าที่ของรัฐ ดังนี้

๒.๑ กรณีไปร่วมงานพระราชพิธีพระบรมศพ ให้ข้าราชการแต่งเครื่องแบบตามหมายรับสั่งหรือหมายกำหนดการของสำนักพระราชวัง โดยให้ใช้ผ้าสักหลาดหรือผ้าโปร่งสีดำ ขนาดกว้างระหว่าง ๗-๑๐ เซนติเมตร พันแขนเสื้อซ้ายเบื้องบน

๒.๒ กรณีไม่ได้ร่วมงานพระราชพิธีพระบรมศพ

(๑) กรณีแต่งเครื่องแบบปฏิบัติราชการ (เครื่องแบบสีทึบหรือสีกรมท่าและเครื่องแบบสีทึบหรือสีกรมท่า) ไม่ต้องใช้ผ้าสักหลาดหรือผ้าโปร่งสีดำดังกล่าวพันแขนเสื้อซ้ายเบื้องบน

(๒) กรณีการแต่งกายทั่วไป ในการปฏิบัติราชการ

(๒.๑) ข้าราชการชาย ให้แต่งกายด้วย ชุดไทยพระราชทาน โดยใช้เสื้อแขนสั้นหรือแขนยาวสีขาว กางเกงสีดำ หรือสีขาวทั้งชุด หรือสีดำทั้งชุด และไม่ต้องใช้ผ้าสักหลาดหรือผ้าโปร่งสีดำดังกล่าวพันแขนเสื้อซ้ายเบื้องบน หรือชุดสุภาพตามธรรมเนียม เช่น เสื้อผ้าไทยคอปกสีขาวหรือสีดำ หรือเสื้อเชิ้ตสีขาวหรือสีดำ ผูกเนคไทสีดำ หากจะสวมเสื้อสูทหรือเสื้อคลุมให้ใช้สีดำ โดยอาจใช้ผ้าสักหลาดหรือผ้าโปร่งสีดำดังกล่าวพันแขนเสื้อซ้ายเบื้องบนได้ตามสมควร

(๒.๒) ข้าราชการหญิง ให้แต่งกายสุภาพตามธรรมเนียม โดยใช้เสื้อสีขาวหรือสีดำ

๒.๓ กรณีการแต่งกายตามหลักของศาสนา ให้เป็นไปตามหลักของศาสนานั้น

๒.๔ กรณีข้าราชการที่มีกฎหมายกำหนดไว้เป็นอย่างอื่นเป็นการเฉพาะให้แต่งกายตามนั้น

๒.๕ กรณีการแต่งกายของพนักงานรัฐวิสาหกิจ และเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ ให้อนุโลมตามข้อ ๒.๑-๒.๓

๓. กำหนดให้วันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๕๙ เป็นวันหยุดราชการ เพื่อเป็นการไว้อาลัยและให้ประชาชนเข้าถวาย น้ำสรงพระบรมศพ เพื่อน้อมเกล้าน้อมกระหม่อมถวายสักการะ ส่วนรัฐวิสาหกิจ สถาบันการเงิน และภาคเอกชน นั้น ให้รัฐวิสาหกิจแต่ละแห่ง ธนาคารแห่งประเทศไทย และกระทรวงแรงงาน พิจารณาตามความเหมาะสมให้สอดคล้องกับ ข้อกำหนดต่อไป ในกรณีหน่วยงานใดที่มีการกักในการให้บริการประชาชน หรือมีความจำเป็นหรือราชการสำคัญในวันดังกล่าว โดยได้กำหนดหรือนัดหมายไว้ก่อนแล้ว ซึ่งหากยกเลิกหรือเลื่อนไปจะเกิดความเสียหายหรือกระทบต่อการให้บริการประชาชน ให้หัวหน้าหน่วยงานนั้นพิจารณาดำเนินการตามที่เห็นสมควร โดยมีให้เกิดความเสียหายแก่ทางราชการและประชาชน

การแต่งตั้งคณะกรรมการอำนวยการจัดงานพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพ และคณะกรรมการที่เกี่ยวข้อง

รัฐบาลได้แต่งตั้งคณะกรรมการอำนวยการจัดงานพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช โดยรัฐบาลได้กราบบังคมทูลเชิญสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงเป็นองค์ที่ปรึกษา รวมทั้งแต่งตั้งคณะกรรมการต่าง ๆ ในการจัดงานพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ประกอบด้วย (๑) คณะกรรมการฝ่ายจัดพิธีการงานพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพฯ (๒) คณะกรรมการฝ่ายจัดขบวนพระบรมราชอิสริยยศงานพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพฯ (๓) คณะกรรมการฝ่ายจัดสร้างพระเมรุมาศ สิ่งปลูกสร้างประกอบพระเมรุมาศและบูรณปฏิสังขรณ์ราชรถและพระยานมาศงานพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพฯ (๔) คณะกรรมการฝ่ายประชาสัมพันธ์งานพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพฯ (๕) คณะกรรมการฝ่ายรักษาความปลอดภัยและการจราจรงานพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพฯ (๖) คณะกรรมการฝ่ายจัดทำหนังสือที่ระลึกและจดหมายเหตุงานพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพฯ และ (๗) คณะกรรมการฝ่ายกลั่นกรองการขอใช้งบประมาณงานพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพฯ

พระประมุข ประมุข และพระราชวงศ์ ผู้นำหรือผู้แทนแห่งรัฐต่างประเทศหรือองค์การระหว่างประเทศเข้าถวายสักการะพระบรมศพ

รัฐบาลได้เตรียมการต้อนรับกรณีที่มีพระประมุข ประมุข และพระราชวงศ์ หรือผู้นำแห่งรัฐต่างประเทศหรือองค์การระหว่างประเทศเสด็จหรือเดินทางมาประเทศไทยเนื่องในโอกาสงานพระราชพิธีดังกล่าว ทั้งนี้ ในช่วงระหว่างพระราชพิธีทรงบำเพ็ญพระราชกุศลถวายพระบรมศพได้มีพระประมุข ประมุข และพระราชวงศ์ หรือผู้นำแห่งรัฐต่างประเทศเสด็จหรือเดินทางมาประเทศไทยเนื่องในโอกาสงานพระราชพิธีฯ ดังนี้

๑๖ ตุลาคม ๒๕๕๙	สมเด็จพระราชาธิบดีและสมเด็จพระราชินีแห่งราชอาณาจักรภูฏาน
๑๘ ตุลาคม ๒๕๕๙	เจ้าชายคอลิฟะห์ บิน ซัลมาน อัล คอลิฟะห์ นายกรัฐมนตรีแห่งราชอาณาจักรบาห์เรน
๒๑ ตุลาคม ๒๕๕๙	- นายลี เซียน ลุง นายกรัฐมนตรีแห่งสาธารณรัฐสิงคโปร์ และภริยา - นาย Mohamed Saeed รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาเศรษฐกิจ สาธารณรัฐมัลดีฟส์ ในฐานะผู้แทนพิเศษของนายอับดุลลา ยามีน อับดุล กายูม ประธานาธิบดีแห่งสาธารณรัฐมัลดีฟส์
๒๒ ตุลาคม ๒๕๕๙	- ดาโต๊ะ ชรี โมฮัมหมัด นาจิบ บิน ตุน อับดุล ราซัค นายกรัฐมนตรีมาเลเซีย และภริยา - สมเด็จพระอัครมหาเสนาบดีเดโชฮุน เซน นายกรัฐมนตรีแห่งราชอาณาจักรกัมพูชา - นายหลี่ หยวนเฉา รองประธานาธิบดีแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน ในฐานะผู้แทนพิเศษของนายสี จิ้นผิง ประธานาธิบดีแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน
๒๔ ตุลาคม ๒๕๕๙	- นายโทนี ตัน เคง ยัม ประธานาธิบดีแห่งสาธารณรัฐสิงคโปร์ และภริยา - นายทองลุน สีสุลิด นายกรัฐมนตรีแห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และภริยา
๒๕ ตุลาคม ๒๕๕๙	- นายบาลา การ์บา จาฮุมปา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม การงาน และการสื่อสาร สาธารณรัฐอิสลามแกมเบีย ในฐานะผู้แทนพิเศษของเซค ศาสตราจารย์ อัลฮัจญี ดอกเตอร์ ยะห์ยา เอ. เจ. ญัมเมห์ บาปิลี มั่นชา ประธานาธิบดีแห่งสาธารณรัฐอิสลามแกมเบีย - นายโจโค วิโดโด ประธานาธิบดีแห่งสาธารณรัฐอินโดนีเซีย และภริยา
๒๘ ตุลาคม ๒๕๕๙	นายเหวียน ชวน ฟุก นายกรัฐมนตรีแห่งสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม
๓๐ ตุลาคม ๒๕๕๙	นายไมตรีปาละ สิริเสนา ประธานาธิบดีแห่งสาธารณรัฐสังคมนิยมประชาธิปไตยศรีลังกา
๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๙	สมเด็จพระราชาธิบดีเลตซีที่ ๓ แห่งราชอาณาจักรเลโซโท
๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๙	- นายติน จ่อ ประธานาธิบดีแห่งสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา - นายโรดริโก โรอา ดูแตรเต ประธานาธิบดีแห่งสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ - นายนีโกลา นีอง อุพูตราราชอาณาจักรเบลเยียมประจำประเทศไทย ในฐานะผู้แทนพระองค์สมเด็จพระราชาธิบดีแห่งราชอาณาจักรเบลเยียม
๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๙	นายนเรนทร โมที นายกรัฐมนตรีแห่งสาธารณรัฐอินเดีย
๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๙	- เบกม ตารานา ฮาลิม รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงไปรษณีย์ โทรคมนาคม และเทคโนโลยีสารสนเทศ สาธารณรัฐประชาชนบังกลาเทศในฐานะผู้แทนพิเศษของนายอับดุล ฮามิด ประธานาธิบดีแห่งสาธารณรัฐประชาชนบังกลาเทศ - เจ้าชายตูโปโตอา อูคูาลาลา มกุฎราชกุมารแห่งราชอาณาจักรตองกา
๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๙	นายแอร์นันนี ฟิโลเมนา โกเอลยา ดา ซิลวา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศและความร่วมมือในฐานะผู้แทนพิเศษของนายดาว มาตัน ร็วก ประธานาธิบดีแห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยติมอร์-เลสเต
๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๙	นายอันเดรย์ คลีซัส ประธานคณะกรรมการการกฎหมายรัฐธรรมนูญแห่งรัฐสภาแห่งสหพันธรัฐรัสเซียในฐานะผู้แทนพิเศษของนายวลาดีเมียร์ ปูติน ประธานาธิบดีแห่งสหพันธรัฐรัสเซีย
๒๐ ธันวาคม ๒๕๕๙	สมเด็จพระอัยยิกาเกซัง โชเดน วังชุก และสมเด็จพระปิตุจฉา เปมา ลาดน วังชุกของสมเด็จพระราชาธิบดีแห่งราชอาณาจักรภูฏาน พระองค์ที่ ๕ (พระองค์ปัจจุบัน)

นอกจากนี้ ได้จัดผลัดเวรเฝ้าฯ ของคณะรัฐมนตรี ข้าราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ และพนักงานองค์การมหาชน ไปเฝ้าฯ ในพระพิธีธรรมสวดพระอภิธรรมพระบรมศพทุกวันตลอดระยะเวลาของพระราชพิธี

การจัดตั้งศูนย์บัญชาการติดตามสถานการณ์ (ศตส.)

รัฐบาลได้จัดตั้งศูนย์บัญชาการติดตามสถานการณ์ (ศตส.) เพื่อติดตามสถานการณ์ดำเนินการด้านต่าง ๆ ให้เกิดความสงบเรียบร้อย และประสานงานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อเตรียมงานพระราชพิธีพระบรมศพ และให้ ศตส. ประสานงานกับทุกกระทรวงเพื่อจัดกิจกรรมรำลึกถึงพระมหากรุณาธิคุณของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชอย่างต่อเนื่อง โดยหมุนเวียนผลัดเปลี่ยนกันเป็นประจำวันทุกวัน ใช้งบประมาณดำเนินการที่เหมาะสม คำนึงถึงพระราชกรณียกิจที่สอดคล้องกับการกิจของแต่ละกระทรวงเป็นลำดับแรกและให้กระทรวงต่างประเทศนำกิจกรรมดังกล่าวไปเผยแพร่ในต่างประเทศ นอกจากนี้ ให้ ศตส. ร่วมกับทุกส่วนราชการเก็บรวบรวมข้อมูลการดำเนินงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดงานพระราชพิธีทั้งหมดเพื่อบันทึกเป็นประวัติศาสตร์ของชาติ รวมทั้งได้จัดให้มีบริการสายด่วน (ศูนย์บริการประชาชนสายด่วน ๑๑๑๑ และศูนย์ดำรงธรรม สายด่วน ๑๕๖๗) เพื่อให้ประชาชนใช้เป็นช่องทางในการแจ้งเหตุฉุกเฉินหรือสอบถามข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ตลอด ๒๔ ชั่วโมง

การดูแลรักษาพระบรมฉายาลักษณ์พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช

รัฐบาลได้กำหนดให้ส่วนราชการทุกแห่งถือปฏิบัติโดยเคร่งครัดในการดูแลรักษาพระบรมฉายาลักษณ์พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชที่ประดิษฐานตามสถานที่ต่าง ๆ เหมือนเช่นเดิม โดยห้ามนำออกจากสถานที่ที่เคยติดตั้งไว้เดิมโดยเด็ดขาด แต่ให้เปลี่ยนถ้อยคำหรือข้อความใต้พระบรมฉายาลักษณ์ให้เหมาะสม ทั้งนี้ หากจะมีการเปลี่ยนพระบรมฉายาลักษณ์หรือติดผ้าคำขวัญแสดงความไว้อาลัย การนำพระบรมฉายาลักษณ์เดิมออกและติดตั้งพระบรมฉายาลักษณ์ใหม่ต้องกระทำโดยต่อเนื่องกันทันที

การดำเนินการเกี่ยวกับการให้ประชาชนเข้าถวายสักการะพระบรมศพพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช

๑. สำนักพระราชวังได้รับพระราชทานพระราชานุญาตให้ประชาชนเข้าถวายสักการะพระบรมศพ เบื้องหน้าพระบรมฉายาลักษณ์ ณ ศาลาสหทัยสมาคม ในพระบรมมหาราชวัง และภายหลังพระราชพิธีทรงบำเพ็ญพระราชกุศล ครบ ๑๕ วัน ได้รับพระราชทานพระราชานุญาตให้ประชาชนเข้าเฝ้าฯ กราบถวายบังคมพระบรมศพ ณ พระที่นั่งดุสิตมหาปราสาท (เริ่มตั้งแต่วันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๕๙ เวลา ๐๘.๐๐ น.) นอกจากนี้ ภายหลังพระราชพิธีทรงบำเพ็ญพระราชกุศล ครบ ๕๐ วัน ได้รับพระราชทานพระราชานุญาตให้ภาคต่าง ๆ ทั้งบุคคล คณะบุคคล ภาครัฐบาล รัฐวิสาหกิจ ภาคเอกชน และประชาชนทั่วไป ร่วมเป็นเจ้าภาพบำเพ็ญพระราชกุศลสวดพระอภิธรรมพระบรมศพ

๒. รัฐบาลได้เตรียมการรองรับประชาชนที่จะเดินทางมาร่วมกราบถวายบังคมพระบรมศพพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช โดย

๒.๑ จัดระเบียบการดำเนินการทุกกิจกรรมให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย รวมทั้งเรื่องบริการอาหารและเครื่องดื่ม การรักษาความสะอาด การกำจัดขยะ และการรักษาความปลอดภัย

๒.๒ จัดหาที่พักชั่วคราวแก่ประชาชนที่เดินทางมาจากต่างจังหวัดเพื่อถวายบังคมพระบรมศพ นอกเหนือจากบริเวณสนามหลวง เช่น บริเวณสนามกีฬาไทย-ญี่ปุ่น ดินแดง และจัดรถรับส่งเพื่ออำนวยความสะดวกในการเดินทางและลดปัญหาการจราจร

๒.๓ นำเสนอข้อมูลการดำเนินการของรัฐบาลในเรื่องต่าง ๆ ตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บริเวณจุดพักคอยสำหรับประชาชนบริเวณสนามหลวงที่ได้จัดแสดงนิทรรศการเกี่ยวกับพระราชกรณียกิจของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช เพื่อสร้างความรับรู้ที่ถูกต้องแก่ประชาชน

การมอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการด้านต่าง ๆ

๑. การจัดกิจกรรมเป็นพระบรมราชานุสรณ์หรือถวายเป็นพระราชกุศลเพื่อให้ประชาชนร่วมในการถวายสักการะแด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช

๒. การเผยแพร่พระราชกรณียกิจของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชและสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ อย่างต่อเนื่อง และจัดทำคำแปลภาษาอังกฤษ รวมทั้งจัดพิมพ์หนังสือพระราชดำรัสพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชเพื่อแจกจ่ายให้แก่ประชาชน

๓. การชี้แจงประชาชนเกี่ยวกับการใช้ถ้อยคำออกพระนาม การใช้ถ้อยคำภาษาเรียกขานเรื่องต่าง ๆ ที่เหมาะสม การแต่งกาย การปฏิบัติในเวลาเข้าถวายสักการะพระบรมศพในพระที่นั่งดุสิตมหาปราสาท วิธีแสดงความจำนงค์มีส่วนร่วมเป็นเจ้าภาพบำเพ็ญกุศลถวาย

นอกจากนี้ ได้ขอความร่วมมือให้สื่อโทรทัศน์และวิทยุใช้เวลาในช่วงเวลา ๓๐ วัน (จนถึงวันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๙) เน้นการเสนอรายการเกี่ยวกับพระราชกรณียกิจในแง่มุมต่าง ๆ โดยให้ประชาชนมีส่วนร่วมในรูปแบบการถ่ายทอดความรู้สึกและความประทับใจที่มีต่อพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช เน้นการให้ความรู้การพัฒนามากกว่าความบันเทิง หรืออาจพิจารณาสลับสับเปลี่ยนกับการนำเสนอผลการบริหารราชการแผ่นดินของรัฐบาลในช่วง ๒ ปีที่ผ่านมา ซึ่งเป็นไปตามแนวพระราชดำริในเรื่องต่าง ๆ และเมื่อพ้นกำหนดช่วงเวลา ๓๐ วันแล้ว ขอให้สถานีวิทยุโทรทัศน์พิจารณาจัดรายการตามความเหมาะสม โดยคำนึงถึงความรู้สึกของประชาชนเป็นสำคัญ

การจัดงานรวมพลังเพื่อน้อมถวายพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๙

การจัดงานรวมพลังเพื่อน้อมถวายพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๙ เพื่อเป็นการแสดงความจงรักภักดี และร่วมรำลึกถึงพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชในโอกาสวันคล้ายวันพระบรมราชสมภพปีที่ ๘๙ ภายใต้ ชื่อกิจกรรม “รวมพลังแห่งความภักดี” พร้อมกันทั่วประเทศเมื่อวันที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ โดยจัดกิจกรรมทำความดี เช่น การทำความสะอาดสาธารณสถาน ให้บริการสาธารณะ (ทำดีด้วยกาย) จัดกิจกรรมปฎิญาณตนเพื่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ เบื้องหน้าพระบรมฉายาลักษณ์ และร่วมร้องเพลงสรรเสริญพระบารมี (ทำดีด้วยวาจา) และจัดกิจกรรม อธิษฐาน ทำสมาธิ สำนวญจิตภาวนา แผ่เมตตา ตั้งใจดี (ทำดีด้วยใจ) 🙏

- ที่มา :
๑. ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวสวรรคต ลงวันที่ ๑๓ ตุลาคม ๒๕๕๙
 ๒. มติคณะรัฐมนตรี (๑๓ ตุลาคม ๒๕๕๙) เรื่อง งานพระราชพิธีพระบรมศพพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๓/ว ๓๒๙ ลงวันที่ ๑๓ ตุลาคม ๒๕๕๙
 ๓. มติคณะรัฐมนตรี (๑๘ ตุลาคม ๒๕๕๙) เรื่อง การเตรียมการระหว่างพระราชพิธีบำเพ็ญพระราชกุศลถวายพระบรมศพพระบาท สมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๕/ว ๓๔๘ ลงวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๕๙
 ๔. มติคณะรัฐมนตรี (๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๙) เรื่อง การจัดงานรวมพลังเพื่อน้อมถวายพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๙ ตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๕/ว ๓๙๔ ลงวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๙
 ๕. หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๕/ว ๓๕๗ ลงวันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๕๙ เรื่อง การดูแลรักษาพระบรม ฉายาลักษณ์พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช
 ๖. หนังสือสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ นร ๐๑๐๑/ว ๑๘๙๙ ลงวันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๕๙ เรื่อง การปรับปรุงแนวทาง เรื่อง การแต่งกาย ไว้ทุกข์เนื่องด้วยพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวสวรรคต
 ๗. หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๕/ว ๓๗๖ ลงวันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ เรื่อง ขอสั่งการของนายกรัฐมนตรี
 ๘. หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๕/ว ๔๓๒ ลงวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ เรื่อง การแต่งกายไว้ทุกข์ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ
 ๙. หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๐๕/ว ๔๖๓๒ ลงวันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๕๙ เรื่อง ขอสั่งการของนายกรัฐมนตรี

ปรากฏการณ์จิตอาสา ทำความดีเพื่อพ่อ

วันพฤหัสบดีที่ ๑๓ ตุลาคม ๒๕๕๙ เป็นวันที่ประชาชนชาวไทยทุกหมู่เหล่าประสบความสูญเสียอันเป็นที่สุด เมื่อมีประกาศสำนักพระราชวังแจ้งให้ทราบโดยทั่วกันว่า พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มหิตลาธิเบศรรามาธิบดี จักรีนฤพดินทราธิราช บรมนาถบพิตร ได้เสด็จสวรรคตเมื่อเวลา ๑๕.๕๒ น. ณ โรงพยาบาลศิริราช และนับตั้งแต่วันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๕๙ ซึ่งเป็นวันที่มีพิธีเคลื่อนพระบรมศพจากโรงพยาบาลศิริราชมายังพระบรมมหาราชวังและได้เปิดให้มีการลงนามแสดงความอาลัยและถวายสักการะพระบรมศพเป็นต้นมานั้น ท่ามกลางความเศร้าโศก ก็มีเรื่องราวดี ๆ ปรากฏขึ้นให้เห็นกัน โดยมีภาพเผยแพร่จากสื่อต่าง ๆ เกี่ยวกับกิจกรรมที่หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชนได้ทำเพื่อร่วมถวายแด่พระองค์อย่างต่อเนื่อง ซึ่งนับเป็นปรากฏการณ์ที่น่าชื่นชมและยินดีที่คนไทยทุกหมู่เหล่าทั้งในประเทศและต่างประเทศได้กระทำ “ความดี” เพื่อ “พ่อ” ในรูปแบบต่าง ๆ อย่างที่ไม่เคยมีมาก่อน บทความนี้ได้รวบรวมตัวอย่าง “ความดี” ที่พลกนิกรชาวไทยได้ร่วมกัน “ทำเพื่อพ่อ” โดย “ทำตามคำสอนของพ่อ” และ “ทำตามแนวที่พ่อปฏิบัติ” ให้เราเห็น เช่น การให้ การเสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวม ความเพียรพยายาม ความอดทน ความมุ่งมั่นตั้งใจทำสิ่งดี ๆ

...เพราะท่านทำเพื่อคนไทย ด้วยธรรมะของพระราชชา หวังให้เราชาวประชาอยู่ดีกินดี
ท่านต้องเหนื่อย เพราะงานหนัก ไม่เคยพักจวบจนวันนี้ ช่างโชคดีที่แผ่นดินนี้ มีราชาผู้ทรงธรรม...

เพลง พระราชาผู้ทรงธรรม

“คำสอนของพ่อ” ที่คนไทยได้รับทราบส่วนใหญ่มาจาก**พระราชดำรัส**และ**พระบรมราโชวาท**ที่พระราชทานในโอกาสต่าง ๆ ที่สื่อได้นำมาเผยแพร่ รวมทั้งแนวทางที่พ่อปฏิบัติในการปกครองประเทศ คือ **ทศพิธราชธรรม ๑๐** หรือธรรม ๑๐ ประการสำหรับพระราชินี ในการใช้พระราชอำนาจและการบำเพ็ญประโยชน์แก่อำนาจอธิปไตย จะเห็นได้จากพระปฐมบรมราชโองการในพระราชพิธีบรมราชาภิเษกเมื่อวันที่ ๔ พฤษภาคม ๒๕๕๓ ที่ว่า **“เราจะครองแผ่นดินโดยธรรม เพื่อประโยชน์สุขแห่งมหาชนชาวสยาม”** ซึ่งพระองค์ได้ทรงยึดถือแนวปฏิบัตินี้มาตลอดระยะเวลาการครองราชย์

การให้ทาน (การให้)

“...คุณธรรม ข้อหนึ่งที่ยังมีอยู่อย่างบริบูรณ์ในจิตใจของคนไทยก็คือ **การให้** การให้ไม่ว่าจะให้สิ่งใดแก่ผู้ใดโดยสถานใดก็ตาม เป็นสิ่งที่พึงประสงค์อย่างยิ่ง เพราะเป็นเครื่องประสานไมตรีอย่างสำคัญระหว่างบุคคลกับบุคคลและให้สังคมมีความมั่นคงเป็นปึกแผ่นด้วยสามัคคีธรรม...”

พระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช เนื่องในโอกาสวันขึ้นปีใหม่
วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๔๕

“...**การทำความดี**นั้น โดยมากเป็นการเดินทวนกระแสความพอใจและความต้องการของมนุษย์ จึงทำได้ยากและเห็นผลช้า แต่ก็จำเป็นต้องทำ เพราะหาไม่ ความชั่วซึ่งทำได้ง่ายจะเข้ามาแทนที่ แล้วจะพอกพูนขึ้นอย่างรวดเร็วโดยไม่ทันรู้สึกตัว...”

พระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช
ในพิธีพระราชทานกระบี่และปริญญาบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษา โรงเรียนนายร้อยตำรวจ
วันที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๒๙

ในหลวงหรือพ่อของประชาชนชาวไทยได้ทรงยึดถือทศพิธราชธรรมในการครองสิริราชสมบัติมาตลอด ๗๐ ปี ธรรมสองประการที่เราในฐานะพลเมืองสามารถซึมซับได้ในแทบทุกวัน คือ **ทาน** หรือการให้ และ **บริจาค** ซึ่งเป็นการสละสิ่งที่มีประโยชน์น้อยเพื่อสิ่งที่มีประโยชน์ยิ่งใหญ่มากกว่า หมายถึง การที่พระองค์พระราชทานพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์ ทรงเสียสละเวลาและทุ่มเทพระปรีชาสามารถปฏิบัติพระราชกรณียกิจต่าง ๆ เพื่อพสกนิกรทั่วประเทศ การพระราชทานพระราชดำริหรือพระบรมราโชวาทอันก่อให้เกิดสติปัญญาและพัฒนาชาติ เช่น โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริต่าง ๆ

ในช่วงเวลาแห่งการแสดงความอาลัยร่วมกันของคนไทย ได้มีปรากฏการณ์ที่เด่นชัดอย่างหนึ่ง คือ **“การให้”** โดย**สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร** เมื่อครั้งทรงดำรงพระราชอิสริยยศ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม ให้หน่วยทหารมหาดเล็กราชวัลลภรักษาพระองค์ ในสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร นำอาหาร ขนม ผลไม้ และน้ำดื่มพระราชทานมาแจกจ่ายให้ประชาชนที่เดินทางมาร่วมแสดงความอาลัยบริเวณท้องสนามหลวง ทั้งยังมีพระราชดำรัสว่า พสกนิกรที่มา “เป็นแขกของพระองค์” ฉะนั้นต้องทำให้พสกนิกรได้รับความสะดวกสบายที่สุด ได้รับสิ่งที่ดีที่สุด และพระบรมวงศ์ ได้แก่ **ทูลกระหม่อมหญิงอุบลรัตนราชกัญญา สิริวัฒนาพรรณวดี** ที่เสด็จออกมาประทานอาหารกล่องให้แก่ประชาชน

ด้วยพระองค์เอง **สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี** ที่มีพระประสงค์ให้ประชาชนได้รับประทานอาหารที่ดี จึงทรงประกอบอาหารเมนูข้าวผัดสเปนด้วยพระองค์เอง ห้องประกอบอาหาร พระตำหนักทิพย์พิมาน เพื่อนำบรรจุใส่กล่องสำหรับแจกให้แก่ประชาชน **พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าโสมสวลี พระวรราชาทินัดดามาตุ** ที่ทรงปรุงอาหาร “ข้าวเหนียวไก่ทอด” ประทานให้แก่ประชาชนด้วยฝีพระหัตถ์พระองค์เอง และ**พระเจ้าหลานเธอ พระองค์เจ้าสิริวัณณวรีนารีรัตน์** ทรงออกแบบแพทเทิร์นผ้าถุงให้ห้องเสื้อชื่อดังของเมืองไทยตัดเย็บและประทานให้แก่ประชาชนยืมใส่เข้าเฝ้าฯ กราบถวายบังคมพระบรมศพ

นอกจากนั้น ยังมีหน่วยงานภาครัฐและเอกชน รวมทั้งประชาชนด้วยกันที่มาร่วมบำเพ็ญทานด้วยการให้หรือบริจาคสิ่งของในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งในบริเวณท้องสนามหลวง หรือในพื้นที่ต่าง ๆ ทั่วประเทศ เช่น ในวันแรก ๆ เสื้อผ้า สีสดาขาดตลาด ประชาชนยากไร้ไม่มีเสื้อผ้าสีดาสีไว้ทุกข์ ก็ได้มีหน่วยงานต่าง ๆ **บริการย้อมผ้าสีดาสีดำฟรี** เช่น กรมหม่อนไหม บริการย้อมผ้าสีดาสีดำทั้งในเขตกรุงเทพมหานครและศูนย์หม่อนไหมเฉลิมพระเกียรติฯ ทั่วประเทศ เพื่อแบ่งเบาภาระค่าใช้จ่ายของประชาชนในช่วงเวลาการไว้ทุกข์ สถานีตำรวจหลายแห่งรับบริจาคเสื้อผ้าเพื่อนำไปย้อมสีดำให้แก่ผู้ยากไร้ วิทยาลัยเทคนิคหลายแห่งเปิดจุดย้อมผ้าสีดำบริการประชาชน รวมทั้งคิดค้นเครื่องย้อมผ้าอัตโนมัติ รวมไปถึงกรมคุมประพฤติ ที่นำผู้ถูกคุมประพฤติร่วมเป็นจิตอาสาช่วยย้อมผ้าสีดำร่วมกับศูนย์การศึกษาออกโรงเรียน กระทรวงอุตสาหกรรมและกระทรวงพาณิชย์จัดจำหน่ายเสื้อผ้าสีดาสีดำราคาถูกและบริการย้อมผ้าสีดำฟรีเพื่อแบ่งเบาภาระประชาชน **การแจกสิ่งของ เสื้อผ้า รับประทานอาหาร และเครื่องดื่มฟรี** โดยมีทั้งประชาชนทั่วไป นักธุรกิจ ตลอดจนดารานักแสดงที่ได้เดินทางไปร่วมแจกของทั้งน้ำดื่ม อาหาร ขนม เสื้อผ้า สิ่งของเครื่องใช้ ตลอดจนเก็บขยะ ซึ่งดารานักแสดงหลายคนได้ให้สัมภาษณ์ว่า “การมาร่วมทำกิจกรรมบริเวณท้องสนามหลวง ถือเป็นการให้กำลังใจซึ่งกันและกัน เป็นการช่วยสังคมแม้เป็นเรื่องเล็กน้อยแต่ก็ช่วยสร้างขวัญและกำลังใจให้ทุกคนมีพลังในการก้าวต่อไป” ซึ่งผู้ที่ไม่ทำหน้าที่จิตอาสาเป็นการทำด้วยใจ บางคนแม้ตัวเองจะลำบากต้องนำสิ่งของหรืออาหารขึ้นรถประจำทางเพื่อมาบริจาคที่สนามหลวง แต่ก็อยากจะทำตามกำลังของตนเอง เพื่อถวายแด่ในหลวงรัชกาลที่ ๙ ภาพสิ่งของและอาหารที่มีแจกในบริเวณดังกล่าวก็เป็นสิ่งของที่ผู้รับได้ใช้ประโยชน์ระหว่างรอเข้าสักการะพระบรมศพ เช่น อาหารปรุงสำเร็จ น้ำดื่ม ผลไม้ ยาหม่อง พัด รับประทานอาหาร ร่มสีดาสีดำ ขาวสวณจากจังหวัดชุมพร และสุราขจรภูธินวชีแลนด์ประจำประเทศไทยนำแอปเปิ้ลมาแจกประชาชนที่ต่อแถวเข้าสักการะพระบรมศพ

ในส่วนของการแจกสิ่งของไม่ได้มีเพียงบริเวณสนามหลวงเท่านั้น แต่ยังมีการจัดกิจกรรมที่บริเวณสถานีรถไฟหัวลำโพง ซึ่งถือเป็นจุดที่ประชาชนชาวไทยจากต่างจังหวัดเดินทางเข้ามามากที่สุด นอกจากนี้ หลายจังหวัดก็ได้มีการทำความดีเพื่อถวายพระองค์ด้วยเช่นกัน เช่น นักธุรกิจที่จังหวัดชลบุรีแจกเสื้อดำ ๓,๕๐๐ ตัว ให้ชาวชลบุรีใส่ไว้อาลัย โดยกล่าวว่าครอบครัวของตนมีพ่อเป็นคนจีนเดินทางมาจากประเทศจีน ทำมาหากินในประเทศไทย ได้พระบารมีของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชทำให้ลูกหลานสามารถประกอบอาชีพได้อย่างสุจริตและมีฐานะ จึงอยากทำความดีเพื่อถวายแด่พระองค์ หรือร้านอาหารหลายร้าน เช่น ร้านข้าวมันไก่ที่จังหวัดราชบุรี ร้านข้าวแกงที่จังหวัดลำปาง ร้านก๋วยเตี๋ยวที่จังหวัดอ่างทอง ให้ประชาชนรับประทานฟรี ๑ วัน ร้านข้าวแกงที่จังหวัดกระบี่ให้รับประทานฟรี ๑ เดือน เพื่อถวายเป็นพระราชกุศล ร้านสติเกอร์ที่จังหวัดชัยนาทและนครราชสีมาตัดสติเกอร์เป็นข้อความที่แสดงถึงความจงรักภักดีและไว้อาลัยแจกให้ประชาชนทั่วไปเพื่อแสดงความรำลึกในพระมหากรุณาธิคุณ ซึ่งเป็นการทำความดีตามความรับผิดชอบและไม่เกินกำลังของตนเอง

๒ บทบาทยุทธศาสตร์ การเสียสละอุทิศตน โดยนึกถึงส่วนรวมเป็นเบื้องต้น

“...ความเจริญของประเทศชาติ เป็นความเจริญส่วนรวม ซึ่งเกิดจากผลงานหรือผลของการกระทำของคนทั้งชาติ ถือได้ว่าทุกคนแบ่งหน้าที่กัน**ทำประโยชน์ให้แก่ชาติ ตามความถนัดและความสามารถ และเกื้อกูลกันและกัน** ไม่มีผู้ใดจะอยู่ได้และทำงานให้แก่ประเทศชาติได้โดยลำพังตนเอง...”

พระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
วันที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๑๓

“...สังคมใดก็ตาม ถ้ามี**ความเอื้อเฟื้อเกื้อกูลกัน** ด้วยความมุ่งมั่งใจเจริญต่อกัน สังคมนั้นย่อมเต็มไปด้วย
ไมตรีจิต มิตรภาพ มีความร่มเย็นเป็นสุข น่ายอยู่...”

พระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช
เพื่ออัญเชิญพิมพ์ในนิตยสารที่ระลึกครบรอบ ๓๖ ปี ของสโมสรไลออนส์กรุงเทพฯ
วันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๓๙

นอกจากการบริจาคสิ่งของ อาหาร และน้ำดื่มแล้ว ยังมีจิตอาสาที่ร่วมทำความดีและทำประโยชน์ตามความถนัด และกำลังความสามารถของตนเอง เช่น **การเป็นอาสาสมัครอำนวยความสะดวก**ในบริเวณสนามหลวง โดยมีอาสาสมัครรักษาดินแดน ลูกเสือ เนตรนารี อำนวยความสะดวกในการขึ้นรถขึ้นให้ผู้พิการและผู้สูงอายุ ซึ่งการทำความดีเป็นไปตามกฎของลูกเสือที่ว่า “จะช่วยเหลือผู้อื่นทุกเมื่อ” หรือเด็กนักเรียนร่วมเป็นอาสาสมัคร “ถามอะไรตอบได้” ทำหน้าที่ประชาสัมพันธ์ให้ผู้โดยสารสอบถามข้อมูลต่าง ๆ รอบบริเวณ เช่น จุดเข้าแถว สายรถเมล์ในการเดินทาง จุดยืมผ้า ห่อน้ำ โดยศึกษาจากเอกสารที่ศูนย์อาสาสมัครเตรียมไว้ให้ หากตอบไม่ได้ จะแนะนำให้ไปติดต่อที่กองอำนวยการกลาง มีการให้บริการรับ-ส่งฟรีจากจุดต่าง ๆ ไปยังสนามหลวง เช่น รถจักรยานยนต์บริการรับ-ส่งประชาชนบริเวณรอบพระบรมมหาราชวังและสนามหลวง โดยผู้ขับขี่บางรายเป็นผู้ที่พักอาศัยอยู่บริเวณนั้น บางรายรวมตัวกับกลุ่มเพื่อน ๆ มาจากปริมณฑลเพื่อมาให้บริการฟรีหรือบริการรถรับ-ส่งฟรี เช่น สถานีตำรวจนครบาลบางรักจัดโครงการรถตู้บริการฟรีแก่ประชาชนจากสนามศุภชลาศัยไปยังสนามหลวง หรือกลุ่มรถตู้โดยสาร รถตู้สุราษฎร์ฯ ร่วมใจ ขอทำความดีเพื่อพ่อ ให้ผู้มีรายได้น้อยในจังหวัดสุราษฎร์ธานีลงทะเบียนเพื่อใช้บริการรับ-ส่งฟรีในการเดินทางไปกราบถวายบังคมพระบรมศพ ตลอดจนภาคเอกชนนำรถบัสโดยสารขนาดใหญ่ ๖ คัน รับ-ส่งประชาชนจากหัวลำโพงไปยังสนามหลวง ซึ่งได้มีผู้นำคู่มือเติมน้ำมันฟรีมาแจกให้แก่จักรยานยนต์จิตอาสาในบริเวณท้องสนามหลวงเพื่อเป็นการช่วยเหลือผู้ทำความดีอีกทางหนึ่งด้วย **บริการพื้นที่รับรอง-จอดรถฟรี** เช่น พุทธมณฑลจัดตั้งศูนย์บริการประชาชนเพื่อเป็นจุดจอดรถ จุดพักผ่อน มีรถ ชสมก. รับ-ส่งจากพุทธมณฑลไปยังบริเวณสนามหลวงทุก ๓๐ นาที ชสมก. ร่วมกับเอกชน ให้บริการจุดจอดรถยนต์ฟรีเพื่อเชื่อมต่อรถ shuttle bus จาก ๔ มุมเมือง ไปยังสนามหลวงราชตฤณมัยสมาคมฯ (สนามม้านางเลิ้ง) จัดที่พักรถจักรยานยนต์และที่จอดรถ รวมทั้งบริการรถรับ-ส่งไปสนามหลวงเช่นกัน

บริการตรวจ-รักษาฟรี โดยหน่วยแพทยอาสา แพทย์สภา จากทุกภาคส่วนรวมตัวกันตั้งหน่วยแพทย์สนามเคลื่อนที่ ๑๒ หน่วย เพื่อรักษาอาการป่วยของประชาชนที่เดินทางมาถวายสักการะพระบรมศพ รวมถึงอาสาสมัครเดินเท้าพร้อมกระเป๋ายา ในการปฐมพยาบาลเบื้องต้นจากมูลนิธิร่วมกตัญญู วิชาสหกิจสุขภาพชุมชนร่วมกับกระทรวงยุติธรรมจัดโครงการคืนคนดีสู่สังคมให้ผู้ที่ได้รับพระราชทานอภัยโทษมานวดบริการประชาชนแก้ปวดเมื่อย ร้านตัดผมที่หาดใหญ่ตัดแปลงรถตัดผมเคลื่อนที่นำมาบริการตัดผมฟรี มีผู้นำพัดลมขนาดใหญ่ที่ดัดแปลงมาจากเครื่องยนต์เรือแอร์โบ้ตมาให้บริการประชาชนที่สนามหลวง

นอกจากนี้ ยังมีการทำความดีด้วยการ**บำเพ็ญประโยชน์อื่น ๆ** ของประชาชนชาวไทยเพื่อถวายเป็นพระราชกุศล เช่น วิทยาลัยเทคนิคและสถาบันอาชีวศึกษาต่าง ๆ ให้บริการซ่อมแซมเครื่องใช้ไฟฟ้า อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ ตรวจเช็คสภาพรถยนต์ รถจักรยานยนต์ เครื่องมือทางการเกษตร ซ่อมแซมมุ้งลวด บริการตัดผม บริการเครื่องดื่ม โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย เจ้าของบริษัทแห่งหนึ่งที่จังหวัดสุราษฎร์ธานีทยอยบริจาคเครื่องถ่ายเอกสารให้ที่ทำการอนามัยและโรงเรียนขยายโอกาสรวม ๔๐๐ แห่ง ถวายเป็นพระราชกุศลเนื่องจากเห็นว่าพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชให้ความสำคัญแก่การศึกษาและการสาธารณสุข รวมไปถึงความดีเล็ก ๆ น้อย ๆ ที่หลายคนตั้งใจทำเพื่อส่วนรวมเนื่องจากมีพระองค์เป็นแบบอย่าง เช่น คุณตาที่จังหวัดพิษณุโลกถวญ้าที่ขึ้นริมทางสัญจรทุกวันตอนเช้าเพื่อความปลอดภัยของรถและผู้คนที่สัญจรไปมา โดยยึดมั่นว่าเป็นการทำความดีอย่างหนึ่งตามอย่างทีในหลวงรัชกาลที่ ๙ เคยพระราชทานแนวทางไว้ ชาวอเมริกันที่จังหวัดขอนแก่นซ่อมถนนรอบบึงในเขตเทศบาล เนื่องจากมีพระองค์เป็นแรงบันดาลใจที่ยิ่งใหญ่ โดยเฉพาะการอุทิศตนเพื่อผู้อื่น

๓ สามัคคี

“...ความสามัคคี เป็นคุณสมบัติประจำตัวของคนไทย ที่ได้อบรมสืบทอดกันมาแต่บรรพบุรุษโดยไม่ขาดสาย ทั้งนี้เพราะคนไทย ทราบตรชนกว่า หมู่คณะที่มีความสามัคคีแน่นแฟ้นสมบูรณ์ย่อมมีกำลังกล้าแข็งทั้งในการคิดและการปฏิบัติ...”

พระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช
พระราชทานในการประชุมใหญ่ สามัคคีสมาคม
วันที่ ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๓๔

“...สามัคคี หรือการปรองดองกัน ไม่ได้หมายความว่าคนหนึ่งพูดอย่างหนึ่ง คนอื่นต้องพูดเหมือนกันหมดลงท้ายชีวิตก็ไม่มี ความหมาย ต้องมีความแตกต่างกัน แต่ต้องทำงานให้สอดคล้องกัน แม้จะขัดกันบ้างก็ต้องสอดคล้องกัน...”

พระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช
พระราชทานแก่คณะบุคคลต่าง ๆ ในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา
วันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๓๖

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชได้พระราชทานพระราชดำรัสและพระบรมราโชวาทในโอกาสต่าง ๆ เกี่ยวกับความสามัคคีบ่อยครั้ง ซึ่งที่ผ่านมาสังคมไทยได้มีความขัดแย้งในทางการเมืองค่อนข้างมาก แต่เมื่อถึงวันที่พระองค์ทรงจากไป ประชาชนชาวไทยต่างแสดงออกถึงความสามัคคีในการแสดงความอาลัยในหลายโอกาส เช่น ในวันที่ ๒๒ ตุลาคม ๒๕๕๙ ได้มีการเชิญชวนประชาชนรวมพลังร้องเพลงสรรเสริญพระบารมีเพื่อบันทึกภาพประวัติศาสตร์แห่งความจงรักภักดี ความผูกพัน ความอาลัยของประชาชนที่มีต่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๙ ที่ท้องสนามหลวง และบริเวณใกล้เคียงรอบพระบรมมหาราชวัง ซึ่งแม้จะแบ่งการร้องเพลงเป็น ๒ รอบ ในเวลากลางวันและกลางคืนแล้ว จำนวนประชาชนไม่ได้ลดลงเลย ไม่ว่าฝนจะตก แดดจะออกแรงแค่ไหน ก็ยังมีประชาชนจำนวนมากรวมกว่า ๗ แสนคน หลังไหลไปยังสนามหลวงและบริเวณใกล้เคียงเพื่อร่วมเป็นหนึ่งในจุดเล็ก ๆ ของการร้องเพลงถวาย

นอกจากประชาชนทุกหมู่เหล่าจะพร้อมใจกันมาแสดงความอาลัยร่วมกันที่สนามหลวงแล้ว ยังมีการรวมตัวแสดง ความสามัคคีในการแสดงความอาลัยในที่ต่าง ๆ กัน ทั้งในประเทศและต่างประเทศ เช่น **จังหวัดต่าง ๆ** ได้มีพิธีจุดเทียน แสดงความอาลัย ร้องเพลงสรรเสริญพระบารมี และแปรอักษรเป็นภาพ ถ้อยคำ หรือกระทั่งตัวเลข ๙ เพื่อแสดงความอาลัย แด่ในหลวงรัชกาลที่ ๙ ซึ่งการแปรอักษรไม่ได้มีเพียงโรงเรียนหรือสถาบันการศึกษาใหญ่ ๆ เท่านั้น แต่ยังมีโรงเรียนเล็ก ๆ ในถิ่นทุรกันดาร โรงเรียนบนเขา ที่แม้จะมีจำนวนนักเรียนและครูรวมกันไม่กี่คน แต่ก็ตั้งใจที่จะแสดงความอาลัยด้วยเช่นกัน ส่วน**คนไทยในต่างแดน**นอกจากจะได้ลงนามแสดงความอาลัยตามสถานเอกอัครราชทูตไทยแล้วยังได้มีการรวมตัวกัน จุดเทียนและร้องเพลงแสดงความอาลัยในเมืองต่าง ๆ เช่น กรุงเบอร์ลิน สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี เมืองโลซาน สมาพันธรัฐสวิส กรุงลอนดอน สหราชอาณาจักร กรุงวอชิงตัน ดีซี นครนิวยอร์ก เมืองเคมบริดจ์ บอสตัน สแตนฟอร์ด ซานฟรานซิสโก และนครลอสแอนเจลิส สหรัฐอเมริกา กรุงปักกิ่ง สาธารณรัฐประชาชนจีน โดยในสมาพันธรัฐสวิสมีนักศึกษาไทย คนหนึ่งที่ได้รับทุนจากกองทุนส่งเสริมดนตรีคลาสสิกในพระอุปถัมภ์ของสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ชักชวนเพื่อนชาติต่าง ๆ ในมหาวิทยาลัยให้ร่วมบรรเลงเพลงสรรเสริญพระบารมี โดยได้อธิบายและเปิดวิดีโอให้เพื่อนต่างชาติได้รับทราบถึงพระราชกรณียกิจของพระมหากษัตริย์ที่ทำเพื่อประชาชนด้วย

๕ บากบั้น มุ่งมั่น พากเพียร ไม่ย่อท้อ และตั้งปณิธานทำความดี

“...การดำรงชีวิตที่ดีจะต้องปรับปรุงตัวตลอดเวลา การปรับปรุงตัวจะต้อง**มีความเพียรและความอดทน** เป็นที่ตั้ง ถ้าคนเราไม่หมั่นเพียร ไม่มีความอดทน ก็อาจจะท้อใจไปโดยง่าย เมื่อท้อใจไปแล้ว ไม่มีทางที่จะมีชีวิตเจริญรุ่งเรืองแน่ ๆ...”

พระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช

พระราชทานแก่ครูและนักเรียนโรงเรียนจิตรลดา

วันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๒๓

“...**ความเข้มแข็งในจิตใจ**นี้เป็นสิ่งที่สำคัญที่จะต้องฝึกฝนแต่เล็ก เพราะว่าต่อไป ถ้ามีชีวิตที่ลำบาก ไปประสบอุปสรรคใด ๆ ถ้าไม่มีความเข้มแข็ง ไม่มีความรู้ ไม่มีทางที่จะผ่านอุปสรรคนั้นได้ เพราะว่าถ้าไม่เจออุปสรรคอะไร ก็ไม่มีอะไรที่จะมาช่วยเราได้ แต่ถ้ามีความรู้ มีอัธยาศัยที่ดี และมีความเข้มแข็งในกาย ในใจ ก็สามารถที่จะผ่านพ้นอุปสรรคต่าง ๆ นั้นได้...”

พระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช

พระราชทานแก่คณะครูและนักเรียนโรงเรียนราชวินิต

วันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๑๘

ทศพิธราชธรรมอีกสองประการที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชได้พระราชทานคำสอนและทรงปฏิบัติให้พวงชนชาวไทยเห็นมาตลอด คือ **ความเพียร** และ **ความอดทน** ซึ่งปรากฏในพระราชนิพนธ์ เรื่อง พระมหาชนก ความเพียรประกอบด้วย (๑) ความอดทนต่อความไม่ดี เรื่องไม่ดี (๒) ความตั้งใจหรือปณิธานอันแน่วแน่ในการจะกระทำ ความดีหรือเรื่องดี ๆ ให้สำเร็จ และ (๓) ความพยายาม หรือการลงมือปฏิบัติให้สำเร็จ ทำให้สุดความสามารถ และทำให้ดีที่สุด ซึ่งพระมหาชนกเป็นตัวอย่างของความเพียรที่แม้จะต้องว่ายน้ำท่ามกลางมหาสมุทรอันเว้งว่างไม่เห็นฝั่ง แต่ก็ต้องมีความอดทนต่อสิ่งต่าง ๆ รอบกาย มีจิตใจแน่วแน่มิย่อท้อที่จะต้องว่ายน้ำไปถึงฝั่งให้ได้ เหมือนกับที่ประชาชนทั้ง **ชาวไทย และต่างชาติได้มีความเพียรมีความตั้งใจแน่วแน่ที่จะเข้ามาสักการะพระบรมศพ** แม้ว่าจะลำบากเพียงใด เช่น คุณลุงผู้ป่วยโรคกล้ามเนื้ออ่อนแรงตั้งใจปั่นรถเข็นวีลแชร์จากจังหวัดพิษณุโลกเข้าสักการะพระบรมศพ คุณลุงพิการขาสองข้างไม่มีแรงได้โยกรถสามล้อพระราชทานจากจังหวัดบุรีรัมย์เข้าสักการะพระบรมศพและร่วมร้องเพลงสรรเสริญพระบารมี คุณยายปิ่นจักรยานเก่า ๆ จากจังหวัดชัยนาทมาแสดงความอาลัยที่สนามหลวง หนุ่มพิการท่อนล่าง เดินไม่ได้ ขี่รถซาเล้งติดธงชาติจากจังหวัดสระบุรี เข้ากรุงเทพฯ เพื่อถวายสักการะพระบรมศพ ชายจากอำเภอหาดใหญ่ออกเดินวิ่งจากหาดใหญ่ด้วยเสื้อผ้าชุดเดียวและเงินติดตัวเพียง ๘๐ บาท เข้ากรุงเทพฯ หรือกลุ่มอดีตนักชกโอลิมปิกที่วิ่งจากบ้านเกิดที่จังหวัดลพบุรีถึงพระบรมมหาราชวังเพื่อแสดงความอาลัย ในส่วนชาวต่างชาติก็ได้ร่วมแสดงความเพียรเพื่อเทิดทูนพระองค์ เช่น ชาวเยอรมันออกเดินเท้าจากจังหวัดยโสธรเพื่อถวายสักการะพระบรมศพ เนื่องจากได้เห็นพระองค์ทรงงานหนักตลอดพระชนม์ชีพ ชาวออสเตรเลียตั้งใจเดินเท้าจากเกาะสมุยเพื่อลงนามแสดงความอาลัยก่อนสิ้นสุดวันที่วิหะหมดอายุและต้องเดินทางกลับประเทศ เนื่องจากเห็นว่าพระองค์เป็นพระมหากษัตริย์นักพัฒนามีพระปรีชาสามารถมากมาย เห็นชาวไทยพบความสูญเสียครั้งยิ่งใหญ่ จึงตั้งใจมาแสดงความอาลัยก่อนกลับประเทศ

นอกจากนี้ ยังมี**การตั้งปณิธานทำความดี** ในภาคส่วนต่าง ๆ เช่น มหาเถรสมาคมและสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ จัดพิธีบรรพชาอุปสมบทหมู่เพื่อถวายเป็นพระราชกุศลทั่วประเทศ นักเรียนอาชีวศึกษาจากสถาบันต่าง ๆ ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาทำกิจกรรมแสดงความอาลัย นั่งสมาธิ ปฏิญาณตน จะทำความดี เป็นลูกที่ดี ไม่ก่อเหตุทะเลาะวิวาทจนทำลายชื่อเสียงของจังหวัด รักและสามัคคีกันถวายเป็นพระราชกุศล สถาบันอาชีวศึกษาในจังหวัดสมุทรปราการ จับมือลดความขัดแย้ง ช่วยกันหาสืบลบข้อความที่ถูกพ่นไว้ตามกำแพงริมถนนสุขุมวิท ปรับภูมิทัศน์ให้สะอาดน่ามอง เป็นการสร้างจิตสำนึกที่ดีในการบำเพ็ญประโยชน์เพื่อส่วนรวม ถวายเป็นพระราชกุศล คนในวงการบันเทิงร่วมโครงการ “Waking up challenge ลูกตื่นเมื่อพ่อหลับ” เชิญชวนร่วมตั้งคำปฏิญาณทำความดีถวายพระองค์ โดยได้แรงบันดาลใจมาจากความสูญเสียครั้งนี้ว่าที่ผ่านมาพระองค์ทรงทำอะไรเพื่อชาวไทยอย่างมาก แต่คนส่วนใหญ่อาจไม่ได้ใส่ใจในรายละเอียดจนกระทั่งวันนี้ จึงอยากให้ทุกคนเกิดความรู้สึกอยากทำความดีให้มากกว่านี้เพื่อสานต่อในสิ่งที่พระองค์ทรงทำมาตลอด รวมทั้งรัฐบาลได้จัดงานรวมพลังเพื่อน้อมถวายพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๙ โดยจัดกิจกรรม **“รวมพลังแห่งความภักดี”** ในกรุงเทพมหานคร ต่างจังหวัด และต่างประเทศ เมื่อวันที่อังคารที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ เวลา ๘.๐๐ น. โดยมีกรกล่าวถ้อยคำปฏิญาณตนเพื่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ เบื้องหน้าพระบรมฉายาลักษณ์ด้วยข้อความตามแบบเดียวกันเพื่อประกาศความจงรักภักดีและร่วมรำลึกถึงพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชในโอกาสวันคล้ายวันพระบรมราชสมภพปีที่ ๘๙

...ในหลวงของแผ่นดิน ทรงเป็นที่รักและที่พึ่งพิงให้เราแสนนาน
ตั้งแต่เล็ก จนโตจำได้ทุกอย่าง ใต้ร่มพระบาริบาล สุขสราญด้วยความร่มเย็น...

เพลง ในหลวงของแผ่นดิน

ความสูญเสียในครั้งนี้ นับเป็นความสูญเสียที่ยิ่งใหญ่และมีผลกระทบทางจิตใจต่อประชาชนชาวไทยเป็นอย่างมาก เพราะนอกจากการดำรงฐานะแห่งความเป็นพระมหากษัตริย์แล้ว พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ยังทรงเป็นนักประดิษฐ์และนักพัฒนาที่มุ่งแก้ไขปัญหาคความเดือดร้อนให้แก่ประชาชนในทุกพื้นที่ และทรงสร้างแนวทางการพัฒนาที่ประชาชนสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ด้วยตนเองอย่างยั่งยืน นอกจากนี้ ยังทรงเป็นทั้งอัครศิลปินทางดนตรีและศิลปะ และทรงเป็นนักกีฬาที่ชนะเลิศการแข่งขันระดับนานาชาติ พระองค์จึงทรงเป็นทั้งความหวัง กำลังใจ และแรงบันดาลใจของคนไทยหลาย ๆ คน เป็นศูนย์รวมจิตใจที่ให้ทั้งที่พึ่งพิงทางใจและทางสติปัญญาแก่ปวงชนชาวไทยมาแสนนาน ตลอดระยะเวลา ๗๐ ปี พระองค์ทรงงานหนักโดยไม่แสดงออกถึงความเหน็ดเหนื่อย ทรงเสียสละเพื่อความกิดอยู่ดีของคนไทยทั้งประเทศ ปราบฏกการณ์ที่ได้นำมาเสนอในครั้งนี้ เป็นเครื่องชี้ให้เห็นถึงสำนึกของประชาชนชาวไทยและชาวต่างชาติที่มีต่อความดีของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๙ อย่างไรก็ตาม เราต่างหวังว่า **“ความดีที่พ่อทำ”** จะหยั่งรากลึกลงในจิตใจของคนไทยไปแสนนาน โดยตอบแทนความรักความเสียสละของ **“พ่อ”** ด้วยการส่งต่อความรัก ความดี และความเสียสละ โดยไม่ได้เป็นการแสดงออกเพียงแค่อาบฉวยหรือตามกระแส แต่เป็นการส่งต่อการทำความดีให้ยั่งยืนต่อไปตราบนานเท่านาน ☸

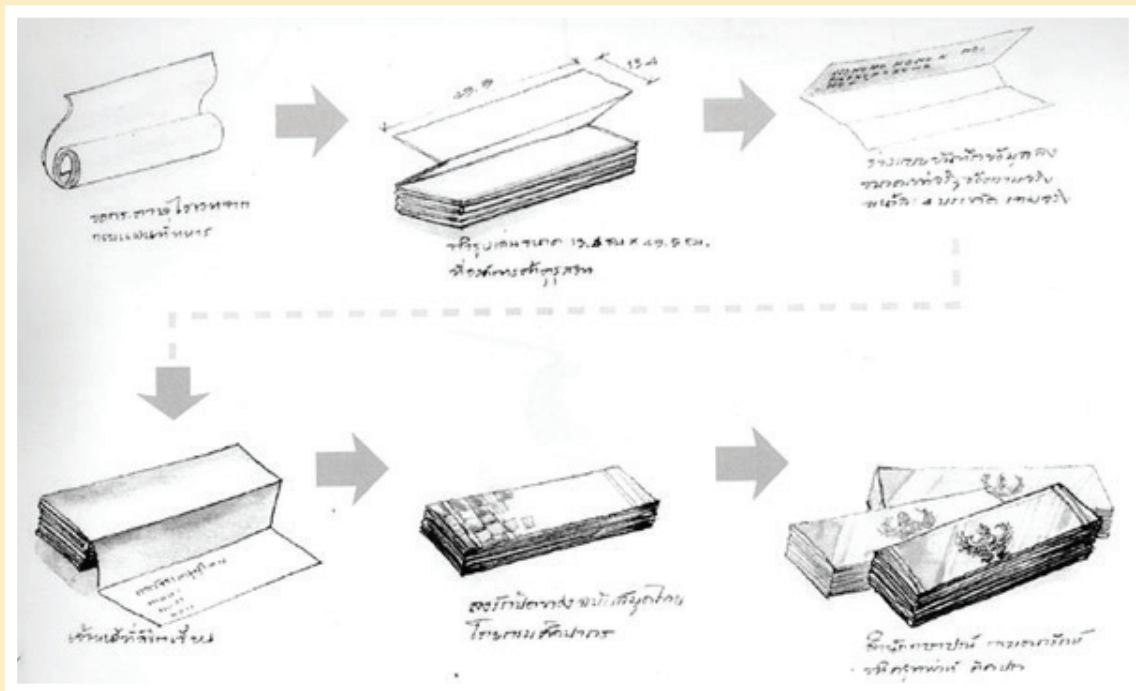
การเขียนร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๙ ฉบับสมบูรณ์

ร่างรัฐธรรมนูญ

แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๙ ได้ผ่านความเห็นชอบจากการออกเสียงประชามติร่วมกับประเด็นเพิ่มเติมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๕๙ และคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญได้ดำเนินการแก้ไขร่างรัฐธรรมนูญตามผลการทำประชามติพร้อมกับส่งให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณา แล้วส่งให้คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญได้ดำเนินการแก้ไข หลังจากนั้นได้ส่งให้ทีมงานเจ้าหน้าที่ลิขิต กองอาลักษณ์ และเครื่องราชอิสริยาภรณ์ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี เขียนร่างรัฐธรรมนูญลงในสมุดไทยจนแล้วเสร็จ ซึ่งรัฐบาลโดยนายกรัฐมนตรี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้ลงนามและทูลเกล้าฯ ถวายร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับสมบูรณ์ผ่านทางสำนักพระราชเลขาธิการเมื่อวันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ แล้วโดยขั้นตอนการเขียนร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยลงในสมุดไทย หรือที่โบราณเรียกว่า “ขุบ” ของเจ้าหน้าที่ลิขิต กองอาลักษณ์และเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ถือเป็นภารกิจที่สำคัญที่สุดประการหนึ่งในความรับผิดชอบและดำเนินการสืบทอดกันมาหลายรุ่น โดยมีขั้นตอนการดำเนินการเขียนร่างรัฐธรรมนูญฉบับสมบูรณ์ และขั้นตอนอื่นที่เกี่ยวข้องสรุปได้ ดังนี้

ขั้นตอนแรก

เริ่มตั้งแต่การจัดทำร่างรัฐธรรมนูญโดยคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี โดยกองนิติธรรมและกองอาลักษณ์และเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ประสานงานกันเกี่ยวกับขั้นตอนและกำหนดเวลาในการดำเนินการแต่ละช่วง เพื่อวางแผนเตรียมการในส่วนที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการจัดเตรียมเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานรองรับภารกิจ (ทั้งเจ้าหน้าที่ลิขิตซึ่งทำหน้าที่เขียน เจ้าหน้าที่ช่วยดำเนินการและประสานงานด้านต่าง ๆ)

ขั้นตอนที่สอง

กองอาลักษณ์และเครื่องราชอิสริยาภรณ์ประสานงานกับกรมแผนที่ทหาร เพื่อขอความอนุเคราะห์ กระดาษไฮเวทซึ่งต้องมีความหนาเพียงพอที่จะนำมาเขียนแล้วหมึกจะไม่ซึมทะลุ จากนั้นมอบให้องค์การค้ำของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษานำไปพับซ้อนเป็นรูปเล่มสมุดไทย รวม ๓ เล่ม โดยต้องนำกระดาษมาต่อกันให้ยาวเพียงพอที่จะเขียนจนครบทุกมาตรา (ร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้มีจำนวน ๒๗๙ มาตรา ๕๑๙ หน้า รวม ๒๕๙ พับครึ่ง) ซึ่งการพับจะพับสลับกันไปมา ๑ พับมี ๒ หน้า เช่นเดียวกับสมุดข่อยโบราณ หรือคัมภีร์ไบเบิลที่พระใช้เทศน์ แต่มีขนาดใหญ่กว่ามาก โดยมีขนาดกว้าง ๑๓.๕ เซนติเมตร ยาว ๔๕.๕ เซนติเมตร ความสูงขึ้นอยู่กับจำนวนมาตราและความยาวของข้อความบทบัญญัติในแต่ละมาตราซึ่งต้องพับให้เพียงพอสำหรับเขียน

ขั้นตอนที่สาม

กองอาลักษณ์และเครื่องราชอิสริยาภรณ์ประสานงานกับสำนักช่างสิบหมู่ กรมศิลปากร เพื่อเตรียมการลงรักปิดทองปกหน้าและปกหลัง รวมทั้งด้านข้างของสมุดไทย พร้อมทั้งติดพระครุฑพ่าห์บนหน้าปกสมุดไทย (จะดำเนินการหลังจากเจ้าหน้าที่ลิขิตเขียนร่างรัฐธรรมนูญเสร็จแล้ว) ส่วนพระครุฑพ่าห์จะส่งจ้างสำนักช่างศิลป กรมธนารักษ์ เป็นผู้จัดทำโดยมีขนาดเท่ากับพระครุฑพ่าห์บนหน้าปกรัฐธรรมนูญฉบับก่อนที่ผ่านมา โดยจัดทำจำนวนทั้งสิ้น ๓ ตรา (ทองคำแท้ ๑ ตรา อีก ๒ ตรา เป็นเงินกะไหล่ทอง)

ขั้นตอนที่สี่

ถือเป็นขั้นตอนสำคัญคือ ขั้นตอนของการเขียนร่างรัฐธรรมนูญลงสมุดไทย ซึ่งจะผิดพลาดไม่ได้ ทั้งนี้ หลังจากร่างรัฐธรรมนูญผ่านการพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญแล้วคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญส่งร่างที่ผ่านการพิจารณาดังกล่าวมายังกองอาลักษณ์และเครื่องราชอิสริยาภรณ์ เจ้าหน้าที่จะดำเนินการจัดวรรคตอนแยกเป็นมาตราตามจำนวนมาตราที่เหมาะสมในแต่ละหน้าให้แก่เจ้าหน้าที่ลิขิตเพื่อดำเนินการเขียนด้วยลายมือแบบอาลักษณ์หรือเรียกเป็นทางการว่าลายมือ “แบบรัตนโกสินทร์” โดยพับหนึ่งจะมี ๒ หน้า แต่ละหน้าจะเขียนเป็น ๔ บรรทัด ไปจนกว่าจะแล้วเสร็จ โดยมีเจ้าหน้าที่ลิขิตจำนวน ๙ คน แยกกันช่วยเขียนให้ครบทั้ง ๓ เล่ม ขณะเดียวกัน ระหว่างเขียนก็จะมีผู้รับผิดชอบจำนวน ๓ คน ตรวจสอบความถูกต้องไปด้วยพร้อมกัน

ภาพรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ฉบับสมุดไทย

เจ้าหน้าที่ลิขิต กองอาลักษณ์และเครื่องราชอิสริยาภรณ์
สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ขั้นตอนที่ห้า

หลังจากดำเนินการเขียนแล้วเสร็จและผู้ตรวจทานได้ตรวจทานความถูกต้องครบถ้วนเรียบร้อยแล้ว จึงส่งสมุดไทยทั้ง ๓ เล่ม พร้อมพระครุฑพ่าห์ทั้ง ๓ ตราร ไปยังสำนักช่างสิบหมู่ กรมศิลปากร เพื่อให้ช่างกลุ่มประณีตศิลป์ ดำเนินการลงรักปิดทองทั้งปกบนและปกล่าง (ปกหน้าและปกหลัง) และด้านข้าง โดยรอบพร้อมทั้งติดพระครุฑพ่าห์บนหน้าปกรัฐธรรมนูญด้วย โดยสำนักช่างสิบหมู่ กรมศิลปากร ใช้เวลาในการดำเนินการประมาณ ๑ สัปดาห์ ซึ่งร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้ได้จัดส่งไปดำเนินการเมื่อวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๙ และได้นำกลับมายังสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙

ขั้นตอนสุดท้าย

เมื่อทรงลงพระปรมาภิไธยแล้วจะเชิญรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ทั้ง ๓ เล่ม ดังกล่าวยังสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเพื่อประทับพระราชลัญจกร โดยแต่ละเล่มจะประทับพระราชลัญจกร ๔ องค์ ประกอบด้วย พระราชลัญจกรพระครุฑพ่าห์ ประทับกำกับพระปรมาภิไธย ส่วนด้านบน (ในพับเดียวกันแต่คนละหน้า) ประทับพระราชลัญจกรประจำแผ่นดิน ๓ องค์ เรียงจากซ้ายไปขวาตามลำดับ ได้แก่ พระราชลัญจกรมหาโอการ พระราชลัญจกรไธราพตองค์ใหญ่ และพระราชลัญจกรหงสพิมาน ทั้งนี้ พระราชลัญจกร ทั้ง ๔ องค์ดังกล่าว เกี่ยวเนื่องด้วยคติทางศาสนาพราหมณ์หรือฮินดู กล่าวคือ พระครุฑพ่าห์เป็นพาหนะของพระนารายณ์ มหาโอการ มีเครื่องหมายอุณาโลมซึ่งเป็นตาที่ ๓ ของพระอิศวร (หรือพระศิวะ) ไธราพต คือ ช้างเอราวัณซึ่งเป็นช้างทรงของพระอินทร์ และหงสพิมาน คือ หงส์เป็นพาหนะของพระพรหม เมื่อประทับพระราชลัญจกรเสร็จเรียบร้อยแล้วถือว่า รัฐธรรมนูญฉบับนี้เสร็จสิ้นสมบูรณ์ และสามารถประกาศในราชกิจจานุเบกษา ให้มีผลใช้บังคับได้ทันที

ส่วนขั้นตอนการเก็บรักษา ในทางปฏิบัติ ทั้ง ๓ เล่ม จะแยกกันเก็บรักษาเพื่อประโยชน์ในการใช้อ้างอิงหากมีปัญหาต่อไปในอนาคต สามารถสอบทานกันได้ว่าทั้ง ๓ เล่ม มีเนื้อหาที่ถูกต้องตรงกัน ไม่มีผู้ใดนำฉบับใดฉบับหนึ่งไปแก้ไขเปลี่ยนแปลง โดยแต่ละเล่มจะแยกเก็บรักษาไว้ที่รัฐสภา สำนักราชเลขาธิการ และสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

เรื่อง การฉลองครบรอบ ๑๐๐ ปี การประกาศใช้ธงไตรรงค์ เป็นธงชาติไทย

คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๕๙ ลงมติเห็นชอบตามที่สำนักนายกรัฐมนตรี (สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี) เสนอให้กำหนดให้วันที่ ๒๘ กันยายน ของทุกปี เป็นวันพระราชทานธงชาติไทย (Thai National Flag Day) และเริ่มในวันที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๖๐ เป็นวันแรก โดยไม่ถือเป็นวันหยุดราชการ รวมทั้งกำหนดให้มีการชักและประดับธงชาติในวันดังกล่าวด้วย เพื่อเป็นการสร้างความภูมิใจของคนในชาติ และเป็นการน้อมรำลึกถึงการที่พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ ๖) ทรงพระราชทานธงไตรรงค์ เป็นธงชาติไทย

ที่มา : หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๕/๓๕๑๕๗ ลงวันที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๕๙

เรื่อง ขอพระราชทานพระบรมราชานุญาตเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ และพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลปัจจุบัน

คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๕๙ ลงมติเห็นชอบ ดังนี้

๑. ให้เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ เป็น “พระบิดาแห่งการปฏิรูปชาวไทย”

๒. ให้เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลปัจจุบัน เป็น “พระบิดาแห่งการวิจัยและพัฒนาชาวไทย”

ตามที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์เสนอ และให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีนำความกราบบังคมทูลพระกรุณาทราบฝ่าละอองธุลีพระบาทต่อไป

ที่มา : หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๕๐๕/ว ๓๑๒ ลงวันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๕๙

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

เรื่อง ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางขับเคลื่อนการพัฒนาอย่างยั่งยืนเพื่อให้บรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ค.ศ. ๒๐๓๐ โดยมีปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทาง

คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๕๙ ลงมติว่า

๑. เห็นชอบในหลักการตามที่กระทรวงการต่างประเทศเสนอข้อคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางขับเคลื่อนการพัฒนาอย่างยั่งยืนเพื่อให้บรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ค.ศ. ๒๐๓๐ โดยมีปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทาง โดยให้ทุกส่วนราชการรับความเห็นของสำนักงานงบประมาณที่เห็นสมควรที่ทุกภาคส่วนจะน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติในทุกกระบวนการ โดยการจัดทำงบประมาณจะต้องอยู่บนพื้นฐานของหลักความมีเหตุผล หลักความพอเพียง ประหยัดคุ้มค่า ความจำเป็นตามสถานการณ์ปัจจุบัน และแผนแม่บทระยะ ๕ ปี/๒๐ ปี ที่คำนึงถึงการคาดการณ์ในอนาคต ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบายรัฐบาล นโยบายความมั่นคง แผนแม่บทด้านต่าง ๆ ให้มีการบูรณาการตามภารกิจและงบประมาณใน ๓ มิติ ประกอบด้วย มิติยุทธศาสตร์ (Agenda) และมิติกระทรวง/หน่วยงาน (Function) ที่จะต้องบูรณาการร่วมกับจังหวัด/กลุ่มจังหวัด และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในมิติพื้นที่ (Area) เพื่อให้การแก้ไขปัญหาและพัฒนาในระดับพื้นที่มีความสอดคล้องกับความต้องการของประชาชน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งจะนำไปสู่ความมีวินัยด้านการเงินการคลัง สร้างความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ และรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจอย่างมั่นคงและยั่งยืน ไปพิจารณาดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไปด้วย

๒. ให้ทุกส่วนราชการดำเนินการตามแนวทางขับเคลื่อนการพัฒนาอย่างยั่งยืนเพื่อให้บรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ค.ศ. ๒๐๓๐ โดยยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทาง (SEP for SDGs) ให้สอดคล้องกับแผนงาน ในภารกิจหลักของหน่วยงานระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๗๙) แผนปฏิบัติการระยะ ๕ ปี และ ๑ ปี และแผนการใช้จ่าย งบประมาณ ทั้งนี้ สำหรับแผนงาน/โครงการ ปี ๒๕๖๐ ให้ทุกส่วนราชการเร่งรัดดำเนินการให้แล้วเสร็จและเกิดผลสัมฤทธิ์ ภายในเดือนตุลาคม ๒๕๖๐ เพื่อเป็นการสานต่อพระราชปณิธานและเทิดพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช

ที่มา : หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๕/ว ๓๖๔ ลงวันที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๙

เรื่อง การเสนอเรื่องเกี่ยวกับการจัดทำยุทธศาสตร์หรือแผนปฏิบัติการต่อคณะรัฐมนตรี

ด้วยในคราวประชุมคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ นายกรัฐมนตรีเสนอว่า ในการเสนอเรื่องเกี่ยวกับการจัดทำยุทธศาสตร์ แผนบูรณาการ หรือแผนปฏิบัติการต่าง ๆ ระยะสั้น (๑-๕ ปี) ต่อคณะรัฐมนตรีให้หน่วยงานเจ้าของเรื่องแสดงให้เห็นถึงความเชื่อมโยงของยุทธศาสตร์ แผนบูรณาการ หรือแผนปฏิบัติการกับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี [ประกอบด้วย ๖ ด้าน ได้แก่ (๑) ความมั่นคง (๒) การสร้างความสามารถในการแข่งขัน (๓) การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคน (๔) การสร้างโอกาส ความเสมอภาคและเท่าเทียมกันทางสังคม (๕) การสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และ (๖) การปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ] แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ และแผนปฏิรูปด้วย ซึ่งคณะรัฐมนตรีพิจารณาแล้วลงมติเห็นชอบตามที่นายกรัฐมนตรีเสนอ

ที่มา : หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๕/ว ๔๐๒ ลงวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙

เรื่อง การเสนอเรื่องเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์ในที่ดินของรัฐต่อคณะรัฐมนตรี

ในคราวประชุมคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ คณะรัฐมนตรีได้พิจารณาเห็นว่า เพื่อให้การเสนอเรื่องเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์ในที่ดินของรัฐต่อคณะรัฐมนตรีที่มีผลกระทบโดยตรงต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศ เช่น การใช้พื้นที่อุทยานแห่งชาติ พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ พื้นที่ป่าไม้ถาวร เป็นต้น มีการพิจารณาอย่างบูรณาการเพื่อให้เป็นไปโดยถูกต้องตามกฎหมายและระเบียบ สอดคล้องกับหลักวิชาการ ด้านการอนุรักษ์และหลักการพัฒนายั่งยืนและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อประเทศชาติและประชาชน จึงมีมติให้ถือเป็นหลักปฏิบัติว่า ส่วนราชการเจ้าของเรื่องต้องขอความเห็นชอบจากกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมซึ่งมีภารกิจในการรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยตรงก่อน และให้นำความเห็นชอบของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมดังกล่าวเสนอไปยังสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีพร้อมกับเรื่องที่จะเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อดำเนินการตามขั้นตอนต่อไป

ที่มา : หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๕/ว ๔๓๘ ลงวันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๕๙

ราชกิจจานุเบกษา

พระราชโองการ

ประกาศเฉลิมพระปรมาภิไธยสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร ทรงพระราชดำริว่าในระหว่างที่ประชาชนยังมิได้ถวายพระปรมาภิไธย เนื่องในการพระราชพิธีพระบรมราชาภิเษก อันจะพึงมีต่อไปตามพระราชประเพณี เป็นการสมควรที่จะเฉลิมพระปรมาภิไธยเป็นการชั่วคราว เพื่อความสะดวกในการเรียกขานพระนาม จึงมีพระราชโองการโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้เฉลิมพระปรมาภิไธยว่า สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร

เล่ม ๑๓๓ ตอนที่ ๑๐๒ ก หน้า ๒ วันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๕๙

พระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติพลังงานนิวเคลียร์เพื่อสันติ พ.ศ. ๒๕๕๙

เนื่องจากในปัจจุบันมีการพัฒนาทางด้านเทคโนโลยีทางรังสีและนิวเคลียร์เพิ่มมากขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้ขึ้นเพื่อให้เกิดความปลอดภัยและความมั่นคงทางนิวเคลียร์และรังสีและการพิทักษ์ความปลอดภัยทางนิวเคลียร์เพื่อคุ้มครองประชาชนและสิ่งแวดล้อม และสอดคล้องกับกฎเกณฑ์ในทางสากล

เล่ม ๑๓๓ ตอนที่ ๖๗ ก หน้า ๑ ลงวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๕๙

พระราชบัญญัติการให้บริการด้านนิติวิทยาศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๕๙

เนื่องจากปัจจุบันความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งต่อกระบวนการยุติธรรมและการพิสูจน์ข้อเท็จจริง จึงควรส่งเสริมและพัฒนางานด้านนิติวิทยาศาสตร์ให้ได้มาตรฐานสากล

เล่ม ๑๓๓ ตอนที่ ๖๗ ก หน้า ๔๕ ลงวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๕๙

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ. ๒๕๕๙

โดยที่การทุจริตและประพฤติมิชอบมีผลกระทบต่อเสถียรภาพความมั่นคงทางสังคม และเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน และในระยะที่ผ่านมาได้ทวีความรุนแรงและก่อให้เกิดความเสียหายต่อทรัพย์สินของแผ่นดิน จึงสมควรจัดตั้งศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบเพื่อให้การอำนวยความยุติธรรมเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

เล่ม ๑๓๓ ตอนที่ ๗๑ ก หน้า ๑ ลงวันที่ ๑๖ สิงหาคม ๒๕๕๙

พระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๙

เพิ่มช่องทางการชำระเงินด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์สำหรับการชำระค่าปรับตามใบสั่งด้วยวิธีการดังกล่าวในกรณีที่เจ้าพนักงานจราจรหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ไม่เรียกเก็บใบอนุญาตขับขี่เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกในการชำระค่าปรับตามใบสั่งและแก้ไขการระบุชื่อตำแหน่งจาก “อธิบดีกรมตำรวจ” เป็น “ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ”

เล่ม ๑๓๓ ตอน ๗๑ ก หน้า ๘ ลงวันที่ ๑๖ สิงหาคม ๒๕๕๙

พระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๙

แก้ไขเพิ่มเติมให้มีการแจ้งสิทธิการรับค่าตอบแทน หรือค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายตามพระราชบัญญัตินี้ ปรับปรุงองค์ประกอบของคณะกรรมการและเพิ่มอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ตลอดจนกำหนดวิธีการยื่นคำขอรับค่าตอบแทน ค่าทดแทน หรือค่าใช้จ่าย และปรับปรุงรายการท้ายพระราชบัญญัติ

เล่ม ๑๓๓ ตอน ๗๔ ก หน้า ๑ ลงวันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๕๙

พระราชบัญญัติสภาพความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๙

เพื่อให้การดำเนินการด้านความมั่นคงแห่งชาติและการรักษาความมั่นคงแห่งชาติเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และพร้อมรองรับสถานการณ์ด้านความมั่นคงและแนวโน้มภัยคุกคามต่อความมั่นคงแห่งชาติยิ่งขึ้น

เล่ม ๑๓๓ ตอน ๘๕ ก หน้า ๑ ลงวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๕๙

พระราชบัญญัติควบคุมการฆ่าสัตว์เพื่อการจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๙

เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์การอนุญาตให้มีเอกภาพโดยให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการพิจารณาอนุญาตตั้งแต่ต้น และสร้างระบบการควบคุมตรวจสอบคุณภาพในกระบวนการฆ่าสัตว์และการขนส่งเนื้อสัตว์ รวมถึงการฆ่าและตัดแต่งเนื้อสัตว์เพื่อการจำหน่ายให้ได้มาตรฐานยิ่งขึ้น และเพื่อสร้างความปลอดภัยด้านอาหาร อันเป็นการคุ้มครองผู้บริโภคให้ได้รับบริโภคเนื้อสัตว์ที่ถูกต้องอนามัย

เล่ม ๑๓๓ ตอน ๘๕ ก หน้า ๙ ลงวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๕๙

พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ. ๒๕๕๙

เพื่อให้การป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพและคดีความที่เกี่ยวข้องทั้งหลายได้รับการพิจารณาพิพากษาอย่างเสมอภาค รวดเร็ว และเป็นธรรม

เล่ม ๑๓๓ ตอน ๘๖ ก หน้า ๑ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๙

พระราชบัญญัติคุ้มครองประเพณี พ.ศ. ๒๕๕๙

กำหนดภารกิจเกี่ยวกับการคุ้มครองประเพณีผู้กระทำผิดที่เป็นเด็ก เยาวชน ผู้ใหญ่ ผู้ได้รับการพักการลงโทษ และการลดวันต้องโทษจำคุก รวมถึงการตรวจพิสูจน์และการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด การจัดให้มีการทำงานบริการสังคมหรือสาธารณประโยชน์ การดำเนินการเพื่อสร้างคามยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ การให้การสงเคราะห์ การให้หน่วยงานของรัฐและภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมและแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด ทั้งนี้ เพื่อให้การปฏิบัติงานด้านการคุ้มครองประเพณีและภารกิจของกรมคุ้มครองประเพณีมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

เล่ม ๑๓๓ ตอน ๘๘ ก หน้า ๑ ลงวันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๕๙

พระราชกฤษฎีกา

พระราชกฤษฎีกากำหนดหน่วยงานของรัฐตามพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ (ฉบับที่ ๒๗) พ.ศ. ๒๕๕๙

เพื่อให้เจ้าหน้าที่ของสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทยซึ่งปฏิบัติหน้าที่โดยสุจริตได้รับความคุ้มครองตามพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙

เล่ม ๑๓๓ ตอน ๘๑ ก หน้า ๑ ลงวันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๕๙

กฎกระทรวง

กฎกระทรวงกำหนดเงื่อนไขในใบอนุญาตประกอบการขนส่งส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๕๙

กำหนดหลักเกณฑ์เงื่อนไขสำหรับผู้ประกอบการขนส่งส่วนบุคคลเกี่ยวกับจำนวนที่นั่ง เกณฑ์น้ำหนักบรรทุก วิธีการบรรทุกและมาตรฐานการดำเนินการในการประกอบการขนส่งอันจะเป็นการรักษาความปลอดภัยในการขนส่ง

เล่ม ๑๓๓ ตอน ๖๙ ก หน้า ๘ ลงวันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๕๙

กฎกระทรวงกำหนดวงเงินสะสมที่ผู้อำนวยการ ครู และบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนในระบบต้องส่งเข้ากองทุนสงเคราะห์ พ.ศ. ๒๕๕๙

เพื่อเป็นการกำหนดให้ผู้อำนวยการ ครู และบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนในระบบส่งเงินสะสมสำหรับตนเองในอัตราที่คณะกรรมการกองทุนสงเคราะห์กำหนด ซึ่งต้องไม่เกินร้อยละสามของเงินเดือนรายเดือนที่แต่ละคนได้รับ และต้องไม่เกินวงเงินตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

เล่ม ๑๓๓ ตอน ๘๖ ก หน้า ๒๔ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๙

กฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมการออกใบอนุญาต หนังสือรับรองการแจ้ง และการให้บริการในการจัดการสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอย พ.ศ. ๒๕๕๙

สมควรปรับปรุงค่าธรรมเนียมในเรื่องต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ทางเศรษฐกิจและภาระค่าใช้จ่ายในการดำเนินการและให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อกำหนดของท้องถิ่นกำหนดค่าธรรมเนียมตามหลักเกณฑ์วิธีการ เงื่อนไข และไม่เกินอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง

เล่ม ๑๓๓ ตอน ๘๖ ก หน้า ๒๖ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๙

กฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมและยกเว้นค่าธรรมเนียมเกี่ยวกับบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๕๙

ปรับปรุงค่าธรรมเนียมการออกบัตรประจำตัวประชาชนในกรณีบัตรหายหรือถูกทำลาย บัตรชำรุด หรือแก้ไขชื่อตัว ชื่อสกุล หรือชื่อตัวและชื่อสกุลในทะเบียนบ้าน หรือย้ายที่อยู่ เพื่อให้สอดคล้องกับค่าใช้จ่ายในการจัดให้มีบัตรประจำตัวประชาชนที่สูงขึ้น และยกเลิกกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมและยกเว้นค่าธรรมเนียมเกี่ยวกับบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๕๕

เล่ม ๑๓๓ ตอน ๙๐ ก หน้า ๘ ลงวันที่ ๑๓ ตุลาคม ๒๕๕๙

ระเบียบ

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการจัดตั้งเขตสุขภาพเพื่อประชาชน พ.ศ. ๒๕๕๙

กำหนดให้จัดตั้งเขตสุขภาพเพื่อประชาชนเพื่อเป็นการปฏิรูปให้เกิดการขับเคลื่อนระบบสุขภาพให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดการบูรณาการ เป้าหมาย ทิศทาง และยุทธศาสตร์การใช้ทรัพยากรร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล รวมทั้งเกิดคุณภาพในการทำงาน โดยยึดประโยชน์สุขของประชาชนในเขตพื้นที่เป็นศูนย์กลาง และเน้นกระบวนการทำงานแบบมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน อันจะเป็นการพัฒนา ระบบสุขภาพแห่งชาติให้เป็นไปตามเป้าหมายและมีการพัฒนาอย่างยั่งยืน

เล่ม ๑๓๓ ตอนพิเศษ ๒๓๒ ง หน้า ๑ ลงวันที่ ๑๒ ตุลาคม ๒๕๕๙

ประกาศ

ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวสวรรคต

เนื่องด้วยพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มหิตลาธิเบศรรามาธิบดี จักรีนฤพดินทรสยามินทราธิราช บรมนาถบพิตร สวรรคต เมื่อวันที่ ๑๓ ตุลาคม ๒๕๕๙ รัฐบาลจึงกำหนดให้สถานที่ราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานของรัฐและสถานศึกษาทุกแห่ง ลดธงครึ่งเสา เป็นเวลา ๓๐ วัน ตั้งแต่วันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๕๙ เป็นต้นไป และให้ข้าราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ และเจ้าหน้าที่ของรัฐไว้ทุกข์มีกำหนด ๑ ปี ตั้งแต่วันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๕๙ เป็นต้นไป สำหรับประชาชนทั่วไปให้พิจารณาดำเนินการตามความเหมาะสม

เล่ม ๑๓๓ ตอนพิเศษ ๒๓๔ ง หน้า ๑ ลงวันที่ ๑๓ ตุลาคม ๒๕๕๙

ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง อัญเชิญองค์พระรัชทายาทขึ้นทรงราชย์เป็นพระมหากษัตริย์

สภานิติบัญญัติแห่งชาติได้มีการประชุมเพื่อรับทราบการแต่งตั้งพระรัชทายาทและประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่ประธานรัฐสภา ได้นำความกราบบังคมทูลอัญเชิญสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช เจ้าฟ้ามหาวชิราลงกรณ สยามมกุฎราชกุมาร ขึ้นทรงราชย์เป็นพระมหากษัตริย์ ตั้งแต่วันที่ ๑๓ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๕๙ เป็นต้นไป

เล่ม ๑๓๓ ตอนที่ ๑๐๒ ก หน้า ๑ วันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๕๙

ดูรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ <http://www.ratchakitcha.soc.go.th>

เรื่องเสร็จที่ ๑๑๐๐/๒๕๕๙

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง การยกเลิกหรือเพิกถอนประกาศยุบเลิกวัด

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติได้มีหนังสือ ที่ พศ ๐๐๐๑/๐๔๑๒๖ ลงวันที่ ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๕๙ เรื่อง ขอรื้อการยกที่ดินศาสนสมบัติกลางที่เป็นวัดร้างมาก่อนให้กลับมาเป็นวัดร้างตามเดิม ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปลความได้ว่า ด้วยสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติได้ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขกฎกระทรวง ที่ออกตามความในพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ จำนวน ๒ ฉบับ คือ กฎกระทรวง ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๐๗) ออกตามความในพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ ที่ใช้บังคับในเรื่องการสร้าง การตั้ง การรวม การย้าย การยุบเลิกวัด และการขอรับพระราชทานวิสุงคามสีมา และกฎกระทรวง ฉบับที่ ๕ (พ.ศ. ๒๕๓๘) ออกตามความในพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ ที่ใช้บังคับในเรื่องการขอยกวัดร้างขึ้นเป็นวัดมีพระภิกษุอยู่จำพรรษา วัดอุปสมงค์เพื่อปรับปรุงกฎกระทรวงที่ใช้บังคับในเรื่องนั้น ๆ ให้ครอบคลุมกับสภาพข้อเท็จจริงของการปฏิบัติงานและสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการ ซึ่งการปรับปรุงแก้ไขร่างกฎกระทรวงดังกล่าวอยู่ในระหว่างการพิจารณาตรวจร่างของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ส่งพร้อมหนังสือ ที่ นร ๐๙๐๖/๑๙๓ ลงวันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๕๙ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกามีถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

คณะกรรมการพิจารณางบประมาณศาสนสมบัติกลางประจำ (พศป.) ในการประชุมครั้งที่ ๑๓/๒๕๕๙ วันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๙ ได้มีมติให้สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติประสาน โดยแก้ไขเพิ่มเติมในกฎกระทรวงเกี่ยวกับการยกที่ดินศาสนสมบัติกลาง (ศบก.) ที่เป็นวัดร้างมาก่อนขึ้นเป็นวัดมีพระสงฆ์ ดังนั้น เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติราชการของสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ จึงขอหารือในประเด็นว่า กรณีวัดร้างที่ได้มีประกาศสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติยุบเลิกวัดร้างแล้วเป็นศาสนสมบัติกลาง สามารถยกเลิกหรือเพิกถอนประกาศดังกล่าวเพื่อให้กลับมาเป็นวัดร้างตามเดิม แล้วยกวัดร้างขึ้นเป็นวัดมีพระภิกษุอยู่จำพรรษาได้หรือไม่ จะต้องมีการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายหรือไม่ หากต้องทำการแก้ไขเพิ่มเติมแล้ว จะสามารถแก้ไขเพิ่มเติมในร่างกฎกระทรวงดังกล่าวข้างต้นได้หรือไม่ อย่างไร

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๘) ได้พิจารณาข้อหารือของสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติแล้ว เห็นว่า มีประเด็นต้องพิจารณาสองประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง วัดร้างที่ได้มีประกาศสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติยุบเลิกความเป็นวัดแล้ว จะสามารถดำเนินการยกเลิกหรือเพิกถอนประกาศยุบเลิกวัดดังกล่าวเพื่อให้กลับมาเป็นวัดอีกได้หรือไม่

ประเด็นที่สอง ในกรณีไม่สามารถยกเลิกหรือเพิกถอนประกาศยุบเลิกวัดได้ จะต้องมีการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายหรือไม่ และหากต้องมีการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายจะสามารถแก้ไขเพิ่มเติมในร่างกฎกระทรวงดังกล่าวได้หรือไม่

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๘) ได้พิจารณาประเด็นข้อหารือดังกล่าวประกอบกับข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องแล้ว มีความเห็นในแต่ละประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง เห็นว่า บทบัญญัติมาตรา ๓๒^๑ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ บัญญัติให้การสร้าง การตั้ง การรวม การย้าย การยุบเลิกวัด และการขอรับพระราชทานวิสุงคามสีมา เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ซึ่งได้มีกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๐๗) ออกตามความในพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ กำหนดหลักเกณฑ์ และวิธีการในเรื่องดังกล่าว โดยในส่วนของการยุบเลิกวัดนั้น กฎกระทรวงฯ ได้กำหนดวิธีการยุบเลิกวัดไว้ ๒ กรณี คือ

(๑) กรณีวัดมีสภาพเสื่อมโทรมหรือมีเหตุอื่นอันไม่ควรเป็นวัดต่อไป หากเจ้าคณะอำเภอและนายอำเภอพิจารณา เห็นสมควรยุบเลิกวัดนั้น ให้รายงานเจ้าคณะจังหวัดและมหาเถรสมาคมให้ความเห็นชอบ และเมื่อมหาเถรสมาคมเห็นชอบแล้ว ให้สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติประกาศยุบเลิกวัดในราชกิจจานุเบกษา ทั้งนี้ ตามข้อ ๙^๒ แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๐๗) ออกตามความในพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕

(๒) กรณีวัดร้างพระภิกษุไม่อาศัย หากสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติเห็นสมควรยุบเลิกวัดนั้นก็ให้นำเสนอต่อ มหาเถรสมาคมเพื่อพิจารณาเห็นชอบ และเมื่อมหาเถรสมาคมเห็นชอบแล้วให้สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติประกาศ ยุบเลิกวัดในราชกิจจานุเบกษา ทั้งนี้ ตามข้อ ๑๐^๓ แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๐๗) ออกตามความในพระราชบัญญัติ คณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕

^๑ มาตรา ๓๒ การสร้าง การตั้ง การรวม การย้าย การยุบเลิกวัด และการขอรับพระราชทานวิสุงคามสีมา ให้เป็นไปตามวิธีการที่กำหนด ในกฎกระทรวง

ในกรณียุบเลิกวัด ทรัพย์สินของวัดที่ถูกยุบเลิกให้ตกเป็นศาสนสมบัติกลาง

^๒ ข้อ ๙ วัดใดมีเหตุอันควรยุบเลิก เพราะสภาพเสื่อมโทรมหรือมีเหตุอื่นอันไม่ควรจะเป็นวัดต่อไป เมื่อเจ้าคณะอำเภอและนายอำเภอ พิจารณาเห็นสมควรยุบเลิกวัดนั้น ให้รายงานเจ้าคณะจังหวัดพร้อมด้วยบัญชีรายละเอียดทรัพย์สินของวัดที่จะยุบเลิกนั้น

ให้นำความในข้อ ๖ วรรคสอง วรรคสาม และวรรคสี่ มาใช้บังคับแก่การพิจารณา การปรึกษาและการรายงานการขอยุบเลิกวัดโดยอนุโลม เมื่อมหาเถรสมาคมพิจารณาเห็นชอบด้วยแล้ว กระทรวงศึกษาธิการจะได้ประกาศยุบเลิกวัดในราชกิจจานุเบกษาตามแบบ ว.๔ ท้ายกฎกระทรวงนี้

^๓ ข้อ ๑๐ วัดร้างพระภิกษุไม่อาศัย เมื่อกรมการศาสนาเห็นสมควรยุบเลิกวัดนั้น ให้รายงานกระทรวงศึกษาธิการเพื่อขอรับความเห็นชอบ แล้วนำเสนอมหาเถรสมาคม และให้นำความในข้อ ๙ วรรคสาม มาใช้บังคับโดยอนุโลม

เมื่อได้มีการประกาศยุบเลิกวัดแล้ว ทรัพย์สินของวัดที่ถูกยุบเลิกจะตกเป็นศาสนสมบัติกลาง ตามมาตรา ๓๒ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ กล่าวได้ว่าความเป็นนิติบุคคลของวัดนั้นสิ้นสุดลง ทรัพย์สินนั้นก็หมดสภาพ การเป็นทรัพย์สินสมบัติของวัด และเปลี่ยนฐานะเป็นศาสนสมบัติกลาง ซึ่งการโอนกรรมสิทธิ์ที่ศาสนสมบัติกลางนั้นจะสามารถ กระทำได้ก็แต่โดยการตราเป็นพระราชบัญญัติ ตามมาตรา ๓๔^๔ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน นอกจากนั้น ยังไม่มีบทบัญญัติมาตราใดบัญญัติให้อำนาจในการยกเลิกหรือเพิกถอนการยุบเลิกวัดเอาไว้ สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ จึงไม่อาจอาศัยพระราชบัญญัติดังกล่าวเป็นฐานในการยกเลิกหรือเพิกถอนประกาศยุบเลิกวัดร้างได้ และเมื่อได้มีการประกาศ ยุบเลิกวัดร้างแล้วก็ส่งผลให้สภาพความเป็นวัดและความเป็นนิติบุคคลของวัดร้างนั้นสิ้นสุดลง ดังนั้น กรณีตามข้อหาข้อนี้ หากประสงค์จะยกวัดที่ได้มีประกาศยุบเลิกวัดแล้วให้กลับมาเป็นวัดอีกครั้งก็จะต้องดำเนินการตั้งวัดใหม่ตามกฎหมายกระทรวง ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๐๗) ออกตามความในพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ ต่อไป

ประเด็นที่สอง เห็นว่า เมื่อให้ความเห็นในประเด็นที่หนึ่งแล้วว่า สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติไม่อาจยกเลิก หรือเพิกถอนประกาศยุบเลิกวัดร้างได้ เนื่องจากไม่มีบทบัญญัติมาตราใดในพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ บัญญัติ ให้อำนาจดำเนินการยกเลิกหรือเพิกถอนประกาศยุบเลิกวัดร้างไว้ กรณีจึงไม่อาจแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายกระทรวงที่ออกตาม พระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว เพื่อดำเนินการยกเลิกหรือเพิกถอนประกาศยุบเลิกวัดร้างได้ และหากประสงค์จะให้นำสามารถยกเลิก หรือเพิกถอนประกาศยุบเลิกวัดเพื่อให้กลับมาเป็นวัดอีกครั้ง ก็จะต้องดำเนินการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ บัญญัติให้อำนาจเกี่ยวกับการยกเลิกหรือเพิกถอนประกาศยุบเลิกวัดไว้ในกฎหมายให้ชัดเจน

(นายดิศพัทธ์ โตตระกิตย์)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สิงหาคม ๒๕๕๙

^๔ มาตรา ๓๔ การโอนกรรมสิทธิ์ที่วัด ที่ธรณีสงฆ์ หรือที่ศาสนสมบัติกลาง ให้กระทำได้ก็แต่โดยพระราชบัญญัติ เว้นแต่เป็นกรณีตามวรรคสอง การโอนกรรมสิทธิ์ที่วัด ที่ธรณีสงฆ์หรือที่ศาสนสมบัติกลาง ให้แก่ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ เมื่อมหาเถรสมาคม ไม่ขัดข้องและได้รับคำผาติกรรมจากส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานนั้นแล้ว ให้กระทำโดยพระราชกฤษฎีกา

ห้ามมิให้บุคคลโดยอาญาความขึ้นต่อผู้บังคับวัดหรือสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ แล้วแต่กรณี ในเรื่องทรัพย์สินอันเป็นวัด ที่ธรณีสงฆ์ หรือที่ศาสนสมบัติกลาง

บทความพิเศษ :

การบังคับใช้กฎหมายความมั่นคง

ชนิตา อังผาสุข
ผู้เชี่ยวชาญการคณะรัฐมนตรี

การ บังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับความมั่นคงภายในประเทศ รวม ๓ ฉบับ ได้แก่ พระราชบัญญัติกฏอัยการศึก พระพุทธศักราช ๒๕๕๗ พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๕๘ และพระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร พ.ศ. ๒๕๕๑ ในบางครั้งอาจเกิดความสับสนในการหยิบยกกฎหมายขึ้นมาบังคับใช้ ซึ่งอาจไม่แน่ใจว่าจะใช้กฎหมายความมั่นคงฉบับใดให้ถูกต้องและเหมาะสมกับสถานการณ์ในขณะนั้น ซึ่งกฎหมายทั้ง ๓ ฉบับ มีความมุ่งหมายเพื่อรักษาความมั่นคงของรัฐอย่างเดียวกัน มีลักษณะคล้ายกัน แต่ในความคล้ายกันนั้นจะพบว่ากฎหมายดังกล่าวยังมีความแตกต่างกันในรายละเอียด จึงเป็นปัญหาสำคัญประการหนึ่งที่จะตัดสินใจนำกฎหมายความมั่นคงฉบับใดฉบับหนึ่งไปใช้บังคับให้ถูกต้องและเหมาะสมในแต่ละสถานการณ์ เพื่อให้เกิดความเข้าใจ จึงได้วิเคราะห์เปรียบเทียบในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

การวิเคราะห์เปรียบเทียบการบังคับใช้กฎหมายความมั่นคง

ประเด็นที่วิเคราะห์	พระราชบัญญัติกฏอัยการศึก พระพุทศักราช ๒๔๕๗	พระราชกำหนด การบริหารราชการ ในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘	พระราชบัญญัติการรักษา ความมั่นคงภายใน ราชอาณาจักร พ.ศ. ๒๕๕๑
- ความหมายของภัยความมั่นคง	- ภัยที่เกิดจากความจำเป็น - ภัยที่เกิดจากสงคราม - ภัยที่เกิดจากการจลาจล	- ภัยต่อความมั่นคงของรัฐ - ภัยเกี่ยวกับการก่อการร้าย - การรบหรือการสงคราม	- เป็นความหมายกว้างกว่าเป็น ภัยต่อความมั่นคงของรัฐ
- สถานการณ์ใดต้องประกาศ ใช้บังคับกฎหมาย	- เวลาที่มีสงคราม - เกิดการจลาจล - เกิดการปฏิวัติหรือรัฐประหาร หรือล้มล้างอำนาจการปกครอง	- มีสถานการณ์ฉุกเฉินหรือ สถานการณ์ฉุกเฉินที่มีความร้ายแรง เกิดขึ้น และนายกรัฐมนตรี เห็นสมควรใช้กำลังเจ้าหน้าที่ ฝ่ายปกครอง ฝ่ายพลเรือน และ ฝ่ายทหาร แกะไขปราบปราม ระงับ ยับยั้ง ฟื้นฟู หรือช่วยเหลือ ประชาชน	- กรณีที่ปรากฏเหตุการณ์ อันกระทบต่อความมั่นคงภายใน ราชอาณาจักรแต่ยังไม่มี จำเป็นต้องประกาศสถานการณ์ ฉุกเฉินฯ โดยเหตุการณ์นั้นมี แนวโน้มจะอยู่ต่อไปเป็นเวลานาน
- องค์กรผู้ใช้อำนาจในการตัดสินใจ	(๑) พระมหากษัตริย์ โดยผ่าน ฝ่ายบริหาร (๒) เจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารในกรณี มีความจำเป็นเร่งด่วน (๓) ผู้มีอำนาจประกาศใช้ กฏอัยการศึกอันเกิดจากการ ปฏิวัติหรือรัฐประหาร	- นายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบ ของคณะรัฐมนตรีมีอำนาจประกาศ สถานการณ์ฉุกเฉินหรือสถานการณ์ ที่มีความร้ายแรงได้	- คณะรัฐมนตรีมีมติมอบหมาย ให้ กอ. รমন. รับผิดชอบในการ ป้องกัน ปราบปราม ระงับ ยับยั้ง และแก้ไขหรือบรรเทาเหตุการณ์ ที่กระทบต่อความมั่นคงของรัฐ
- เงื่อนไขหรือระยะเวลา ในการใช้บังคับ	- ไม่มีการระบุระยะเวลาใช้ โดยจะใช้ต่อเมื่อมีเหตุอันจำเป็น เท่านั้น เมื่อหมดความจำเป็น ต้องเลิกใช้ทันที	- จะใช้ได้ไม่เกิน ๓ เดือน และ หากมีความจำเป็นต้องขยาย ออกไปอีก ให้นายกรัฐมนตรี โดยความเห็นชอบของ คณะรัฐมนตรีขอขยายได้อีกเป็น คราวๆ คราวละไม่เกิน ๓ เดือน	- คณะรัฐมนตรีจะเป็นผู้กำหนด ระยะเวลาในการใช้บังคับ
- ผลที่เกิดขึ้นจากการประกาศ ใช้บังคับกฎหมาย	(๑) เจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารมีอำนาจ เหนือเจ้าหน้าที่ฝ่ายพลเรือน ในส่วนที่เกี่ยวกับการยุทธการ ระงับ ปราบปราม ฯลฯ (๒) เจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารมีอำนาจ เต็มที่จะตรวจค้น เกณฑ์ ห้าม ยึด เข้าพักอาศัย และขับไล่ได้	(๑) ให้โอนอำนาจหน้าที่ของ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงที่มีอยู่ ตามกฎหมายเกี่ยวกับการอนุญาต อนุมัติ สั่งการ ฯลฯ มาเป็นอำนาจ หน้าที่ของนายกรัฐมนตรีชั่วคราว (๒) นายกรัฐมนตรีมีอำนาจ แต่งตั้งบุคคลเป็นพนักงาน เจ้าหน้าที่ (๓) ในกรณีจำเป็นนายกรัฐมนตรี มีอำนาจออกข้อกำหนดได้	(๑) คณะรัฐมนตรีมีมติให้ กอ. รমন. รับผิดชอบในเหตุการณ์ที่กระทบ ต่อความมั่นคงฯ ภายในพื้นที่ และระยะเวลาที่กำหนด (๒) ในกรณีมีความจำเป็นสามารถ จัดตั้งศูนย์อำนวยการได้ (๓) ผอ. กอ. รমন. โดยความเห็นชอบ ของคณะรัฐมนตรี มีอำนาจออก ข้อกำหนดได้

ประเด็นที่วิเคราะห์	พระราชบัญญัติกฏอัยการศึก พระพุทธศักราช ๒๔๕๗	พระราชกำหนด การบริหารราชการ ในสถานการณ์ฉุกเฉิน ๒๕๔๘	พระราชบัญญัติการรักษา ความมั่นคงภายใน ราชอาณาจักร
- การขัดขวางความเสียหายที่เกิดขึ้น	- เรียกร้องค่าชดเชยไม่ได้	- เรียกร้องค่าชดเชยได้	- เรียกร้องค่าชดเชยได้
- การควบคุมบุคคลต้องสงสัย ว่าก่อการร้าย	- กักตัวได้ไม่เกิน ๗ วัน	- กักตัวได้ไม่เกิน ๗ วัน หากจำเป็นร้องขอต่อศาลได้ อีกคราวละ ๗ วัน แต่รวมไม่เกิน ๓๐ วัน	- ไม่มีการระบุไว้
- ข้อจำกัดในการใช้บังคับ	- กำหนดให้การตรวจสอบ เป็นอำนาจตุลาการ	- อำนาจในการพิจารณาคดี เป็นของศาลยุติธรรม โดยปฏิเสธ ใช้อำนาจของศาลปกครอง	- อำนาจในการพิจารณาคดี เป็นของศาลยุติธรรม โดยปฏิเสธ ใช้อำนาจของศาลปกครอง
- บทกำหนดโทษ	- ไม่มีการระบุไว้	- มีบทลงโทษ	- มีบทลงโทษ

ได้มีการประกาศใช้กฏอัยการศึกทั่วราชอาณาจักรเมื่อวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๕๗ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้การรักษาความสงบเรียบร้อยเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและนำความสงบสุขกลับคืนสู่ประชาชนทุกกลุ่มทุกฝ่ายโดยเร็ว อย่างไรก็ตาม แม้จะมีการประกาศใช้กฏอัยการศึกทั่วราชอาณาจักรแล้ว แต่สถานการณ์ในพื้นที่ ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ ยังคงมีการก่อเหตุรุนแรงที่อาจเป็นอันตรายถึงชีวิต ทำให้ทรัพย์สินเสียหาย และมีการก่อเหตุร้ายแรงที่กระทบต่อความสงบสุขของประชาชน รวมถึงยังมีความจำเป็นต้องใช้เจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารเข้าร่วมแก้ไขปัญหาในพื้นที่ดังกล่าวตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา ประกอบกับประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินที่มีความร้ายแรงฯ ฉบับเดิมจะสิ้นสุดการใช้บังคับ เนื่องจากคณะรัฐมนตรีได้มีมติครั้งล่าสุดเมื่อวันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๕๗ ที่อนุมัติให้มีการขยายระยะเวลาการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินที่มีความร้ายแรงในพื้นที่ ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ออกไป ๓ เดือน (ตั้งแต่วันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๕๗ ถึงวันที่ ๑๙ มิถุนายน ๒๕๕๗) ดังนั้น เพื่อให้เกิดความต่อเนื่อง ในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ในพื้นที่ดังกล่าว จึงมีการขอขยายระยะเวลาการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินที่มีความร้ายแรงในพื้นที่ ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ ออกไปอีก ๓ เดือน ปัญหาที่ว่ายังมีความจำเป็นต้องเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อขอขยายระยะเวลาการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินฯ ออกไปอีก ๓ เดือน โดยอาศัยอำนาจตามพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘ ได้หรือไม่ ในเมื่อขณะนั้น ได้มีประกาศใช้กฏอัยการศึกทั่วราชอาณาจักร โดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติกฏอัยการศึก พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ อยู่แล้ว และประกาศดังกล่าวจะมีความซ้ำซ้อนกัน หรือไม่

จากปัญหาดังกล่าวข้างต้น สามารถแยกการพิจารณาออกเป็น ๒ ประเด็น ดังนี้

๑. ประเด็นเหตุผลความจำเป็นในการเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรี

เหตุผลของการประกาศใช้กฏอัยการศึกทั่วราชอาณาจักรในช่วงเดือนพฤษภาคม ๒๕๕๗ เนื่องจากสถานการณ์ความรุนแรงที่เกิดขึ้นในพื้นที่กรุงเทพมหานคร เขตปริมณฑล และพื้นที่ต่าง ๆ ของประเทศไทยในหลายพื้นที่ เป็นผลให้ประชาชนผู้บริสุทธิ์เสียชีวิต ได้รับบาดเจ็บ และเกิดความเสียหายต่อทรัพย์สินอย่างต่อเนื่อง โดยเหตุการณ์ดังกล่าวมีแนวโน้มขยายตัวจนอาจเกิดเหตุการณ์ร้ายแรงที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนโดยรวม ดังนั้น เพื่อให้สถานการณ์ดังกล่าวกลับเข้าสู่ภาวะปกติโดยเร็ว ประชาชนในชาติเกิดความรักความสามัคคี เช่นเดียวกับที่ผ่านมา ตลอดจนเพื่อเป็นการปฏิรูปโครงสร้างทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และอื่น ๆ เพื่อให้เกิดความชอบธรรมกับทุกพวกและทุกฝ่าย และเพื่อให้การรักษาความสงบเรียบร้อยเป็นไป

อย่างมีประสิทธิภาพและนำความสงบสุขกลับคืนสู่ประชาชนทุกกลุ่มและทุกฝ่ายโดยเร็ว จึงได้ประกาศใช้กฎอัยการศึกทั่วราชอาณาจักร

แต่เป็นเพราะเหตุใดจึงได้มีการเสนอขอขยายระยะเวลาการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินที่มีความร้ายแรงในพื้นที่ ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ ออกไปอีก ๓ เดือน ต่อคณะรัฐมนตรีในช่วงเวลาที่มีประกาศใช้กฎอัยการศึกทั่วราชอาณาจักร หากพิจารณาจะเห็นว่าสถานการณ์และแนวโน้มสถานการณ์ในขณะนั้น พบว่ากลุ่มขบวนการผู้ก่อเหตุรุนแรงยังคงพยายามสร้างสถานการณ์รุนแรงต่อเนื่องให้ปรากฏสภาพที่รัฐไม่สามารถดูแลความปลอดภัยให้กับประชาชนในพื้นที่ นอกจากนี้ ยังมีการปฏิบัติของกลุ่มผู้ก่อเหตุรุนแรง โดยใช้ระเบิดแสวงเครื่อง ชุมนุมโจมตีเจ้าหน้าที่รัฐ ผู้นำท้องถิ่น และราษฎรสร้างความแตกแยกระหว่างเจ้าหน้าที่รัฐกับประชาชน นับว่าเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องและรุนแรงในพื้นที่ดังกล่าว

ประกอบกับในช่วงเวลานั้นฝ่ายบริหารได้กำหนดให้มีการประเมินผลทางวิชาการเกี่ยวกับการประกาศใช้พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘ พบว่าประชาชนยังไม่ต้องการให้ยกเลิกการประกาศใช้พระราชกำหนดฯ ในพื้นที่ ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยเห็นควรให้คงการประกาศใช้พระราชกำหนดฯ ออกไปอีก ๓ เดือน ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดความต่อเนื่องในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ และเหตุผลสำคัญอีกประการหนึ่งคือ ประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินที่มีความร้ายแรงฯ ฉบับเดิม ที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามพระราชกำหนดดังกล่าวจะสิ้นสุดการบังคับใช้

แต่อย่างไรก็ตาม การที่ฝ่ายบริหารจะออกประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินที่มีความร้ายแรงฯ ขึ้นใช้บังคับในพื้นที่ ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ นั้น ควรพิจารณาถึงหลักการของพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉินฯ ว่ามีที่มาของหลักการอย่างไร จากการพิจารณาแล้วเห็นว่าหลักการสำคัญของพระราชกำหนดมีดังนี้

▲ สถานการณ์ฉุกเฉินนั้นเป็นสถานการณ์ที่มีความร้ายแรงต่อความมั่นคงของประเทศ และมีผลกระทบต่อความเดือดร้อนของประชาชนเป็นส่วนใหญ่ จึงสมควรกำหนดให้ผู้รับผิดชอบสูงสุดในด้านการบริหารราชการแผ่นดินเป็นผู้ดูแลการแก้ไขปัญหาและการใช้อำนาจของเจ้าหน้าที่โดยตรง ฉะนั้น การประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินและการใช้อำนาจตามกฎหมายจึงให้คณะรัฐมนตรีหรือนายกรัฐมนตรี เป็นผู้รับผิดชอบโดยตรง

▲ จัดระเบียบการบริหารราชการให้เกิดการบูรณาการการใช้อำนาจหน้าที่ของส่วนราชการ ให้เป็นหนึ่งเดียวในการแก้ไขปัญหา ทั้งนี้ เนื่องจากอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายแยกกันอยู่ในความรับผิดชอบของหลายส่วนราชการ ทำให้ยากต่อการวางแผนดำเนินการแก้ไขปัญหาให้สอดคล้องกัน เพราะหากให้แต่ละส่วนราชการยังคงมีอำนาจแยกกันอยู่ก็จำเป็นต้องรับนโยบายจากกระทรวงของตนมาปฏิบัติ รวมทั้งอำนาจอนุมัติหรืออนุญาตบางอย่างยังคงเป็นของส่วนกลาง ซึ่งมีผลทำให้ขาดความต่อเนื่องสัมพันธ์กันในการแก้ไขปัญหา จึงจำเป็นต้องรวบรวมบรรดาการใช้อำนาจตามกฎหมายในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหา มารวมไว้ให้กับหน่วยงานที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงาน เพื่อดำเนินการวางแผนและปฏิบัติงาน ได้อย่างครบถ้วนและเป็นเอกภาพ และมีความรวดเร็วในการปฏิบัติงาน

▲ อำนาจพิเศษบางเรื่องยังจำเป็นต้องมีอยู่ เพื่อให้สามารถระงับเหตุการณ์ร้ายแรง ได้โดยเร็ว แต่ต้องมีการปรับขั้นตอนการใช้อำนาจเสียใหม่ โดยไม่ให้อำนาจเด็ดขาดอยู่กับเจ้าหน้าที่ แต่ละคนที่จะได้รับอำนาจโดยตรงตามกฎหมายในการที่จะปฏิบัติการใดๆ ได้ทันที แต่จะต้องผ่านการกลั่นกรองจากคณะรัฐมนตรีหรือนายกรัฐมนตรีว่าจะสมควรให้ใช้อำนาจเพียงใดหรือไม่ โดยมีเงื่อนไขการปฏิบัติหน้าที่อย่างไร และการใช้อำนาจจากกรณีก็ต้องผ่านกระบวนการของศาลเสียก่อน รวมทั้งต้องมีการกำหนดเงื่อนไขการใช้อำนาจที่ต้องไม่กระทบต่อความเดือดร้อนของประชาชนเกินสมควรแก่เหตุ

▲ กฎหมายที่ตราขึ้นต้องเป็นกฎหมายกลางที่ต้องมีมาตรการต่าง ๆ ที่สามารถนำไปปรับใช้กับการแก้ไขปัญหาในเหตุการณ์ร้ายแรงอื่นๆ ที่มีผลกระทบต่อดำรงชีวิตโดยปกติสุขของประชาชนส่วนใหญ่ เพื่อแก้ไขปัญหาส่วนรวมของชาติโดยการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉินได้

นอกจากนี้ ควรจะต้องพิจารณาว่าการขยายระยะเวลาการออกประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินที่มีความร้ายแรงในพื้นที่ ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ ออกไปอีก ๓ เดือน โดยอาศัยอำนาจตามพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘ จะสามารถกระทำได้และเหมาะสมกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นหรือไม่ อย่างไร เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาด้วย ดังนี้

๑.๑ สถานการณ์ใดที่ต้องประกาศใช้บังคับกฎหมาย

จากการพิจารณาความในมาตรา ๑๑ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘ แล้ว พบว่าสถานการณ์ฉุกเฉินตามมาตรานี้เป็นสถานการณ์ฉุกเฉินที่มีความร้ายแรง มีการใช้กำลังประทุษร้ายต่อชีวิต ร่างกาย หรือทรัพย์สิน หรือมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่า ได้มีการกระทำความที่มีความรุนแรงกระทบต่อความมั่นคงของรัฐ ความปลอดภัยในชีวิตหรือทรัพย์สินของรัฐ หรือบุคคล และมีความจำเป็นที่จะต้องเร่งแก้ไขปัญหาให้ยุติลงได้อย่างมีประสิทธิภาพทันที ในกรณีเช่นนี้ ให้นายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีมีอำนาจประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินที่มีความร้ายแรงได้ หากวิเคราะห์แล้วจะเห็นว่าพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉินฯ จะนำมาใช้ได้ เมื่อมีสถานการณ์ฉุกเฉินเกิดขึ้นแล้ว ข้อเท็จจริงพบว่าภัยความมั่นคงดังกล่าวเกิดขึ้นแล้วในขณะนั้นและเกิดอย่างต่อเนื่อง อันอาจทำให้รัฐตกอยู่ในภาวะคับขันหรือภาวะวิกฤต ดังนั้น ฝ่ายบริหารจึงสามารถนำมาตรการทางกฎหมายมาบังคับใช้ให้เกิดประโยชน์ในพื้นที่ ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ได้

๑.๒ องค์การผู้ใช้อำนาจหรือผู้มีอำนาจในการตัดสินใจ

จากการพิจารณาบทบัญญัติของกฎหมายแล้ว พบว่ากฎหมายกำหนดให้นายกรัฐมนตรี โดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีมีอำนาจประกาศให้สถานการณ์ฉุกเฉินนั้นเป็นสถานการณ์ฉุกเฉินที่มีความร้ายแรงได้ ซึ่งจะต้องพิจารณาข้อเท็จจริงของสถานการณ์ที่เกิดขึ้นว่ามีเหตุเข้าเงื่อนไขตาม

กฎหมายที่จะประกาศเป็นสถานการณ์ฉุกเฉินที่มีความร้ายแรงฯ ได้หรือไม่ อย่างไร เมื่อพิจารณาแล้วพบว่าสถานการณ์ฉุกเฉินดังกล่าวเกิดขึ้นแล้วและเป็นไปตามเงื่อนไขของกฎหมาย นายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีหรือฝ่ายบริหารสามารถจะออกประกาศให้สถานการณ์ฉุกเฉินนั้นเป็นสถานการณ์ฉุกเฉินที่มีความร้ายแรงได้ ซึ่งสอดคล้องกับหลักการของพระราชกำหนดดังกล่าวข้างต้นที่ว่า การประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินและการใช้อำนาจตามกฎหมายสมควรให้คณะรัฐมนตรีหรือนายกรัฐมนตรีเป็นผู้รับผิดชอบโดยตรง

๑.๓ เงื่อนไขหรือระยะเวลาในการบังคับใช้

จากการพิจารณาความในมาตรา ๕ วรรคสอง แห่งพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉินฯ ที่กำหนดให้การประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินฯ ให้ใช้บังคับตลอดระยะเวลาที่นายกรัฐมนตรีกำหนด แต่ต้องไม่เกิน ๓ เดือน นับแต่วันประกาศ และในกรณีที่มีความจำเป็นต้องขยายระยะเวลาให้นายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี มีอำนาจประกาศขยายระยะเวลาการใช้บังคับออกไปอีกเป็นคราวๆ คราวละไม่เกิน ๓ เดือน หากวิเคราะห์แล้วจะพบว่าสถานการณ์ความรุนแรงที่เกิดขึ้นในพื้นที่ ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ ยังคงมีอยู่อย่างต่อเนื่องและเป็นกรณีที่มีความจำเป็น จึงเห็นควรให้ขยายระยะเวลาการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินฯ ในพื้นที่ดังกล่าวออกไปอีกได้ เพื่อให้การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่เป็นไปอย่างต่อเนื่อง ประกอบกับระยะเวลาที่เสนอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาขยายต่อไปก็เป็นไปตามเงื่อนไขหรือระยะเวลาตามที่กฎหมายกำหนดไว้ไม่เกิน ๓ เดือน

๑.๔ ผลที่เกิดจากการประกาศใช้บังคับกฎหมาย

จากการพิจารณาบทบัญญัติของพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉินฯ แล้วเห็นว่า ความในมาตรา ๗ แห่งพระราชกำหนดดังกล่าว ที่กำหนดให้บรรดาอำนาจหน้าที่ของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงใดกระทรวงหนึ่งหรือหลายกระทรวง หรือที่เป็นผู้รักษาการตามกฎหมายหรือที่มีอยู่ตามกฎหมายใดก็ตาม เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับการอนุญาต อนุมัติ สั่งการ บังคับบัญชา หรือช่วยในการป้องกัน แก้ไข ปราบปราม ระงับ ยับยั้ง ในสถานการณ์ฉุกเฉินฯ โอนมาเป็นอำนาจหน้าที่ของนายกรัฐมนตรี เป็นการชั่วคราว ซึ่งสอดคล้องกับหลักการของพระราชกำหนดที่ว่า ควรจัดระเบียบการบริหารราชการให้เกิดการบูรณาการการใช้อำนาจหน้าที่ของส่วนราชการให้เป็นหนึ่งเดียวในการแก้ไขปัญหา จึงจำเป็นต้องรวบรวมบรรดาการใช้อำนาจตามกฎหมายในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหา มารวมไว้ให้กับหน่วยงานที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงาน เพื่อดำเนินการวางแผนและปฏิบัติงานได้อย่างครบถ้วนและเป็นเอกภาพและมีความรวดเร็วในการปฏิบัติงาน

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น เห็นว่าส่วนราชการเจ้าของเรื่องมีเหตุผลและความจำเป็นเพียงพอที่จะเสนอขอขยายระยะเวลาการใช้ประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินที่มีความร้ายแรงในพื้นที่ ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ ออกไปอีก ๓ เดือน โดยอาศัยอำนาจตามพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘ ได้ แม้จะเป็นในช่วงเวลาที่มีการประกาศใช้กฎอัยการศึกทั่วราชอาณาจักร โดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติกฎอัยการศึก พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ แล้วก็ตาม

๒. ประเด็นความซ้ำซ้อนในการบังคับใช้กฎหมาย

ในประเด็นปัญหาว่าประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินที่มีความร้ายแรงฯ ในพื้นที่ ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘ จะมีความซ้ำซ้อนกับการประกาศใช้กฎอัยการศึกทั่วราชอาณาจักร ที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติกฎอัยการศึก พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ หรือไม่ นั้น หากพิจารณาแล้วจะเห็นว่าประเด็นดังกล่าวเกี่ยวข้องกับกฎหมาย ๒ ฉบับ คือ พระราชบัญญัติกฎอัยการศึก พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ และพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘ โดยสามารถพิจารณารายละเอียดความแตกต่างจากที่วิเคราะห์ไว้แล้วมาประกอบการพิจารณาให้เกิดความชัดเจนขึ้น ดังนี้

๒.๑ สถานการณ์ใดที่ต้องประกาศบังคับใช้กฎหมาย กล่าวคือ ในพระราชบัญญัติกฎอัยการศึกฯ ได้กำหนดให้นำกฎหมายดังกล่าวมาใช้ ๑) เมื่อมีเหตุอันจำเป็นเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยซึ่งจะมาจากภายนอกหรือภายในราชอาณาจักร และ ๒) เมื่อมีสงครามและเกิดจลาจลขึ้น โดยได้กำหนดให้ฝ่ายทหารมีอำนาจเหนือเจ้าหน้าที่ฝ่ายพลเรือนในส่วนที่เกี่ยวกับการยุทธ การระงับปราบปราม หรือการรักษาความสงบเรียบร้อย ส่วนพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉินฯ จะนำมาบังคับใช้เมื่อมีสถานการณ์ฉุกเฉินเกิดขึ้นแล้ว อันอาจเป็นภัยต่อความมั่นคงหรือความปลอดภัยแห่งรัฐ หรืออาจทำให้รัฐตกอยู่ในภาวะคับขันหรือภาวะการฉ้อราษฎร์บังหลวงหรือการสงคราม ซึ่งฝ่ายบริหารมีอำนาจประกาศว่าพื้นที่ใดกำลังตกอยู่ในสถานการณ์เช่นนั้น โดยสามารถนำมาตราทางกฎหมายมาบังคับใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อทางด้านความมั่นคงได้

๒.๒ องค์กรผู้ใช้อำนาจหรือผู้มีอำนาจในการตัดสินใจ กล่าวคือ ในพระราชบัญญัติกฎอัยการศึกฯ ผู้ใช้อำนาจหรือผู้มีอำนาจในการตัดสินใจคือพระมหากษัตริย์ซึ่งเป็นผู้ประกาศใช้กฎอัยการศึกโดยผ่านฝ่ายบริหาร โดยมีนายกรัฐมนตรีเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ นอกจากนี้ในบางกรณีผู้มีอำนาจในการตัดสินใจอาจเป็นผู้บังคับบัญชาที่มีกำลังพลอยู่ในบังคับไม่น้อยกว่าหนึ่งกองพัน หรือเป็นผู้บังคับบัญชาในป้อมหรือที่มั่นอย่างใด ๆ เฉพาะในเขตอำนาจหน้าที่ของกองทหารนั้น ส่วนพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉินฯ ผู้ใช้อำนาจหรือผู้มีอำนาจในการตัดสินใจคือ นายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีมีอำนาจประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินเพื่อบังคับใช้

ทั่วราชอาณาจักรหรือในเขตบางท้องที่ได้ตามความจำเป็นแห่งสถานการณ์และในกรณีที่เป็นสถานการณ์ฉุกเฉินที่มีความร้ายแรงมีการใช้กำลังประทุษร้ายต่อชีวิต ร่างกาย หรือทรัพย์สินฯ ซึ่งจำเป็นที่จะต้องเร่งแก้ไขปัญหามิให้ยุดติลงได้อย่างมีประสิทธิภาพและทันทั่วทั้งที่ กฎหมายยังกำหนดให้นายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี มีอำนาจประกาศให้สถานการณ์ฉุกเฉินนั้นเป็นสถานการณ์ที่มีความร้ายแรงได้ด้วย โดยเห็นว่าการพิจารณาถึงองค์การผู้ใช้อำนาจนี้จะสอดคล้องกับหลักการของการออกพระราชกำหนดที่กำหนดให้ผู้รับผิดชอบสูงสุดในด้านการบริหารราชการแผ่นดินเป็นผู้ดูแลการแก้ไขปัญหา ซึ่งก็คือการกำหนดให้คณะรัฐมนตรีหรือนายกรัฐมนตรีเป็นผู้รับผิดชอบโดยตรง

๒.๓ เงื่อนไขหรือระยะเวลาในการใช้บังคับ กล่าวคือ ถ้าหากเป็นการประกาศใช้กฎอัยการศึก ตามพระราชบัญญัติกฎอัยการศึก แล้ว จะไม่มีการกำหนดระยะเวลาการบังคับใช้ไว้แน่นอน ซึ่งการบังคับใช้จะต้องเป็นกรณีที่มีเหตุจำเป็นเท่านั้นเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อย เนื่องจากเป็นกฎหมายที่ลิดรอนสิทธิและเสรีภาพของประชาชนเป็นอย่างมาก ส่วนพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉินฯ ได้กำหนดให้ใช้บังคับตลอดระยะเวลาที่นายกรัฐมนตรีกำหนด แต่ต้องไม่เกิน ๓ เดือน นับแต่วันประกาศ และในกรณีที่มีความจำเป็นต้องขยายระยะเวลาให้นายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีมีอำนาจประกาศขยายระยะเวลาการใช้บังคับออกไปอีกเป็นคราวๆ คราวละไม่เกิน ๓ เดือน ซึ่งการขอขยายระยะเวลา เป็นไปตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้

๒.๔ ผลที่เกิดจากการประกาศใช้บังคับกฎหมาย กล่าวคือ ถ้าเป็นการประกาศใช้กฎอัยการศึก ตามพระราชบัญญัติกฎอัยการศึก ดังกล่าวแล้ว ผลที่เกิดจากการประกาศใช้กฎอัยการศึก คือ ๑) เจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารมีอำนาจเหนือเจ้าหน้าที่ฝ่ายพลเรือนในส่วนที่เกี่ยวกับยุทธ การระงับปราบปรามหรือการรักษาความสงบเรียบร้อย และเจ้าหน้าที่ฝ่ายพลเรือนต้องปฏิบัติตามความต้องการของเจ้าหน้าที่ฝ่ายทหาร ๒) เจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารมีอำนาจเต็มที่จะตรวจค้น ที่จะเกณฑ์ ที่จะห้าม ที่จะยึดที่จะเข้าอาศัย ที่จะทำลายหรือเปลี่ยนแปลงสถานที่ และที่จะจับได้ ส่วนพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉินฯ หากนำมาใช้บังคับจะทำให้มีการให้อำนาจบรรดาอำนาจหน้าที่ของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงใดกระทรวงหนึ่งหรือหลายกระทรวง หรือที่เป็นผู้รักษาการตามกฎหมายหรือที่มีอยู่ตามกฎหมายใดก็ตามเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับการอนุญาต อนุมัติ สั่งการ บังคับบัญชา หรือช่วยในการป้องกันแก้ไข ปราบปราม ระงับ ยับยั้งในสถานการณ์ฉุกเฉินหรือฟื้นฟูหรือช่วยเหลือประชาชน มาเป็นอำนาจหน้าที่ของนายกรัฐมนตรีเป็นการชั่วคราว ซึ่งการนำพระราชกำหนดมาบังคับใช้ดังกล่าวจะสอดคล้องกับหลักการของการออกพระราชกำหนดที่ต้องการให้การบริหารราชการแผ่นดินเกิดการบูรณาการการใช้อำนาจหน้าที่ของส่วนราชการ ให้เป็นหนึ่งเดียวในการแก้ไขปัญหาให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

๒.๕ การควบคุมตัวผู้ต้องสงสัยว่ากระทำความผิด กล่าวคือ หากเป็นการประกาศใช้กฎอัยการศึก ตามพระราชบัญญัติกฎอัยการศึก จะเห็นว่ากฎหมายกำหนดให้ให้เจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารมีอำนาจกักตัวบุคคลผู้ต้องสงสัยว่ากระทำความผิดไว้เพื่อการสอบถามหรือตามความจำเป็นของทางราชการได้ไม่เกินกว่า ๗ วัน แต่หากเป็นการบังคับใช้พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉินฯ นั้น ในกรณีที่ต้องมีการควบคุมตัวผู้ต้องสงสัยว่ากระทำความผิด กฎหมายกำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจจับกุม และควบคุมตัวบุคคลผู้ต้องสงสัยว่ากระทำความผิดได้ไม่เกิน ๗ วัน และต้องควบคุมไว้ในสถานที่ซึ่งไม่ใช่สถานี่ตำรวจ ที่คุมขัง ที่ณฑสถาน หรือเรือนจำ โดยจะปฏิบัติต่อบุคคลนั้นในลักษณะเป็นผู้กระทำความผิดมิได้ ทั้งนี้ ในกรณีจำเป็นต้องควบคุมตัวต่อเพื่อประโยชน์ในการแก้ไขสถานการณ์ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ร้องขอต่อศาลเพื่อขยายระยะเวลาการควบคุมตัวได้อีกคราวละ ๗ วัน แต่รวมระยะเวลาควบคุมตัวทั้งหมดต้องไม่เกิน ๓๐ วัน

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น สามารถพิจารณาได้ว่าการบังคับใช้กฎหมายความมั่นคงทั้ง ๒ ฉบับ คือพระราชบัญญัติกฎอัยการศึก พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ กับพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘ มีความแตกต่างกันทั้งในด้านสถานการณ์ที่ต้องประกาศบังคับใช้กฎหมายองค์การผู้ใช้อำนาจหรือผู้ใช้อำนาจในการตัดสินใจ เงื่อนไขหรือระยะเวลาในการบังคับใช้ ผลที่เกิดขึ้นจากการประกาศใช้บังคับกฎหมาย และการควบคุมตัวผู้ต้องสงสัยว่ากระทำความผิด จึงไม่มีความซ้ำซ้อนกัน 🌀

การลดเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรี

ปัญญาพล ศรีแสงแก้ว

ผู้อำนวยการกองพัฒนาศาสตร์และติดตามนโยบายพิเศษ

คณะรัฐมนตรี

เป็นองค์กรที่มีความสำคัญสูงสุดในฝ่ายบริหาร เนื่องจากคณะรัฐมนตรีก็คือรัฐบาลที่ทำหน้าที่ในการบริหารราชการแผ่นดิน การกำหนดนโยบายการดำเนินการ/ไม่ดำเนินการ การตรากฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ การพิจารณาให้ความเห็นชอบ อนุมัติ/อนุญาต การกำหนดแนวทางในการดำเนินการและการแก้ไขปัญหาในเรื่องต่าง ๆ ของรัฐบาลล้วนมีผลกระทบต่อความเจริญเติบโต ผลประโยชน์ของประเทศ และชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนโดยรวม

มติคณะรัฐมนตรี

กลไกในการบริหารราชการแผ่นดินของรัฐบาลหรือคณะรัฐมนตรี นอกเหนือจากนายกรัฐมนตรีที่เป็นหัวหน้ารัฐบาลจะสามารถใช้อำนาจพิจารณาสั่งการและกำกับดูแลการปฏิบัติงานของรองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีที่ทำหน้าที่บริหารงานในกระทรวง/หน่วยงานต่าง ๆ ตามอำนาจหน้าที่แล้ว คณะรัฐมนตรียังมีการประชุมคณะรัฐมนตรี เพื่อร่วมกันพิจารณาตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ ที่มีความสำคัญ ซึ่งอาจเป็นเรื่องที่หยิบยกขึ้นมาหารือกันหรือเป็นเรื่องที่ส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐเสนอสู่การพิจารณาของคณะรัฐมนตรีตามอำนาจหน้าที่ตามความรับผิดชอบของแต่ละหน่วยงาน

ผลการพิจารณาตัดสินใจของคณะรัฐมนตรีในเรื่องต่าง ๆ ดังกล่าวจะปรากฏออกมาในรูปของ “มติคณะรัฐมนตรี” เพื่อแจ้งกลับไปยังส่วนราชการ/หน่วยงานเจ้าของเรื่อง รวมทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ตามแต่กรณีเพื่อถือปฏิบัติหรือดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป ทั้งนี้ มติคณะรัฐมนตรีอาจมีผลเป็นการรับทราบ อนุมัติ/อนุญาต หรือให้ความเห็นชอบในเรื่องใด อย่างใด ประการใด ขึ้นอยู่กับเรื่องหรือประเด็นข้อเสนอนั้นแต่ละเรื่องที่น่าเสนอสู่การประชุมคณะรัฐมนตรี แม้ว่ามติคณะรัฐมนตรีไม่มีสถานะเป็นกฎหมายตามแบบพิธี และไม่มีผลบังคับต่อประชาชน แต่ในระบบการบริหารราชการแผ่นดิน มติคณะรัฐมนตรีมีสถานะทางกฎหมายเป็นคำสั่งภายในของฝ่ายบริหาร (คณะรัฐมนตรี) ซึ่งคณะรัฐมนตรีมีอำนาจบังคับบัญชาเหนือส่วนราชการและข้าราชการ การดำเนินงาน/การปฏิบัติราชการของส่วนราชการและข้าราชการจึงต้องเป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง หากข้าราชการไม่ปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรีหรือปฏิบัติขัดหรือแย้งกับมติคณะรัฐมนตรีที่กำหนดไว้ก็จะมีผลทางวินัย รวมทั้งอาจมีความผิดตามกฎหมายอาญาตามแต่กรณีด้วย ในขณะเดียวกัน การที่คณะรัฐมนตรีจะมีมติในเรื่องใดเป็นประการใด คณะรัฐมนตรีก็ต้องพิจารณาตัดสินใจอย่างละเอียดรอบคอบ โดยคำนึงถึงผลประโยชน์และผลกระทบต่อประเทศชาติและประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งมติคณะรัฐมนตรีจะต้องมีความถูกต้องชัดเจน และชอบด้วยกฎหมาย โดยมติคณะรัฐมนตรีจะขัดหรือแย้งกับกฎหมายมิได้ ดังนั้น ในการประชุมคณะรัฐมนตรีในแต่ละครั้งการพิจารณาในเรื่องต่าง ๆ ของคณะรัฐมนตรีจึงจำเป็นต้องมีข้อมูลข้อเท็จจริงของเรื่องที่ต้องการครบถ้วนชัดเจน รวมทั้งในกรณีที่เป็นเรื่องที่มีประเด็นเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหรือเกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานอื่น ตลอดจนเป็นเรื่องที่จำเป็นจะต้องผ่านการพิจารณาของหน่วยงานหรือคณะกรรมการใด ๆ มาก่อน การนำเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาก็จะต้องมีความเห็นหรือผลการพิจารณา

ของหน่วยงาน/คณะกรรมการที่เกี่ยวข้องมาเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีด้วย ประการสำคัญ การพิจารณาตัดสินใจของคณะรัฐมนตรีและมติเรื่องใด ๆ เป็นประการใด ถือเป็นการตัดสินใจร่วมกัน (Collective Decision Making) ของรัฐมนตรีทุกคน และจะต้องรับผิดชอบร่วมกันต่อผลของมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าว ดังนั้น คณะรัฐมนตรีจึงจะต้องมีเวลาในการศึกษาและพิจารณาเรื่องต่าง ๆ เหล่านั้นอย่างเพียงพอ เพื่อให้การตัดสินใจที่จะนำไปสู่การเป็น “มติคณะรัฐมนตรี” ในเรื่องนั้น ๆ มีความถูกต้อง เหมาะสม เป็นประโยชน์สูงสุด สามารถ ปฏิบัติได้โดยไม่ขัดต่อกฎหมาย

ปัญหาการลดเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรี

นับตั้งแต่ประเทศไทยมีการเปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชมาเป็นระบอบประชาธิปไตยโดยมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขในปี ๒๔๗๕ คณะรัฐมนตรี (ในระยะแรกคือคณะราษฎร) ได้เข้ามาทำหน้าที่ในการบริหารราชการแผ่นดิน ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าในระยะแรก การประชุมคณะรัฐมนตรีของไทย ยังไม่มีปัญหาอุปสรรคมากนัก จำนวนเรื่องรวมทั้งความซับซ้อนของเรื่องที่น่าเข้าสู่การพิจารณาของที่ประชุม คณะรัฐมนตรีมีไม่มาก ต่อมาภายหลังเมื่อประเทศมีการพัฒนาในด้านต่าง ๆ มากขึ้น ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม

การเมือง การมีส่วนร่วมของประชาชน ตลอดจนการพัฒนาความสัมพันธ์ กับต่างประเทศและองค์กรระหว่างประเทศ และความก้าวหน้า ทางเทคโนโลยี การคมนาคมขนส่งและการติดต่อสื่อสาร ทำให้ภารกิจ ในกรอบของการบริหารราชการแผ่นดินของคณะรัฐมนตรีขยายตัว และมีความสลับซับซ้อนมากยิ่งขึ้นเป็นลำดับ เรื่องต่าง ๆ ที่นำเข้าสู่ การพิจารณาของคณะรัฐมนตรีมีมากขึ้น ซึ่งการประชุมคณะรัฐมนตรี ของไทยมีการประชุมในทุกสัปดาห์ (ปกติเป็นวันอังคาร) และใช้เวลา การประชุมในแต่ละครั้ง ตั้งแต่เวลาประมาณ ๐๙.๐๐-๑๓.๐๐ น. ทั้งนี้ คณะรัฐมนตรีของประเทศไทยได้รับการกล่าวขานว่าเป็นคณะรัฐมนตรี ที่มีจำนวนเรื่องเข้าสู่การประชุมมากที่สุดประเทศหนึ่ง ซึ่งหากพิจารณา ในเชิงจำนวนเรื่อง จนถึงปัจจุบันคณะรัฐมนตรีของไทยได้มีการพิจารณา เรื่องต่าง ๆ ที่ยังคงเป็นมติคณะรัฐมนตรีอยู่จนถึงปัจจุบัน มีจำนวนรวม ทั้งหมดมากกว่า ๒๐๐,๐๐๐ มติ อย่างไรก็ตาม ปัญหาจำนวน เรื่องต่าง ๆ ที่นำเข้าสู่การพิจารณาของคณะรัฐมนตรีมีจำนวนมาก ทำให้คณะรัฐมนตรีต้องใช้เวลาในการประชุมแต่ละครั้งยาวนานเกินไป

ในขณะเดียวกันการพิจารณาแต่ละเรื่องในระเบียบวาระการประชุมจึงมีเวลาน้อย นอกจากนี้ ยังมีการนำเสนอ เรื่องเร่งด่วนต่อที่ประชุมเพิ่มเติมในวันประชุมคณะรัฐมนตรีเป็น “วาระจร” อีกด้วย ทำให้การพิจารณาตัดสินใจ เพื่อลงมติคณะรัฐมนตรีในเรื่องต่าง ๆ เหล่านี้ มีความสุ่มเสี่ยงที่จะขาดความรอบคอบ ถูกต้อง ไม่เป็นประโยชน์สูงสุด ก่อให้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติ จนต้องมีการพิจารณาทบทวน ยกเลิก เพิกถอน และแก้ไขมติคณะรัฐมนตรีในเรื่องดังกล่าว อีกครั้ง รวมทั้งอาจมีการโต้แย้งและฟ้องร้องคดีเพื่อขอยกเลิก เพิกถอนมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าวในภายหลังได้

การดำเนินการเพื่อการลดเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรี

อาจกล่าวได้ว่าปัญหาการมีเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรีเป็นจำนวนมากและการกำหนดแนวทางและมาตรการ ในการเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรีให้มีประสิทธิภาพ เป็นเรื่องที่อยู่ควบคู่มากับคณะรัฐมนตรีในทุกยุคทุกสมัย แนวทางและมาตรการดังกล่าวปรากฏอยู่ในรัฐธรรมนูญ ระเบียบ และมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง สรุปที่สำคัญได้ ดังนี้

สมัยรัฐบาล พลเอก เปรม ติณสูลานนท์นายกรัฐมนตรี

(๓ มีนาคม ๒๕๒๓-๔ สิงหาคม ๒๕๓๑) ได้มีการกำหนดให้กลไกคณะกรรมการกลั่นกรองเรื่องต่างๆ ก่อนเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อให้การพิจารณา ลงมติในเรื่องต่าง ๆ ของคณะรัฐมนตรีเป็นไปอย่างรอบคอบและรวดเร็ว รวมทั้งได้มีมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๒๐ กำหนดเป็น หลักการมอบอำนาจให้นายกรัฐมนตรี/รองนายกรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบ/อนุมัติเรื่องที่ไม่ใช่นโยบายหรือเรื่องสำคัญ และมีแนวทางปฏิบัติชัดเจนอยู่แล้วได้ และให้นำเสนอคณะรัฐมนตรีเป็นเรื่องเพื่อทราบ

มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๒๐ ดังกล่าว ถือเป็น มติหลักการที่คณะรัฐมนตรีชุดต่อ ๆ มา ได้นำมาประยุกต์ใช้อย่างต่อเนื่อง

สมัยรัฐบาล พลเอกชาติชาย ชุณหะวัณนายกรัฐมนตรี

(๔ สิงหาคม ๒๕๓๑-๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๔) ได้ออกระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๓๑ มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๓๒ โดยกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรี รวมทั้งได้กำหนดประเภทเรื่องที่ต้องเสนอต่อคณะรัฐมนตรีไว้รวม ๑๑ ประเภทเรื่อง

สมัยรัฐบาล นายอานันท์ ปันยารชุนนายกรัฐมนตรี

(๒ มีนาคม ๒๕๓๔-๗ เมษายน ๒๕๓๕ และ ๑๐ มิถุนายน-๒๓ กันยายน ๒๕๓๕) ได้ออกระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๓๕ เพื่อปรับปรุงหลักเกณฑ์และวิธีการเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรีในส่วนของการเสนอร่างกฎหมายของส่วนราชการต่าง ๆ ต่อคณะรัฐมนตรีให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลที่ต้องการจะลดขั้นตอนการพิจารณาให้เกิดความสะดวกรวดเร็วและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

สมัยรัฐบาล พันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตรนายกรัฐมนตรี

(๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๔-๑๙ กันยายน ๒๕๔๙) คณะรัฐมนตรีได้มีมติมอบหมายให้รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (นายจาตุรนต์ ฉายแสง) ไปพิจารณาแนวทางการลดเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรี (มติคณะรัฐมนตรี ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๔) และเห็นชอบแนวทางการลดเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรีหลายประการ เช่น การนำแนวทางของมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๒๐ มาใช้ให้มากยิ่งขึ้น การกำหนดให้มีคณะกรรมการกลั่นกรองเรื่องก่อนเสนอคณะรัฐมนตรี เพื่อลดเรื่องพิจารณาเป็นเรื่องราวทราบ การกำหนดให้การประชุมคณะรัฐมนตรีแต่ละครั้งไม่ควรจัดเรื่องในระเบียบวาระมากนัก และเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรีทุกเรื่องต้องมีข้อเท็จจริงที่ยุติแล้ว และมีประเด็นที่จะให้คณะรัฐมนตรีวินิจฉัยที่ชัดเจน (มติคณะรัฐมนตรี ๖ มีนาคม ๒๕๔๔)

ต่อมาได้มีการตราพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ และระเบียบว่าด้วย

หลักเกณฑ์และวิธีการเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๔๘ โดยยกเลิกระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๓๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๓๕ และกำหนดหลักเกณฑ์และแนวทางการเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรีให้สอดคล้องกับหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี รวมทั้งกำหนดให้การเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรีให้เสนอได้เฉพาะเรื่องที่กำหนดไว้ ๑๓ ประเภทเท่านั้น และคณะรัฐมนตรีได้มีมติกำกับให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานของรัฐถือปฏิบัติตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ และระเบียบว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ อย่างเคร่งครัด เรื่องใดไม่เป็นไปตามพระราชกฤษฎีกาดังกล่าว ให้ส่งเรื่องคืน (มติคณะรัฐมนตรี ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๔๘) รวมทั้งเรื่องเพื่อทราบใดที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติให้เสนอต่อคณะรัฐมนตรี หากหน่วยงานเจ้าของเรื่องเสนอมาเองให้ส่งเรื่องคืน (หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๕๐๕/ว ๒๓๑ ลงวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๔๘)

สมัยรัฐบาล นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะนายกรัฐมนตรี

(๑๗ ธันวาคม ๒๕๕๑-๕ สิงหาคม ๒๕๕๔) คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบแนวทางการลดเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรี และให้ส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐถือปฏิบัติต่อไป โดยให้ลดประเภทเรื่องที่ต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาไปเป็นเรื่องเพื่อทราบ โดยการใช้มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๒๐ ให้มากยิ่งขึ้นให้ส่วนราชการที่ต้องเสนอความเห็นเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีในเรื่องต่าง ๆ ต้องเสนอความเห็นมาให้ทันภายในเวลาที่สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีกำหนด ให้หน่วยงานเสนอเรื่องไปยังสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีล่วงหน้าแต่เนิ่น ๆ เพื่อลดเรื่องในวาระจร หากการเสนอเรื่องไม่เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ และมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีส่งเรื่องคืน (มติคณะรัฐมนตรี ๑ กันยายน ๒๕๕๒) รวมทั้งได้ย้ำให้ทุกหน่วยงานถือปฏิบัติตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ และระเบียบว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ อย่างเคร่งครัด โดยเรื่องที่หน่วยงานรู้ล่วงหน้าให้เสนอมายังสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีก่อนถึงกำหนดอย่างน้อย ๑๕ วัน (มติคณะรัฐมนตรี ๑๔ มีนาคม ๒๕๕๔)

สมัยรัฐบาล นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตรนายกรัฐมนตรี

(๕ สิงหาคม ๒๕๕๔-๗ พฤษภาคม ๒๕๕๗) คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบเกี่ยวกับจำนวนเรื่องที่เสนอต่อคณะรัฐมนตรีในการประชุมแต่ละครั้งให้เหมาะสม มีเรื่องในวาระจรเท่าที่จำเป็น และให้ถือปฏิบัติตามแนวทางการลดเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรีตามมติคณะรัฐมนตรี

เมื่อวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๕๒ (มติคณะรัฐมนตรี ๒๕ สิงหาคม ๒๕๕๔) การเสนอเรื่องจต้องแจ้งให้นายกรัฐมนตรีทราบล่วงหน้าก่อนและจะต้องส่งเรื่องให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีภายในเวลา ๐๙.๐๐ น. ของวันประชุมคณะรัฐมนตรี (มติคณะรัฐมนตรี ๖ กันยายน ๒๕๕๔) ทั้งนี้ ไม่ควรเสนอเรื่องจ ยกเว้นเรื่องเกี่ยวกับการแต่งตั้งผู้บริหารและกรรมการหรือเป็นเรื่องที่มีผลกระทบหรือมีความอ่อนไหว (Sensitive) ที่ไม่อาจเปิดเผยล่วงหน้าได้ หรือที่เป็นความลับเท่านั้น (มติคณะรัฐมนตรี ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕)

สมัยรัฐบาล พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี (๑๗ สิงหาคม ๒๕๕๗-ปัจจุบัน)

คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบกำหนดกรอบเวลาในการเสนอเรื่องต่าง ๆ ทั้งเรื่องทั่วไปและเรื่องกฎหมาย รวมทั้งเรื่องเร่งด่วนไปยังสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีล่วงหน้า (มติคณะรัฐมนตรี ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๘) การเสนอเรื่องแผนงาน/โครงการ และการขออนุมัติงบประมาณซึ่งต้องมีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์นโยบาย มีการบูรณาการและมีข้อมูลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องแล้ว (มติคณะรัฐมนตรี ๖ มกราคม ๒๕๕๘ และ ๑๙ มกราคม ๒๕๕๙) การเสนอเรื่องเกี่ยวกับการขออนุมัติงบประมาณ/เงินกู้ของรัฐวิสาหกิจและการให้ความเห็นของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (มติคณะรัฐมนตรี ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๕๘ และ ๒ มิถุนายน ๒๕๕๘) การจัดทำความตกลงกับต่างประเทศที่หน่วยงานเจ้าของเรื่องสามารถดำเนินการได้โดยไม่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี (มติคณะรัฐมนตรี ๒๗ มกราคม ๒๕๕๘) การจัดทำเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรีเป็นเรื่องเพื่อทราบ หากไม่มีข้อทักท้วงให้ถือเป็นเรื่องที่คณะรัฐมนตรีเห็นชอบ/อนุมัติ กรณีเป็นเรื่องการขอเพิ่มวงเงินก่อนที่ผู้กู้ยื่นขำบประมาณไม่เกิน ๑๐ ล้านบาท (มติคณะรัฐมนตรี ๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๘) กรณีเป็นการขอเปลี่ยนแปลงรายการก่อนที่ผู้กู้ยื่นขำบประมาณที่ได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรีแล้ว/อยู่ในกรอบวัตถุประสงค์เดิม/ไม่กระทบต่องบประมาณที่ได้รับการจัดสรรไว้และสำนักงบประมาณได้เสนอความเห็นมาแล้ว (มติคณะรัฐมนตรี ๒๙ มีนาคม ๒๕๕๙) และกรณีเป็นเรื่องการเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมร่วมกับองค์กรระหว่างประเทศ ซึ่งอยู่ภายใต้ภารกิจปกติของหน่วยงาน โดยไม่กระทบต่องบประมาณ และกระทรวงการต่างประเทศ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกามีความเห็นแล้วว่าไม่เป็นหนังสือสัญญาตามมาตรา ๒๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ (มติคณะรัฐมนตรี ๑๕ มีนาคม ๒๕๕๙)

จากแนวทางการดำเนินการของรัฐบาลต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้น จึงกล่าวได้ว่าคณะรัฐมนตรีที่เข้ามาทำหน้าที่บริหารราชการแผ่นดินทุกคณะล้วนมีความต้องการที่จะลดจำนวนเรื่องที่เสนอต่อคณะรัฐมนตรีมาโดยตลอด ซึ่งสามารถสรุปแนวทางการดำเนินการลดเรื่องในภาพรวมได้ ๓ ลักษณะ ดังนี้

- ๑) การลดจำนวนเรื่องที่ส่วนราชการ/หน่วยงานของรัฐเจ้าของเรื่องต้องเสนอไปยังคณะรัฐมนตรีให้น้อยลง และมีจำนวนเรื่องที่บรรจุในระเบียบวาระการประชุมคณะรัฐมนตรีแต่ละครั้งอย่างเหมาะสม
- ๒) การลดจำนวนเรื่องเสนอเพื่อพิจารณาให้น้อยลง โดยเปลี่ยนไปเป็นเรื่องเสนอเพื่อทราบ หากไม่มีข้อทักท้วงให้ถือเป็นเรื่องที่คณะรัฐมนตรีเห็นชอบ/อนุมัติ หรือเพื่อทราบแทน
- ๓) การกำหนดห้ามการเสนอเรื่องเป็นวาระจ (ยกเว้นกรณีจำเป็นเร่งด่วน เป็นเรื่องที่มีผลกระทบอ่อนไหว หรือเป็นความลับที่ไม่อาจเปิดเผยล่วงหน้าได้) เนื่องจากเป็นการเพิ่มเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรีโดยคณะรัฐมนตรีไม่มีเวลาศึกษาข้อมูลและรายละเอียดต่าง ๆ ล่วงหน้า รวมทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่อาจพิจารณาให้ความเห็น

ประกอบการศึกษาของคณะรัฐมนตรีได้อย่างเหมาะสมทันการณ์ อย่างไรก็ตาม หากพิจารณาถึงผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินการเพื่อการลดเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรีที่ผ่านมาอาจกล่าวได้ว่า การลดเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรียังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร และไม่ตอบสนองต่อเหตุผลสำคัญในการประกาศใช้พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ ที่ระบุว่า “เนื่องด้วยในปัจจุบันคณะรัฐมนตรีที่มีภารกิจที่จะต้องปฏิบัติและดำเนินการและมีเรื่องในส่วนราชการหรือหน่วยงานต่าง ๆ นำเสนอเข้าสู่การพิจารณาของคณะรัฐมนตรีเป็นจำนวนมาก เพื่อเป็นการลดภารกิจและจำนวนเรื่องที่จะนำเสนอเข้าสู่การพิจารณาของคณะรัฐมนตรี รวมทั้งเพื่อให้การแก้ไขปัญหาในกรณีฉุกเฉินหรือมีความจำเป็นเพื่อประโยชน์ของประเทศ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ... จึงจำเป็นต้องตราพระราชกฤษฎีกานี้”

ตารางแสดงจำนวนเรื่องที่เสนอคณะรัฐมนตรี

รัฐบาล ช่วงเวลา	พิจารณา	ทราบ (รวมทราบทุกทั้ง)	รวม	เฉลี่ยต่อเดือน	เฉลี่ยต่อครั้ง
นายกรัฐมนตรี นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ (๒๐ ธันวาคม ๒๕๕๑-๕ สิงหาคม ๒๕๕๔)	๒,๘๗๖ (๒๓)	๕,๒๖๕	๘,๑๔๑	(รวม ๓๑ เดือน) ๒๖๓	(๔ ครั้ง/เดือน) ๖๖
นายกรัฐมนตรี นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร (๕ สิงหาคม ๒๕๕๔-๒๒ พฤษภาคม ๒๕๕๗)	๒,๗๔๘ (๒๐)	๔,๒๔๒	๖,๙๙๐	(รวม ๓๔ เดือน) ๒๐๖	(๔ ครั้ง/เดือน) ๕๑
นายกรัฐมนตรี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา (๓๐ สิงหาคม ๒๕๕๗-ปัจจุบัน) ข้อมูล ณ เดือนกันยายน ๒๕๕๙	๒,๐๔๓ (๒๐)	๔,๒๗๑	๖,๓๑๔	(๔ ครั้ง/เดือน) ๒๕๒	(รวม ๒๕ เดือน) ๖๓

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาจากสถิติจำนวนเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรีของรัฐบาลชุดต่าง ๆ ในช่วงปี ๒๕๕๑ ถึงปัจจุบัน จะพบว่าในภาพรวมยังคงมีจำนวนเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรีในแต่ละครั้งโดยเฉลี่ยมีจำนวนมากถึงครั้งละประมาณ ๖๐ เรื่อง และในจำนวนนี้เป็นเรื่องเสนอเพื่อพิจารณาโดยเฉลี่ยครั้งละประมาณ ๒๑ เรื่อง

บทสรุป

การลดจำนวนเรื่องที่เสนอสู่การพิจารณาของคณะรัฐมนตรีในการประชุมแต่ละครั้งให้มีจำนวนเรื่องที่เหมาะสมเป็นกุญแจสำคัญประการหนึ่งที่จะช่วยให้มติคณะรัฐมนตรี ซึ่งเป็นผลการพิจารณาตัดสินใจของคณะรัฐมนตรีในเรื่องต่าง ๆ เหล่านั้น เป็นไปอย่างถูกต้อง เหมาะสม ปฏิบัติได้อย่างเป็นประโยชน์สูงสุดต่อประชาชน และประเทศชาติโดยรวม เนื่องจากคณะรัฐมนตรีจะมีเวลาเพียงพอในการศึกษาพิจารณาข้อมูลข้อเท็จจริงของเรื่อง รวมถึงลดถึงมีความเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องประกอบการพิจารณาอย่างครบถ้วน อย่างไรก็ตาม การดำเนินการเกี่ยวกับการลดเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรียังไม่ปรากฏผลสัมฤทธิ์เป็นรูปธรรมเท่าที่ควร จำนวนเรื่องที่เสนอสู่การพิจารณาของคณะรัฐมนตรีในแต่ละครั้งยังมีจำนวนเฉลี่ยค่อนข้างสูง (ในขณะที่ระยะเวลาที่ใช้ในการประชุมคณะรัฐมนตรีแต่ละครั้งไม่แตกต่างกันในทุกรัฐบาล) เนื่องจากการลดเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรีเปรียบได้กับเหรียญที่มี ๒ ด้าน ด้านหนึ่งรัฐบาลหรือคณะรัฐมนตรีได้กำหนดแนวทาง หลักเกณฑ์ และมติคณะรัฐมนตรี เพื่อดำเนินการลดเรื่องเสนอต่อคณะรัฐมนตรี แต่อีกด้านหนึ่งคณะรัฐมนตรี ซึ่งประกอบด้วยรัฐมนตรีเจ้าสังกัด ส่วนราชการ/หน่วยงานต่าง ๆ ก็อยู่ในฐานะผู้เสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรี ซึ่งต้องปฏิบัติตามแนวทาง หลักเกณฑ์ และมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องดังกล่าวด้วย จึงจำเป็นที่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย (Stake holder) อันได้แก่ คณะรัฐมนตรี รัฐมนตรี ส่วนราชการ และหน่วยงานของรัฐทุกแห่งจะต้องตระหนักและให้ความสำคัญต่อการปฏิบัติตามข้อกำหนด ระเบียบ หลักเกณฑ์ และมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนี้อย่างเคร่งครัด จริงจัง และต่อเนื่องเพื่อให้การลดเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรีบรรลุผลอย่างแท้จริง

ธรรมทั้งหมด เพื่อความเข้าใจที่ถูกต้อง เมื่อมีปัญหาแล้ว กาย วาจาของเราจะดีขึ้น คนที่เคยพูดคำที่ไม่น่าฟัง แต่พอเข้าใจในความเป็นเพื่อน และคิดถึงว่า คนอื่นก็ไม่อยากได้ยินคำอย่างนี้ จะหยุด แม้ที่กำลังจะกล่าวคำที่ไม่น่าฟัง นี่คือการเมตตา คือ ความเป็นเพื่อน ทุกกรณี ทุกสถานการณ์ เป็นประโยชน์

กุศลควรจะทำพร้อมทั้งกาย ทั้งวาจา ทั้งใจ เพราะฉะนั้น เวลาที่จะพูดกับใคร ก็พูดสิ่งที่เป็นประโยชน์ พูดคำที่น่าฟัง มีการนึกถึงจิตใจของเขา และอนุเคราะห์เกื้อกูลเขา ให้เขาเข้าใจในเหตุในผลได้ คือ ด้วยวาจาของเรา

การที่กาย วาจาประพฤติในทางทุจริต ย่อมนำโทษมาให้ แม้แต่เพียงคำพูด ซึ่งถ้าไม่สำรวมก็อาจจะไม่รู้เลยว่า นำโทษมาให้แล้วแก่ผู้พูด และกับบุคคลอื่นด้วย

ทาน การให้ ย่อมเป็นสิ่งที่ผู้รับปลาบปลื้มใจและจิตของผู้ให้ก็อ่อนโยน อ่อนโยนพอที่จะเสียสละวัตถุของตน เพื่อประโยชน์สุขของคนอื่นได้ เพราะฉะนั้น ในขณะที่จิตก็มีความสุข เพราะเหตุว่าไม่มี ความตระหนี่ ได้ประโยชน์ทั้งจิตใจของตนเองก็อ่อนโยน และยังเบิกบานที่เห็นผู้รับมีความสุข ได้สิ่งที่เป็นประโยชน์กับเขา ฉะนั้น โลกย่อมร่มเย็นต่อไปได้ด้วยทาน การให้

เมื่อพูดถึงเรื่องความตาย ก็ควรที่จะเป็นประโยชน์ เพราะว่าเป็นสิ่งที่ต้องเกิดขึ้นแน่นอน ช้าหรือเร็ว ไม่มีเครื่องหมาย ไม่มีใครที่จะรู้ได้ เพราะฉะนั้น ก่อนที่จะจากโลกนี้ไป จะไปสู่ทางไหน จะเป็นคนดี หรือ คนเลว ที่ไป ก็อยู่ที่ขณะนี้

ที่มา : มูลนิธิศึกษาและเผยแพร่พระพุทธศาสนา

<http://www.dhammahome.com/>

<https://www.facebook.com/dhammahomefellowship/>

ท่านสามารถเปิดอ่าน

สสค.สาร

ผ่านทาง website ของสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
www.soc.go.th

